

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2026

Chișinău

privind aprobarea Cerințelor de bunăstare a animalelor sălbatice deținute în captivitate și de siguranță a publicului în grădinile zoologice

În temeiul art. 6 lit. f) și art. 16 alin. (2) din Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice (Monitorul Oficial al R. Moldova, 2026, nr. 213-216 art. 202) Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Cerințele de bunăstare a animalelor sălbatice deținute în captivitate și de siguranță a publicului în grădinile zoologice (se anexează).

2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Agenției de Mediu, Inspectoratului pentru Protecția Mediului și Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

3. Prezenta hotărâre intră în vigoare odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 71/2026 privind grădinile zoologice.

PRIM-MINISTRU

Vasile TOFAN

**Contrasemnează:
Ministrul Mediului**

Gheorghe HAJDER

CERINȚE
de bunăstare a animalelor sălbatice deținute în captivitate
și de siguranță a publicului în grădinile zoologice

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentele Cerințe stabilesc cerințe privind bunăstarea animalelor sălbatice (în continuare - animale) deținute în captivitate și condițiile necesare pentru asigurarea sănătății și bunăstării acestora, conservarea biodiversității, precum și protecția vieții, sănătății și securității personalului și vizitatorilor grădinilor zoologice.

2. Prezentele Cerințe reglementează:

2.1. proiectarea, amenajarea, exploatarea și întreținerea spațiilor destinate deținerii animalelor în captivitate;

2.2. condițiile privind dobândirea, deținerea, reproducerea, transferul, transportul și introducerea animalelor în mediul natural;

2.3. alimentația, îngrijirea, monitorizarea stării de sănătate și asistența sanitară veterinară;

2.4. activitățile de conservare a speciilor, educație și cercetare;

2.5. manipularea, capturarea și conținutul animalelor;

2.6. măsurile de biosecuritate, prevenirea evadării animalelor și gestionarea situațiilor de urgență;

2.7. cerințele privind personalul și măsurile pentru protecția sănătății și securității personalului și vizitatorilor.

3. În sensul prezentelor Cerințe, noțiunile utilizate au următoarele semnificații:

adăpost – construcție sau spațiu amenajat, destinat protejării animalelor împotriva condițiilor meteorologice nefavorabile și asigurării condițiilor necesare pentru odihnă, retragere, reproducere, izolare ori îngrijire;

amplasament pentru animale – ansamblu delimitat de spații interioare și/sau exterioare, construcții, instalații și amenajări destinate deținerii unei specii, unui grup de animale sau unui exemplar;

animal periculos – animal sălbatic care, prin caracteristicile biologice, forța fizică, comportamentul, toxicitatea ori particularitățile individuale, poate

provoca moartea, vătămarea gravă sau îmbolnăvirea unei persoane ori a altui animal și a cărui deținere necesită măsuri speciale de securitate;

antrenament medical voluntar – proces de condiționare comportamentală bazat pe metode necoercitive, prin care animalul este învățat să coopereze voluntar la efectuarea procedurilor sanitar-veterinare, de monitorizare a stării de sănătate sau de îngrijire, în vederea reducerii necesității contenției fizice ori chimice;

barieră de protecție a publicului – element constructiv sau natural care limitează apropierea persoanelor de bariera primară și previne contactul neautorizat cu animalele;

barieră primară – sistemul principal de contenție care delimitează spațiul de deținere și împiedică ieșirea animalelor din acesta;

barieră secundară – sistem suplimentar de securitate amplasat în exteriorul barierei primare, destinat prevenirii accesului neautorizat al persoanelor în zona de risc și, după caz, limitării deplasării animalului în situația depășirii barierei primare;

bazin – amenajare cu apă, permanentă sau temporară, destinată întreținerii animalelor acvatice ori semiacvatice și adaptată cerințelor biologice și comportamentale ale speciilor deținute;

captivitate – stare în care un animal sălbatic este menținut permanent sau temporar sub controlul și îngrijirea omului, într-un spațiu delimitat sau într-o instalație care îi restrânge libertatea de deplasare și îl împiedică să părăsească locul de deținere din proprie inițiativă;

contact direct – interacțiune în cadrul căreia nu există o barieră fizică între animal și persoană;

contact protejat – modalitate de lucru în cadrul căreia animalul și persoana sunt permanent separate printr-o barieră fizică securizată;

conținție – limitare temporară și controlată a mișcărilor unui animal prin metode fizice, mecanice sau chimice, în scop sanitar veterinar, de îngrijire ori transport, cu reducerea la minimum a stresului și a riscului de vătămare;

coridor de manipulare – spațiu îngust și securizat, destinat deplasării, separării, examinării sau conținției controlate a animalelor;

insectariu – spațiu special amenajat pentru deținerea, reproducerea, carantinarea sau expunerea insectelor și, după caz, a altor nevertebrate terestre, care asigură condițiile biologice specifice și previne evadarea acestora;

îmbogățirea mediului – ansamblu de măsuri și elemente care stimulează activitatea fizică, cognitivă, senzorială și socială a animalului și favorizează exprimarea comportamentelor specifice;

neutralizare letală – ucidere controlată a unui animal evadat, realizată ca ultimă soluție pentru înlăturarea unui pericol grav și iminent pentru viața sau sănătatea persoanelor;

paludariu – spațiu de deținere care include zone terestre și acvatice, destinat speciilor adaptate mediilor umede și amenajat astfel încât să asigure condițiile biologice specifice și să prevină evadarea animalelor;

spațiu de deținere – orice spațiu interior sau exterior, inclusiv adăpost, țarc, padoc, volieră, acvariu, terariu, vivariu, insectariu, paludariu ori bazin, destinat deținerii permanente sau temporare a animalelor;

spațiu tehnic – încăpere sau zonă destinată funcționării instalațiilor, depozitării, preparării hranei, gestionării deșeurilor ori altor activități auxiliare, în care accesul publicului este interzis sau limitat;

specie socială – specie ai cărei indivizi trăiesc în mod natural în perechi, grupuri, familii, colonii ori alte structuri sociale necesare exprimării comportamentului specific și menținerii bunăstării;

specie teritorială – specie de animale ale cărei exemplare ocupă și apără în mod natural un teritoriu sau o parte a habitatului, manifestând comportamente de apărare, competiție ori agresivitate față de alți indivizi, în special ai aceleiași specii, în cazul pătrunderii acestora în teritoriul ocupat;

țarc – spațiu exterior împrejmuit destinat deținerii animalelor terestre;

volieră – spațiu împrejmuit lateral și superior, destinat deținerii păsărilor sau altor animale care necesită posibilitatea deplasării tridimensionale;

zonă de carantină – spațiu separat fizic și funcțional, destinat menținerii temporare și supravegherii sanitare veterinare a animalelor nou-introduse ori a animalelor al căror statut sanitar nu este cunoscut;

zonă de izolare – spațiu separat fizic și funcțional, destinat menținerii animalelor bolnave, suspecte de boală sau care necesită separare sanitar-veterinară.

4. Noțiunile de bunăstare a animalelor, grădină zoologică și program de reproducere în captivitate se utilizează în sensul stabilit de Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice.

5. Administratorul grădinii zoologice efectuează, cel puțin o dată pe an, o evaluare internă documentată privind respectarea prezentelor Cerințe, care cuprinde verificarea condițiilor de sănătate și bunăstare a animalelor, stării spațiilor de deținere, instalațiilor și echipamentelor, măsurilor de biosecuritate, sistemelor de securitate și aplicării procedurilor operaționale. În cazul constatării unor neconformități, administratorul aprobă un plan de măsuri corective, indicând măsurile necesare, persoanele responsabile și termenele de remediere. Documentele respective se păstrează cel puțin 5 ani și se prezintă autorităților competente la solicitare.

6. Agenția de Mediu examinează periodic, dar cel puțin o dată la 5 ani, necesitatea actualizării anexelor nr. 1–4, ținând seama de speciile deținute în grădinile zoologice, evoluția cunoștințelor științifice, recomandările

organizațiilor internaționale de specialitate, rezultatele aplicării prezentelor Cerințe și modificările cadrului normativ. În funcție de rezultatele examinării, Agenția de Mediu înaintează Ministerului Mediului propuneri de modificare a prezentelor Cerințe.

7. Prezentele Cerințe se aplică grădinilor zoologice care cad sub incidența Legii nr. 71/2026 privind grădinile zoologice și nu se aplică unităților exceptate expres de la domeniul de aplicare al acesteia.

Capitolul II

CERINȚE COMUNE DE BUNĂSTARE A ANIMALELOR DEȚINUTE ÎN GRĂDINILE ZOOLOGICE

Secțiunea 1.

Proiectarea, amenajarea și gestionarea spațiilor de deținere și a grupurilor de animale

8. Grădinile zoologice se proiectează, se amenajează, se exploatează și se întrețin în conformitate cu Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice și cu prezentele Cerințe, astfel încât să fie asigurate sănătatea și bunăstarea animalelor, prevenirea evadării acestora, precum și protecția vieții, sănătății și securității personalului și vizitatorilor.

9. Spațiile de deținere se proiectează, se construiesc, se amenajează, se echipează, se exploatează și se întrețin în funcție de particularitățile biologice, fiziologice, etologice și ecologice ale speciilor și exemplarelor deținute.

10. La proiectarea, dimensionarea și amenajarea spațiilor de deținere se iau în considerare cel puțin:

- 10.1. habitatul natural și modul de viață al speciei;
- 10.2. talia, masa corporală, vârsta și sexul animalelor;
- 10.3. starea de sănătate și statutul reproductiv;
- 10.4. nivelul de activitate și modul de deplasare;
- 10.5. structura socială a speciei;
- 10.6. numărul și compatibilitatea exemplarelor;
- 10.7. necesitățile fiziologice, comportamentale și de siguranță ale animalelor.

11. Administratorul grădinii zoologice stabilește și consemnează în documentația tehnică prevăzută la pct. 31 capacitatea maximă de deținere a fiecărui spațiu. Capacitatea maximă se determină în funcție de suprafețele și dimensiunile minime prevăzute în anexele nr. 1–4, suprafața, volumul, configurația și dotările spațiului, structura și dinamica grupului, vârsta, sexul,

starea de sănătate și compatibilitatea exemplarelor, posibilitatea separării temporare a animalelor și evaluarea medicului veterinar și a specialistului responsabil de îngrijirea animalelor. Valorile stabilite în anexe reprezintă limite minime și nu pot fi reduse prin evaluări sau proceduri interne. Capacitatea maximă se revizuieste ori de câte ori se modifică efectivul, componența grupului, configurația spațiului sau cerințele aplicabile.

12. Spațiile de deținere se dotează, în funcție de cerințele speciei, cu substraturi, vegetație, platforme, refugii, vizuini, structuri pentru cățărare, bazine, cuiburi, zone de odihnă și alte elemente naturale sau artificiale necesare exprimării comportamentelor specifice. Acestea se amplasează și se întrețin astfel încât să fie sigure, funcționale și accesibile animalelor și să nu împiedice supravegherea, curățarea ori intervenția personalului.

13. Administratorul grădinii zoologice asigură menținerea parametrilor de mediu în limitele corespunzătoare cerințelor biologice și fiziologice ale speciilor deținute. Parametrii care pot influența în mod semnificativ sănătatea și bunăstarea animalelor se monitorizează și se înregistrează cu frecvența stabilită în procedurile operaționale. Dacă abaterea parametrilor poate pune în pericol viața sau sănătatea animalelor, se asigură sisteme de avertizare și măsuri de intervenție în cazul defectării instalațiilor.

14. Spațiile de deținere se amenajează, în funcție de cerințele speciei și de structura grupului, cu refugii și bariere vizuale care permit animalelor să se retragă din câmpul vizual al publicului și să evite interacțiunile nedorite. Numărul și amplasarea acestora trebuie să permită utilizarea de către toate animalele, ținând seama de relațiile de dominanță și de compatibilitatea exemplarelor.

15. Animalele aparținând speciilor sociale se dețin în perechi, familii, grupuri sau colonii compatibile, potrivit structurii sociale specifice. Deținerea individuală este permisă numai dacă este necesară din motive sanitare veterinare, de carantină, incompatibilitate, reproducere, siguranță ori protecție a bunăstării animalului. Motivul deținerii individuale se documentează, iar necesitatea menținerii acestuia se reevaluează periodic.

16. Introducerea unui animal într-un grup existent se realizează gradual, în baza unei evaluări prealabile a stării de sănătate, compatibilității comportamentale, structurii sociale a grupului și riscurilor pentru animalele implicate. Procesul de introducere și interacțiunile dintre animale se monitorizează și se documentează până la integrarea animalului sau până la constatarea incompatibilității acestuia cu grupul.

17. Animalele aparținând speciilor solitare sau teritoriale se dețin astfel încât să poată evita contactul cu alte exemplare și să fie prevenite agresivitatea, stresul, rănirea și perturbarea comportamentului specific. Asocierea temporară în scop reproductiv sau de integrare se realizează numai în condiții controlate și sub supravegherea personalului competent.

18. Materialele utilizate la construirea, amenajarea și echiparea spațiilor de deținere trebuie să fie durabile, netoxice, să nu provoace leziuni, rezistente la uzură și adaptate forței, comportamentului și condițiilor de întreținere a animalelor. Acestea trebuie să permită curățarea și dezinfecția eficientă, să nu favorizeze acumularea contaminanților și să nu prezinte risc de ingerare, prindere, rănire sau intoxicare.

19. Spațiile de deținere se dotează, în funcție de cerințele speciilor, cu sisteme pentru furnizarea apei de băut, colectarea și evacuarea apelor uzate și asigurarea drenajului. Pentru speciile acvatice și semiacvatice se asigură, în funcție de necesitățile biologice, instalații de filtrare, tratare, aerare, încălzire, răcire sau recirculare a apei.

20. Sistemele prevăzute la pct. 19 se proiectează, se exploatează și se întrețin astfel încât să prevină acumularea sau refularea apelor uzate, contaminarea apei de băut, transmiterea agenților patogeni între spațiile de deținere și afectarea sănătății animalelor.

21. Spațiile în care sunt deținute animale periculoase se prevăd cu bariere primare și secundare. În baza evaluării documentate a riscurilor pot fi utilizate alte sisteme de conținție și securitate, dacă documentația tehnică demonstrează că acestea asigură un nivel de protecție cel puțin echivalent.

22. Barierele și celelalte sisteme de conținție și securitate se dimensionează și se adaptează în funcție de talia, forța, agilitatea, comportamentul, capacitatea de cățărare, săpare, înot, zbor ori salt și de celelalte particularități ale animalelor, astfel încât să prevină evadarea, contactul necontrolat dintre animale și persoane, accesul neautorizat și pătrunderea altor animale în spațiile de deținere.

23. Spațiile destinate animalelor periculoase, de talie mare sau dificil de manipulat se prevăd cu compartimente și zone auxiliare pentru separare, izolare, conținție, examinare și pregătire pentru transport. Configurația acestora trebuie să permită desfășurarea activităților de îngrijire și a intervențiilor sanitare veterinare fără expunerea nejustificată a personalului la contact direct cu animalele.

24. Coridoarele de manipulare, sistemele de contenție, porțile, trapele și instalațiile auxiliare se proiectează, se întrețin și se utilizează astfel încât să prevină evadarea și acționarea accidentală, să reducă la minimum stresul și riscul de rănire a animalelor și să permită personalului desfășurarea și întreruperea în siguranță a operațiunilor.

25. Pentru animalele sensibile la zgomot, vibrații, lumină, prezența publicului ori la alți factori de stres se aplică măsuri de reducere a expunerii. Măsurile se stabilesc în funcție de specie, particularitățile individuale și starea fiziologică a animalelor.

26. Personalul desemnat efectuează zilnic verificarea vizuală a spațiilor de deținere, barierelor, porților, sistemelor de închidere și instalațiilor a căror defectare poate pune în pericol animalele sau persoanele. Verificările funcționale și tehnice se efectuează de personal competent, cu frecvența stabilită în programul de întreținere și în documentația tehnică a echipamentelor.

27. Deficiențele constatate se înregistrează în format fizic și/sau electronic, indicându-se data constatării, natura deficienței, riscul asociat, măsurile dispuse, persoana responsabilă și termenul de remediere. Realizarea măsurilor se confirmă în aceeași evidență. Evidențele se păstrează cel puțin 5 ani.

28. În cazul constatării unui pericol grav sau imediat pentru animale ori persoane, utilizarea spațiului, instalației sau echipamentului afectat și accesul persoanelor neautorizate se suspendă până la înlăturarea pericolului. Animalele se transferă temporar într-un spațiu sigur dacă menținerea lor în spațiul afectat le poate compromite sănătatea, bunăstarea sau securitatea.

29. Administratorul grădinii zoologice aprobă și aplică un program de întreținere preventivă și corectivă a spațiilor de deținere, instalațiilor și echipamentelor. Programul stabilește obiectele supuse verificării, tipul și frecvența verificărilor, persoanele responsabile, modul de înregistrare și remediere a deficiențelor, verificarea realizării măsurilor și acțiunile aplicabile în cazul defectării instalațiilor esențiale.

30. Administratorul grădinii zoologice aprobă și aplică proceduri operaționale privind accesul în spațiile de deținere, curățarea și dezinfecția, utilizarea sistemelor de închidere și securitate, separarea și deplasarea controlată a animalelor, intervenția în cazul defectării instalațiilor esențiale și raportarea deficiențelor. Pentru spațiile, speciile și activitățile care prezintă riscuri speciale se elaborează instrucțiuni specifice, corelate cu procedurile generale și cu planul de intervenție în situații de urgență.

31. Administratorul grădinii zoologice asigură întocmirea și actualizarea documentației tehnice pentru fiecare spațiu de deținere. Documentația cuprinde cel puțin amplasarea, destinația și planul spațiului, suprafața, volumul și dimensiunile funcționale, speciile și capacitatea maximă de deținere, caracteristicile constructive, sistemele de securitate, instalațiile tehnice, condițiile și restricțiile de utilizare, precum și istoricul modificărilor și intervențiilor tehnice majore. Documentația se actualizează înainte de utilizarea spațiului după orice modificare relevantă și se păstrează pe întreaga durată de exploatare a acestuia.

Secțiunea 2.

Dobândirea, preluarea, transferul și introducerea animalelor în mediul natural

32. Grădinile zoologice pot dobândi sau prelua animale numai din surse legale, verificabile și trasabile, în condițiile art. 7 alin. (1) din Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice.

33. Capturarea sau prelevarea animalelor din mediul natural în scopul completării colecțiilor este interzisă, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 7 din Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice. Capturarea sau prelevarea autorizată a animalelor se efectuează prin metode care reduc la minimum stresul, suferința și riscul de rănire a animalelor și care nu afectează starea de conservare a populațiilor naturale.

34. Animalele pot fi dobândite prin reproducere în captivitate, schimb, donație sau transfer definitiv, și pot fi preluate temporar, inclusiv în cadrul unui împrumut în scop reproductiv sau prin alte modalități prevăzute de Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice, numai dacă proveniența, identificarea și trasabilitatea acestora sunt demonstrate prin documente oficiale.

35. Înainte de dobândirea sau preluarea unui animal, administratorul grădinii zoologice verifică și documentează:

35.1. proveniența legală, identitatea și statutul juridic al animalului;

35.2. existența și valabilitatea actelor permissive, a certificatelor sanitare veterinare, a documentelor CITES și a altor documente obligatorii, după caz;

35.3. compatibilitatea dobândirii sau preluării cu planul de gestionare a colecției și cu obiectivele de conservare ale grădinii zoologice;

35.4. existența spațiilor și condițiilor necesare pentru carantină, izolare și deținere;

35.5. disponibilitatea personalului competent, echipamentelor și serviciilor sanitare veterinare necesare;

35.6. capacitatea de a asigura întreținerea, sănătatea și bunăstarea animalului pe întreaga durată previzibilă a deținerii, inclusiv după atingerea maturității;

35.7. posibilitatea transportării animalului în condiții legale și sigure.

35.8. compatibilitatea biologică, comportamentală și socială cu animalele existente;

35.9. după caz, capacitatea de întreținere sau transfer al descendenților care pot rezulta.

36. Dobândirea sau preluarea animalului este interzisă dacă:

36.1. proveniența legală, identitatea sau statutul juridic nu pot fi stabilite;

36.2. lipsesc actele permissive sau documentele obligatorii;

36.3. există riscuri sanitare veterinare, ecologice ori de securitate care nu pot fi gestionate;

36.4. grădina zoologică nu dispune de spațiile, echipamentele, personalul ori serviciile sanitare veterinare necesare;

36.5. dobândirea ar determina depășirea capacității maxime de deținere sau ar compromite bunăstarea animalelor existente;

36.6. animalul nu poate fi transportat în condiții legale și sigure;

36.7. dobândirea este incompatibilă cu planul de gestionare a colecției sau cu obiectivele de conservare ale grădinii zoologice.

37. Animalele nou-sosite sunt supuse examinării sanitare veterinare înainte de introducerea în spațiul permanent de deținere sau de contactul cu alte animale. În funcție de specie, proveniență, istoricul sanitar veterinar, starea de sănătate și riscul epidemiologic, se aplică măsuri de carantină, izolare, testare, profilaxie și supraveghere sanitară veterinară.

38. Natura și durata măsurilor prevăzute la pct. 37 se stabilesc și se documentează de către medicul veterinar angajat sau contractat de grădina zoologică, care deține dreptul de exercitare a profesiei în condițiile Legii nr. 121/2020 privind organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar în baza evaluării riscului sanitar veterinar. Decizia de neaplicare a carantinei se justifică în scris de medicul veterinar.

39. Transferul sau înstrăinarea animalelor se realizează numai către o grădină zoologică, un centru de reabilitare, o instituție științifică ori o altă unitate autorizată să dețină animalele respective, care dispune de capacitatea tehnică, profesională și sanitară veterinară necesară pentru asigurarea sănătății, bunăstării și securității acestora.

40. Înainte de transferul sau înstrăinarea animalului, administratorul grădinii zoologice solicită, verifică și păstrează documentele care demonstrează că destinatarul:

40.1. este autorizat să dețină animalul și deține actele permise, autorizațiile sau înregistrările obligatorii;

40.2. dispune de spații, echipamente, personal competent și servicii sanitare veterinare adaptate speciei și exemplarului transferat;

40.3. poate asigura sănătatea, bunăstarea, securitatea și trasabilitatea animalului;

40.4. acceptă în scris preluarea animalului și responsabilitățile aferente deținerii;

40.5. declară scopul preluării și se obligă să nu utilizeze ori să transfere animalul în scopuri interzise de lege sau incompatibile cu condițiile convenite.

41. Înainte de transfer, medicul veterinar evaluează și consemnează starea de sănătate și aptitudinea animalului pentru transport. În funcție de specie și de riscurile identificate, evaluarea se efectuează cu participarea specialistului responsabil de îngrijirea animalului și stabilește:

41.1. măsurile sanitare veterinare necesare;

41.2. condițiile de capturare, conținere, manipulare și transport;

41.3. cerințele privind containerul și mijlocul de transport;

41.4. necesitatea însoțirii și monitorizării pe durata transportului;

41.5. măsurile pentru reducerea riscurilor identificate.

42. Transferul temporar, inclusiv împrumutul în scop reproductiv, se efectuează în baza unui acord scris, încheiat înainte de transfer, care stabilește cel puțin:

42.1. identitatea animalului și scopul transferului;

42.2. durata și condițiile deținerii temporare;

42.3. responsabilitățile părților privind transportul, îngrijirea, alimentația și asistența sanitară veterinară;

42.4. condițiile de reproducere și statutul juridic al descendenților;

42.5. regimul juridic al materialului biologic obținut;

42.6. procedura aplicabilă în cazul îmbolnăvirii, accidentării, decesului, evadării sau imposibilității returnării animalului;

42.7. condițiile și termenul de returnare;

42.8. interdicția transferului către un terț fără acordul scris al deținătorului legal și fără respectarea cerințelor aplicabile;

42.9. obligațiile privind identificarea, evidența și transmiterea informațiilor medicale, reproductive și comportamentale.

43. Se interzice:

43.1. transferul sau înstrăinarea animalelor către persoane fizice;

43.2. transferul sau înstrăinarea animalelor către persoane juridice ori unități care nu sunt autorizate să le dețină;

43.3. transferul sau înstrăinarea animalelor în scopuri interzise de lege;

43.4. transferul animalelor fără documentele de identificare, proveniență, trasabilitate și starea sanitară veterinară;

43.5. transportarea unui animal care nu este apt pentru transport, cu excepția deplasării urgente dispuse de medicul veterinar, dacă aceasta reprezintă soluția cu cel mai redus risc pentru animal;

43.6. efectuarea unui transfer care poate provoca suferințe evitabile sau poate compromite sănătatea ori bunăstarea animalului.

44. Importul, exportul, reexportul și tranzitul animalelor se efectuează cu respectarea legislației privind protecția speciilor de faună și floră sălbatică prin controlul comerțului cu acestea, a reglementărilor CITES și a cerințelor sanitare veterinare, vamale și de transport aplicabile animalelor vii.

45. Introducerea animalelor în mediul natural poate avea loc prin:

45.1. eliberarea unui animal sălbatic reabilitat în locul de proveniență sau într-un habitat corespunzător din arealul natural al speciei;

45.2. reintroducerea, în cadrul unui program de conservare, a unei specii într-o parte a arealului său natural din care aceasta a dispărut;

45.3. repopularea, în cadrul unui program de conservare, prin introducerea unor exemplare în vederea consolidării unei populații existente.

46. Eliberarea unui animal sălbatic reabilitat în mediul natural este permisă numai dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

46.1. animalul aparține unei specii autohtone și este eliberat în arealul natural al speciei;

46.2. originea geografică și locul de proveniență sunt cunoscute sau au fost stabilite în măsura necesară evaluării riscurilor;

46.3. habitatul de destinație nu prezintă riscuri previzibile care ar compromite supraviețuirea animalului;

46.4. au fost obținute actele permise prevăzute de lege;

47. Aptitudinea animalului pentru eliberare se stabilește printr-o evaluare sanitară veterinară și comportamentală documentată, efectuată de medicul veterinar împreună cu specialistul responsabil de reabilitarea animalului și, după caz, cu un specialist în biologia sau ecologia speciei.

48. Reintroducerea sau repopularea animalelor se efectuează numai în cadrul unui program de conservare fundamentat științific, aprobat de către administratorul grădinii zoologice și coordonat de Agenția de Mediu, în condițiile legislației privind protecția faunei sălbatice și ale Legii nr. 71/2026

privind grădinile zoologice. Programul cuprinde evaluarea habitatului, justificarea ecologică, originea și statutul genetic al animalelor, evaluarea riscurilor, măsurile sanitare veterinare și monitorizarea ulterioară.

49. Se interzice introducerea în mediul natural a:

- 49.1. animalelor aparținând speciilor alogene în afara arealului lor natural;
- 49.2. hibrizilor care pot afecta integritatea genetică a populațiilor naturale;
- 49.3. animalelor care prezintă riscuri sanitare veterinare, ecologice ori genetice pentru populațiile naturale;
- 49.4. animalelor care nu dispun de capacitățile fizice și comportamentale necesare supraviețuirii în condiții naturale;
- 49.5. animalelor a căror origine, identitate sau stare de sănătate nu poate fi stabilită suficient pentru evaluarea riscurilor;
- 49.6. animalelor pentru care habitatul de destinație nu oferă condiții corespunzătoare de supraviețuire.
- 49.7. animalelor puternic habituate la prezența omului, dacă habituarea compromite capacitatea de supraviețuire sau creează riscuri pentru persoane ori pentru animal.

50. Grădina zoologică ține, în format fizic și/sau electronic, evidența individuală a fiecărui animal sau, în cazul speciilor pentru care identificarea individuală nu este posibilă ori justificată, evidența grupului, coloniei ori lotului. Evidența trebuie să permită stabilirea identității, originii, statutului juridic, amplasării și istoricului sanitar veterinar și reproductiv.

51. Se înregistrează fără întârziere dobândirea, nașterea, eclozarea, transferul temporar sau definitiv, înstrăinarea, schimbarea amplasării, eliberarea, reintroducerea, evadarea, recapturarea, dispariția, decesul, eutanasia și orice alt eveniment care modifică statutul, localizarea ori situația juridică a animalului. Evidențele se țin și se păstrează în condițiile art. 13 din Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice.

52. Animalele sechestrate sau confiscate pot fi preluate de grădina zoologică la solicitarea sau în baza deciziei organelor competente și cu acordul administratorului, dacă sunt disponibile spațiile, personalul, echipamentele și serviciile sanitare veterinare necesare. Documentul de predare-preluare stabilește cel puțin identitatea și statutul juridic al animalului, durata preluării, responsabilitățile părților, suportarea cheltuielilor și procedura aplicabilă în cazul îmbolnăvirii, decesului, evadării sau imposibilității menținerii animalului.

53. Animalele abandonate sau oferite prin donație pot fi preluate numai după verificarea provenienței, statutului juridic, stării de sănătate, posibilității legale de deținere și capacității grădinii zoologice de a le asigura condiții

corespunzătoare pe întreaga durată previzibilă a deținerii. Preluarea animalelor abandonate se efectuează cu notificarea Agenției de Mediu, Inspectoratului pentru Protecția Mediului și Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

Secțiunea 3.

Conservarea speciilor, educația și cercetarea

54. Grădinile zoologice contribuie la conservarea biodiversității prin desfășurarea activităților de conservare *ex situ* și, în funcție de speciile deținute și de capacitatea instituțională, prin participarea la programe de conservare *in situ*, în conformitate cu Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice și cu documentele de politici publice aplicabile. Activitățile de conservare se planifică și se documentează în cadrul unui program aprobat de administratorul grădinii zoologice.

55. În vederea realizării obiectivelor de conservare, grădinile zoologice întreprind, în funcție de speciile deținute și de profilul activității, una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

55.1. participarea la programe naționale și internaționale coordonate de reproducere în captivitate și de gestionare genetică și demografică a populațiilor;

55.2. aplicarea măsurilor de prevenire a consangvinizării și de menținere a diversității genetice a populațiilor aflate în captivitate;

55.3. colaborarea cu autoritățile publice, instituțiile de cercetare, instituțiile de învățământ, administratorii ariilor naturale protejate și organizațiile naționale sau internaționale de profil;

55.4. ținerea evidenței genealogice, genetice și demografice a animalelor și transmiterea datelor către registrele genealogice și bazele de date naționale sau internaționale la care grădina zoologică participă;

55.5. participarea la activități de reabilitare, reintroducere, repopulare sau monitorizare a speciilor, în condițiile legislației aplicabile.

56. Grădinile zoologice desfășoară activități de educație ecologică și informare a publicului privind biodiversitatea, protecția speciilor sălbatice, comportamentul responsabil față de animale și rolul grădinilor zoologice în conservarea naturii. Activitățile se organizează în baza unui program anual aprobat de administratorul grădinii zoologice. Programul stabilește obiectivele, categoriile de public, activitățile planificate, persoanele responsabile și modalitatea de evaluare a rezultatelor.

57. În realizarea activităților de educație și informare, grădinile zoologice asigură cel puțin:

57.1. prezentarea, în apropierea spațiilor în care sunt expuse animalele, a informațiilor corecte, lizibile și actualizate privind speciile respective;

57.2. organizarea activităților educaționale adaptate vârstei, nivelului de înțelegere și necesităților diferitelor categorii de public;

57.3. elaborarea sau punerea la dispoziție a materialelor educaționale în format tipărit și/sau electronic;

57.4. colaborarea cu instituțiile de învățământ, instituțiile de cercetare și organizațiile de profil;

57.5. informarea publicului despre amenințările la adresa speciilor și măsurile prin care acesta poate contribui la conservarea biodiversității.

58. Informațiile puse la dispoziția publicului despre speciile expuse pot fi prezentate prin panouri, materiale tipărite, mijloace audiovizuale sau aplicații electronice și cuprind cel puțin:

58.1. denumirea științifică și denumirea comună;

58.2. arealul natural de răspândire;

58.3. habitatul și principalele particularități biologice și comportamentale;

58.4. statutul de conservare la nivel național și/sau internațional, cu indicarea sursei clasificării;

58.5. principalele amenințări la adresa speciei;

58.6. măsurile relevante de conservare;

58.7. rolul ecologic al speciei, dacă acesta este documentat științific.

59. Activitățile educaționale și de informare se organizează astfel încât să nu afecteze sănătatea sau bunăstarea animalelor, să nu le provoace durere, frică, stres ori disconfort evitabil și să nu împiedice exprimarea comportamentelor specifice. Activitatea se suspendă dacă animalul manifestă semne de stres, teamă, agresivitate, oboseală sau comportament de evitare.

60. Utilizarea animalelor în demonstrații educaționale este permisă numai dacă:

60.1. activitatea are o finalitate educațională clară, legată de biologia, comportamentul, protecția sau conservarea speciei;

60.2. participarea animalului este compatibilă cu particularitățile biologice, comportamentale și individuale ale acestuia;

60.3. activitatea este organizată și supravegheată de personal competent și instruit;

60.4. durata și frecvența participării nu afectează sănătatea sau bunăstarea animalului;

60.5. animalului i se asigură posibilitatea de a se retrage din activitate;

60.6. riscurile pentru animale, personal și public au fost evaluate și sunt aplicate măsurile necesare de prevenire.

Se interzice utilizarea animalelor în demonstrații care urmăresc exclusiv divertismentul, implică metode coercitive sau presupun executarea unor comportamente incompatibile cu particularitățile biologice ale speciei.

61. Contactul direct dintre animale și vizitatori este permis numai în cadrul activităților educaționale organizate, în cazul speciilor și exemplarelor care nu prezintă riscuri pentru sănătatea și securitatea publicului și dacă interacțiunea nu afectează sănătatea sau bunăstarea animalelor. Activitățile se desfășoară în condiții controlate, pe durate limitate, sub supravegherea directă a personalului desemnat și instruit, cu aplicarea măsurilor de igienă și prevenire a zoonozelor și cu asigurarea posibilității animalelor de a se retrage voluntar din interacțiune. Contactul direct se suspendă imediat dacă animalul manifestă semne de stres, teamă, agresivitate, oboseală, evitare sau alte modificări comportamentale nefavorabile.

62. În funcție de capacitatea instituțională și de speciile deținute, grădinile zoologice desfășoară, participă la sau sprijină activități de cercetare și monitorizare care contribuie la conservarea biodiversității, cunoașterea biologiei speciilor, îmbunătățirea asistenței sanitare veterinare și asigurarea bunăstării animalelor. Activitățile pot viza, în special, etologia, genetica populațiilor, reproducerea, nutriția, sănătatea și managementul populațiilor aflate în captivitate.

63. Activitățile de cercetare care implică utilizarea animalelor în proceduri experimentale sau în alte proceduri care cad sub incidența Legii nr. 211/2017 privind protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice se desfășoară numai cu respectarea condițiilor și după obținerea autorizațiilor prevăzute de aceasta. Cercetarea observațională și celelalte activități care nu intră sub incidența legii respective se desfășoară astfel încât să nu afecteze sănătatea, comportamentul sau bunăstarea animalelor.

64. Grădina zoologică păstrează datele și rezultatele activităților de cercetare pe care le-a desfășurat sau pe care le deține în temeiul legii, contractului ori acordului de colaborare, în condiții care asigură integritatea, securitatea, accesibilitatea și trasabilitatea acestora. Documentele se păstrează cel puțin 5 ani de la încheierea activității, dacă legislația aplicabilă, acordul de colaborare sau protocolul cercetării nu prevede un termen mai mare. Datele relevante pentru conservarea speciilor, reproducerea, sănătatea și managementul populațiilor se prezintă autorităților competente la solicitare, în limitele atribuțiilor acestora și cu respectarea regimului informațiilor cu acces limitat, a protecției datelor și a drepturilor de proprietate intelectuală.

Secțiunea 4.

Regimul de alimentație și adăpare

65. Grădina zoologică asigură animalelor o alimentație adaptată necesităților biologice, fiziologice, nutriționale și comportamentale ale speciei, ținând seama de vârstă, sex, stare fiziologică, stare de sănătate, nivel de activitate, condiție corporală, sezonalitate, mod natural de hrănire și particularități individuale.

66. Regimul alimentar și rațiile de hrană se stabilesc și se aprobă de medicul veterinar împreună cu specialistul responsabil de nutriția sau îngrijirea animalelor, pe baza datelor științifice, recomandărilor de specialitate și evaluării stării de nutriție și a condiției corporale. Acestea se revizuiesc cel puțin anual și ori de câte ori intervin modificări ale stării de sănătate, condiției corporale, stării fiziologice, nivelului de activitate, efectivului, sezonalității ori cunoștințelor științifice relevante.

67. Hrana administrată animalelor trebuie să fie sigură, corespunzătoare calitativ și cantitativ necesităților acestora și să asigure necesarul nutritiv al speciei. Proveniența și trasabilitatea hranei se demonstrează prin documente justificative sau, pentru hrana obținută din surse proprii, prin evidențe interne care permit identificarea originii, datei obținerii și condițiilor de păstrare și utilizare.

68. Animalelor li se asigură apă de băut sigură, curată și în cantitate suficientă, disponibilă permanent sau administrată cu frecvența impusă de particularitățile biologice și fiziologice ale speciei. Restricționarea temporară a accesului la apă este permisă numai din motive sanitare veterinare, la indicația scrisă a medicului veterinar și pentru perioada strict necesară. Apa din bazine, acvarii și alte instalații acvatice se menține la parametrii fizici, chimici și microbiologici corespunzători cerințelor speciilor deținute.

69. Hrana și apa se administrează prin metode adaptate particularităților biologice, comportamentale și sociale ale speciilor, astfel încât:

- 69.1. toate animalele să aibă acces efectiv la hrană și apă;
- 69.2. să fie prevenite competiția excesivă, excluderea de la resurse, agresivitatea și stresul;
- 69.3. să fie redus riscul de rănire și contaminare;
- 69.4. să fie stimulate, în măsura compatibilă cu sănătatea, siguranța și monitorizarea consumului, comportamentele naturale de căutare, obținere și consum al hranei.

70. Hrana se achiziționează, se transportă, se recepționează, se depozitează, se prepară, se manipulează și se distribuie în condiții care previn alterarea, contaminarea directă sau încrucișată, accesul dăunătorilor și pierderea valorii nutritive, cu respectarea cerințelor sanitare veterinare și de igienă.

- 71.** Administratorul grădinii zoologice aprobă și aplică proceduri privind:
- 71.1. selectarea furnizorilor și verificarea documentelor de proveniență;
 - 71.2. recepția și controlul calității hranei;
 - 71.3. depozitarea, prepararea și distribuirea;
 - 71.4. curățarea și dezinfectia spațiilor și echipamentelor;
 - 71.5. monitorizarea consumului de hrană și a accesului la apă;
 - 71.6. identificarea, separarea și retragerea hranei neconforme.

72. Hrănitorile, adăpătorile și echipamentele utilizate pentru administrarea hranei și apei se mențin în stare de funcționare și igienă, se verifică înainte de utilizare sau zilnic, în cazul sistemelor permanente, și se curăță și, după caz, se dezinfectează cu frecvența necesară prevenirii contaminării și protejării sănătății animalelor.

73. Hrana neconsumată și deșeurile alimentare se îndepărtează înainte de alterare și cu frecvența necesară prevenirii contaminării, îmbolnăvirii și atragerii dăunătorilor.

74. Pentru fiecare specie, grup de animale sau exemplar care necesită alimentație individualizată se întocmește și se actualizează o fișă de alimentație, care cuprinde cel puțin:

- 74.1. identificarea speciei, grupului sau exemplarului;
- 74.2. tipurile de hrană și compoziția rației;
- 74.3. cantitatea, frecvența și modul de administrare;
- 74.4. suplimentele nutritive, doza și frecvența administrării;
- 74.5. restricțiile alimentare și dietele speciale;
- 74.6. criteriile de monitorizare a consumului și a condiției corporale;
- 74.7. data întocmirii și a ultimei revizuirii;
- 74.8. numele și funcția persoanelor care au elaborat și aprobat fișa.

75. Modificarea regimului alimentar se realizează gradual, dacă schimbarea bruscă poate afecta sănătatea sau comportamentul animalului. Modificările curente se efectuează de specialistul responsabil în limitele regimului alimentar aprobat, iar modificările determinate de boală, tratament sau alte motive medicale se efectuează la indicația medicului veterinar.

76. Suplimentele nutritive, vitaminele, mineralele și produsele dietetice se administrează numai dacă utilizarea lor este justificată nutrițional sau medical și este prevăzută în fișa de alimentație. Tipul, doza și durata administrării se stabilesc de medicul veterinar și/sau de specialistul responsabil de nutriția animalelor, potrivit competențelor acestora, cu luarea în considerare a aportului total din rație și a riscului de supradozare ori interacțiune.

77. Pentru animalele bolnave, aflate în carantină ori convalescență și pentru cele aflate în perioade de creștere, reproducere, gestație, lactație, depunere a ouălor sau în alte stări fiziologice care modifică necesarul nutritiv se stabilesc regimuri alimentare adaptate. Regimurile cu finalitate terapeutică se stabilesc de medicul veterinar, iar cele determinate de starea fiziologică se stabilesc de medicul veterinar împreună cu specialistul responsabil de nutriție sau îngrijire.

78. Se interzice administrarea către animale a hranei:

- 78.1. alterate, mucegăite, putrezite sau infestate;
- 78.2. al cărei termen de valabilitate este expirat;
- 78.3. contaminate cu agenți biologici, substanțe chimice, corpuri străine sau alți contaminanți periculoși;
- 78.4. a cărei proveniență nu poate fi stabilită;
- 78.5. care nu îndeplinește cerințele sanitare veterinare și de siguranță aplicabile;
- 78.6. care, prin compoziție, dimensiune, consistență sau mod de administrare, poate provoca intoxicarea, sufocarea, rănirea ori îmbolnăvirea animalului.

79. Utilizarea vertebratelor vii ca hrană este interzisă. Prin derogare, aceasta poate fi autorizată de medicul veterinar, în baza evaluării efectuate împreună cu specialistul responsabil de specie, dacă se demonstrează că:

- 79.1. utilizarea hranei vii este indispensabilă pentru menținerea sănătății sau supraviețuirii animalului;
- 79.2. nu există o alternativă adecvată;
- 79.3. sunt aplicate măsuri pentru reducerea la minimum a durerii, stresului și suferinței animalului utilizat ca hrană;
- 79.4. sunt prevenite rănirea și transmiterea agenților patogeni către animalul hrănit.
- 79.5. hrănirea cu vertebrate vii nu se organizează ca activitate demonstrativă pentru public.

80. Hrănirea animalelor de către vizitatori este interzisă, iar interdicția se afișează în locuri vizibile. Prin derogare, hrănirea poate fi permisă în cadrul activităților educaționale aprobate de administrator și avizate de medicul veterinar, dacă:

- 80.1. specia și exemplarele implicate nu prezintă riscuri pentru vizitatori;
- 80.2. activitatea nu afectează sănătatea, regimul alimentar sau bunăstarea animalelor;
- 80.3. hrana este furnizată și porționată de grădina zoologică;
- 80.4. activitatea se desfășoară sub supravegherea directă a personalului desemnat;

79.5. sunt aplicate măsuri pentru prevenirea supraalimentării, transmiterii bolilor, rănirii și apariției comportamentelor de solicitare excesivă a hranei.

80.6. hrănirea de către vizitatori nu este permisă în cazul animalelor bolnave, aflate sub tratament sau supuse unui regim alimentar special, dacă medicul veterinar nu dispune altfel.

Secțiunea 5.

Sănătatea animalelor și asistența sanitară veterinară

81. Grădina zoologică asigură supravegherea sănătății și bunăstării animalelor prin observarea zilnică de către personalul de îngrijire, monitorizarea sanitară veterinară și accesul permanent, inclusiv în situații de urgență, la servicii de asistență sanitară veterinară adaptate speciilor deținute. Modificările privind comportamentul, consumul de hrană și apă, starea generală sau aspectul animalelor se raportează fără întârziere medicului veterinar ori persoanei desemnate.

82. Administratorul grădinii zoologice asigură prestarea serviciilor de asistență sanitară veterinară de către unul sau mai mulți medici veterinari angajați sau contractați, care dețin dreptul de exercitare a profesiei în condițiile Legii nr. 121/2020 privind organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar și competențele necesare pentru speciile deținute. În cazul colaborării cu mai mulți medici veterinari, administratorul desemnează un medic veterinar responsabil de coordonarea activităților sanitare veterinare și asigură înlocuirea acestuia în perioadele de indisponibilitate. Medicul veterinar responsabil are acces la animale, spațiile de deținere, evidențele medicale și informațiile necesare exercitării atribuțiilor.

83. Starea de sănătate se monitorizează individual sau, în cazul animalelor deținute și evidențiate în grupuri, colonii ori loturi, la nivelul acestora. Frecvența și metodele de monitorizare se stabilesc în funcție de specie, vârstă, stare fiziologică, istoricul medical, condițiile de deținere și riscul epidemiologic. Animalele care manifestă semne de boală, rănire sau modificări comportamentale semnificative sunt evaluate individual, în măsura în care manipularea nu le produce un risc mai mare.

84. Medicul veterinar responsabil, împreună cu specialistul responsabil de îngrijirea animalelor, elaborează programul anual de supraveghere sanitară veterinară și monitorizare a bunăstării animalelor, care se aprobă de administratorul grădinii zoologice. Programul se revizuieste ori de câte ori apar riscuri epidemiologice noi, modificări semnificative ale colecției sau deficiențe privind sănătatea și bunăstarea animalelor. Programul se elaborează în baza evaluării riscurilor și cuprinde cel puțin, după caz:

- 84.1. examinările clinice și evaluările stării generale de sănătate;
- 84.2. investigațiile de laborator;
- 84.3. vaccinările disponibile și indicate pentru speciile și riscurile identificate;
- 84.4. prevenirea, diagnosticarea și controlul parazitozelor;
- 84.5. prevenirea, supravegherea și controlul bolilor transmisibile;
- 84.6. monitorizarea zoonozelor și a riscurilor biologice;
- 84.7. evaluarea bunăstării animalelor;
- 84.8. monitorizarea eficacității tratamentelor și măsurilor preventive;
- 84.9. termenele de realizare și persoanele responsabile.

85. Medicul veterinar responsabil elaborează, iar administratorul aprobă procedura de răspuns la urgențe sanitare veterinare, ca parte a planului de intervenție prevăzut la pct. 219. Procedura se aplică în cazul suspiciunii sau confirmării unei boli transmisibile ori zoonoze, intoxicației, creșterii neobișnuite a morbidității sau mortalității și al altor evenimente care pot afecta grav sănătatea animalelor ori sănătatea publică. Procedura stabilește:

- 85.1. responsabilitățile personalului;
- 85.2. procedura de informare internă și de notificare a autorităților competente;;
- 85.3. măsurile de izolare și restricționare a circulației;
- 85.4. măsurile de protecție a animalelor, personalului și publicului;
- 85.5. condițiile de prelevare și păstrare a probelor;
- 85.6. colaborarea cu autoritățile competente.

86. Animalele bolnave, rănite, suspecte de boală sau aflate în convalescență sunt evaluate și, după caz, examinate de medicul, beneficiind de tratamentul și îngrijirea necesare. Acestea se izolează dacă măsura este necesară pentru tratament, prevenirea transmiterii bolilor sau protecția animalului și a grupului. Izolarea se realizează în spații adaptate necesităților biologice, comportamentale și medicale ale animalului și se limitează la perioada necesară. În cazul speciilor sociale se aplică, în măsura posibilului, măsuri pentru menținerea contactului vizual, auditiv sau olfactiv compatibil cu situația sanitară.

87. Animalelor nou-sosite li se aplică măsurile prevăzute la pct. 37. Animalele revenite după un transfer temporar sau după întreținerea într-o altă unitate sunt supuse examinării sanitare veterinare și măsurilor de carantină, izolare, testare și supraveghere stabilite de medicul veterinar în funcție de durata absenței, unitatea de proveniență, contactele avute, istoricul sanitar și riscul epidemiologic.

88. În cazul suspiciunii sau confirmării unei boli transmisibile ori zoonoze, administratorul, împreună cu medicul veterinar responsabil:

88.1. notifică Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și, după caz, Agenția Națională pentru Sănătatea Publică;

88.2. aplică imediat măsurile de izolare, restricționare a circulației, igienizare, dezinfecție și protecție a animalelor, personalului și publicului;

88.3. suspendă transferurile, activitățile cu publicul și accesul în zonele afectate, dacă acestea pot favoriza transmiterea bolii;

88.4. păstrează evidențele, probele și informațiile necesare investigației epidemiologice;

88.5. cooperează cu autoritățile competente și execută măsurile dispuse de acestea.

89. Examinarea clinică, stabilirea diagnosticului, prescrierea tratamentului și efectuarea intervențiilor chirurgicale sunt realizate de medicul veterinar. Administrarea medicamentelor și efectuarea procedurilor sanitare veterinare care pot fi delegate se realizează de personal instruit și desemnat, numai la indicația medicului veterinar și sub supravegherea stabilită de acesta. Conținutul chimic, sedarea și anestezia se efectuează la indicația și sub responsabilitatea medicului veterinar, prin metode adaptate speciei și stării animalului, cu monitorizarea funcțiilor vitale și a recuperării postanestezice.

90. Medicamentele de uz veterinar, inclusiv produsele biologice, și celelalte produse utilizate în activitatea sanitară veterinară se achiziționează, se recepționează, se transportă, se păstrează, se utilizează și se elimină în conformitate cu Legea nr. 119/2018 cu privire la medicamentele de uz veterinar, și cu Hotărârea Guvernului nr. 696/2020 cu privire la aprobarea Cerințelor privind dotarea și exploatarea unităților autorizate pentru deținerea, distribuția și eliberarea medicamentelor de uz veterinar, cu condițiile stabilite de producător și cu legislația privind gestionarea deșeurilor.

91. Administratorul asigură:

91.1. limitarea accesului la medicamentele de uz veterinar;

91.2. respectarea și monitorizarea condițiilor de temperatură, umiditate, lumină și securitate;

91.3. verificarea periodică a termenelor de valabilitate;

91.4. evidența recepționării, păstrării, administrării și eliminării medicamentelor;

91.5. separarea și marcarea medicamentelor expirate, deteriorate, retrase sau neutilizabile;

91.6. respectarea cerințelor speciale aplicabile medicamentelor supuse unui regim de control.

92. Grădina zoologică aprobă și aplică un program de biosecuritate întemeiat pe evaluarea riscurilor, care cuprinde, după caz:

92.1. controlul accesului în spațiile de deținere, carantină, izolare, tratament și necropsie;

92.2. curățarea, igienizarea și dezinfecția spațiilor, echipamentelor și mijloacelor de transport;

92.3. igiena mâinilor și utilizarea, schimbarea, curățarea sau eliminarea echipamentului individual de protecție;

92.4. gestionarea cadavrelor, subproduselor de origine animală și deșeurilor rezultate din activitatea sanitară veterinară;

92.5. prevenirea și combaterea vectorilor și dăunătorilor;

92.6. controlul circulației persoanelor, animalelor, echipamentelor și materialelor între spațiile de deținere;

92.7. prevenirea contaminării încrucișate și stabilirea circuitelor curate și contaminate;

92.8. măsurile aplicabile vizitatorilor în zonele de contact cu animalele.

93. Necesitatea efectuării necropsiei și a prelevării probelor biologice se stabilește de medicul veterinar responsabil sau de autoritatea competentă. În cazul suspiciunii unei boli supuse notificării, cadavrul și probele se gestionează potrivit instrucțiunilor autorității competente. Necropsia se efectuează în special în caz de:

93.1. moarte subită sau inexplicabilă;

93.2. suspiciune de boală transmisibilă ori intoxicație;

93.3. creștere neobișnuită a mortalității;

93.4. eșec terapeutic ori apariția repetată a aceleiași afecțiuni;

93.5. necesitate de stabilire a cauzei morții pentru protecția sănătății colecției, sănătății publice sau conservarea speciei.

94. Necropsia se efectuează de medicul veterinar sau, după caz, în cadrul unui laborator ori al unei instituții competente. Prelevarea probelor se efectuează de medicul veterinar sau de personal instruit, la indicația acestuia. Necropsia și prelevarea probelor se realizează în spații și condiții care asigură biosecuritatea, protecția personalului, prevenirea contaminării mediului, identificarea corectă și păstrarea integrității probelor.

95. Cadavrele și părțile de animale se identifică, colectează, păstrează, transportă și elimină în conformitate cu Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman. Până la transport sau eliminare, acestea se păstrează în spații securizate, în condiții care previn degradarea, contaminarea mediului și accesul persoanelor neautorizate, animalelor sau dăunătorilor. Probele, materialele biologice și deșeurile rezultate din activitatea sanitară veterinară se gestionează în funcție de categoria de risc.

96. Pentru fiecare animal identificat individual sau, după caz, pentru fiecare grup, colonie ori lot se întocmește și se actualizează un dosar medical în format fizic și/sau electronic. Înscrierile se efectuează fără întârziere, sunt datate și permit identificarea autorului. Dosarul medical se păstrează pe durata deținerii animalului și cel puțin 5 ani după transferul, eliberarea sau decesul acestuia. La transfer se transmite destinatarului o copie sau un extras complet al informațiilor medicale. Dosarul cuprinde cel puțin:

- 96.1. datele de identificare;
- 96.2. istoricul medical și epidemiologic disponibil;
- 96.3. datele privind masa corporală, condiția corporală și evoluția acestora, dacă monitorizarea este relevantă;
- 96.4. rezultatele examinărilor clinice, evaluărilor și investigațiilor;
- 96.5. diagnosticele stabilite;
- 96.6. tratamentele, intervențiile chirurgicale, anesteziile și conțențiile chimice efectuate;
- 96.7. medicamentele administrate, dozele, calea de administrare, durata tratamentului și reacțiile adverse constatate;
- 96.8. vaccinările și măsurile de prevenire și control al parazitozelor;
- 96.9. rezultatele analizelor de laborator;
- 96.10. data și cauza decesului și rezultatele necropsiei;
- 96.11. numele persoanei care a efectuat și a înregistrat examinarea, tratamentul sau procedura;
- 96.12. alte informații relevante privind sănătatea și bunăstarea animalului.

97. Administratorul, împreună cu medicul veterinar și specialistul responsabil de îngrijirea animalelor, efectuează și documentează cel puțin anual o analiză privind:

- 97.1. starea de sănătate și bunăstare a animalelor;
- 97.2. incidența și cauzele îmbolnăvirilor, rănilor și mortalității;
- 97.3. eficacitatea tratamentelor și măsurilor preventive;
- 97.4. eficacitatea măsurilor de biosecuritate;
- 97.5. riscurile noi sau recurente.

În baza rezultatelor analizei se actualizează programul anual de supraveghere, procedura de răspuns la urgențe sanitare veterinare, programul de biosecuritate și celelalte proceduri relevante.

98. Grădina zoologică aplică măsuri pentru prevenirea evacuării sau răspândirii necontrolate în mediul înconjurător, prin ape uzate, nămoluri, deșeuri, echipamente, materiale ori alte căi a agenților patogeni și paraziților, a animalelor, ouălor, larvelor, gameților, materialului reproductiv și altor forme biologice viabile aparținând speciilor alogene. Măsurile se stabilesc în funcție de riscurile identificate și se aplică cu respectarea legislației privind sănătatea

animală, biosecuritatea, speciile alogene invazive, gestionarea deșeurilor și protecția mediului.

Secțiunea 6.

Reproducerea animalelor

99. Reproducerea animalelor se planifică și se gestionează în conformitate cu obiectivele de conservare, planul de gestionare a colecției, programele aplicabile de management al populațiilor și cerințele privind sănătatea și bunăstarea animalelor. Decizia de reproducere se documentează înainte de asocierea reproducătorilor și se aprobă de administrator, la propunerea specialistului responsabil de specie și cu avizul medicului veterinar. În cazul reproducerii neplanificate se evaluează fără întârziere cauzele, riscurile și măsurile necesare pentru îngrijirea descendenților și prevenirea repetării situației.

100. Programele de reproducere pentru conservare urmăresc:

100.1. menținerea diversității genetice;

100.2. prevenirea sau limitarea consangvinizării și a efectelor negative asociate;

100.3. menținerea identității taxonomice și a integrității genetice a speciilor și subspeciilor;

100.4. susținerea programelor de conservare *ex situ* și, după caz, a programelor de reintroducere ori repopulare;

100.5. menținerea unei structuri demografice echilibrate și a viabilității pe termen lung a populațiilor gestionate.

101. Selecția reproducătorilor se realizează în baza criteriilor genetice, sanitare veterinare, comportamentale și demografice, ținând seama de:

101.1. originea și gradul de înrudire;

101.2. vârsta și maturitatea reproductivă;

101.3. starea de sănătate și condiția corporală;

101.4. istoricul reproductiv;

101.5. compatibilitatea comportamentală și socială;

101.6. riscul transmiterii bolilor, afecțiunilor ereditare, anomaliilor congenitale sau predispozițiilor care pot afecta sănătatea ori bunăstarea descendenților;

101.7. recomandările coordonatorului programului de reproducere sau de management al populației, dacă animalul este inclus într-un asemenea program.

102. Împerecherea intenționată a animalelor aparținând unor specii sau subspecii distincte este interzisă. Grădina zoologică aplică măsuri pentru prevenirea reproducerii neintenționate între asemenea animale.

103. Împerecherea animalelor provenite din populații geografice distincte ale aceleiași specii sau subspecii este permisă numai dacă este justificată în cadrul programului de reproducere și nu compromite integritatea genetică a populațiilor gestionate ori a populațiilor naturale în care descendenții ar putea fi reintroduși. Decizia se fundamentează pe date genealogice și genetice și, după caz, pe recomandarea coordonatorului programului de management al populației sau a unui specialist în genetica conservării.

104. Reproducerea se planifică numai dacă grădina zoologică dispune de spațiile, resursele materiale, personalul competent și serviciile de asistență sanitară veterinară necesare pentru îngrijirea părinților și a descendenților și poate asigura:

104.1. întreținerea descendenților până la atingerea independenței și, dacă este necesar, a maturității;

104.2. separarea animalelor în funcție de sex, vârstă, compatibilitate și structură socială;

104.3. întreținerea acestora pe întreaga durată previzibilă a deținerii sau transferul legal către o unitate abilitată care a confirmat posibilitatea preluării.

105. Reproducerea nu se planifică dacă:

105.1. există riscul depășirii capacității maxime de deținere;

105.2. nu pot fi asigurate condiții corespunzătoare pentru părinți și descendenți;

105.3. nu poate fi gestionată separarea descendenților după atingerea independenței sau maturității;

105.4. există riscul transmiterii unor afecțiuni ereditare ori anomalii congenitale care pot afecta sănătatea sau bunăstarea descendenților;

105.5. reproducerea poate compromite sănătatea animalului reproducător;

105.6. reproducerea poate produce conflicte sociale, agresivitate sau alte efecte comportamentale incompatibile cu bunăstarea animalelor;

105.7. reproducerea este incompatibilă cu planul de gestionare a colecției ori cu programul aplicabil de management al populației.

106. Administratorul grădinii zoologice asigură aplicarea măsurilor de control al reproducerii atunci când acestea sunt necesare pentru:

106.1. prevenirea depășirii capacității maxime de deținere;

106.2. prevenirea reproducerii neplanificate și a hibridizării;

106.3. prevenirea consangvinizării și transmiterii afecțiunilor ereditare;

106.4. protejarea sănătății și bunăstării animalelor;

106.5. menținerea unei structuri sociale, genetice și demografice corespunzătoare;

106.6. realizarea obiectivelor planului de gestionare a colecției și ale programelor de management al populațiilor.

107. Măsurile de control al reproducerii se stabilesc în baza unei evaluări documentate efectuate de medicul veterinar împreună cu specialistul responsabil de specie. Evaluarea ia în considerare eficacitatea, reversibilitatea, durata efectelor, riscurile medicale, efectele asupra comportamentului și structurii sociale și capacitatea reproductivă viitoare. Măsurile trebuie să fie fundamentate științific, proporționale cu scopul urmărit și să producă cel mai redus impact posibil asupra sănătății și bunăstării animalului. Efectele acestora se monitorizează și se înregistrează.

108. În alegerea măsurilor de control al reproducerii se acordă prioritate metodelor reversibile și neinvazive, dacă acestea sunt eficiente și prezintă cel mai redus risc pentru sănătatea și bunăstarea animalului. Metodele farmacologice sau chirurgicale se aplică numai la indicația și sub responsabilitatea medicului veterinar.

109. Animalelor aflate în perioada de reproducere, animalelor gestante, ouălor și animalelor care le incubează, precum și părinților sau membrilor grupului care îngrijesc descendenții li se asigură condiții adaptate de adăpostire, cuibărire, alimentație, retragere, monitorizare și asistență sanitară veterinară. Accesul publicului, intervențiile personalului, zgomotul, lucrările și contactul cu alte animale se limitează dacă acestea pot perturba reproducerea, gestația, nașterea, incubarea sau îngrijirea descendenților.

110. Descendenții se mențin împreună cu părinții, cu familia sau cu grupul social până la vârsta ori etapa de dezvoltare la care separarea corespunde biologiei și comportamentului natural al speciei.

111. Separarea descendenților de părinți, familie sau grupul social înainte de atingerea vârstei ori etapei de dezvoltare la care separarea corespunde biologiei și comportamentului natural al speciei este permisă numai dacă:

111.1. menținerea împreună pune în pericol sănătatea, supraviețuirea sau bunăstarea descendentului, părinților ori altor membri ai grupului;

111.2. părinții nu asigură îngrijirea necesară;

111.3. există incompatibilitate, agresivitate sau risc de transmitere a unei boli;

111.4. separarea este indispensabilă realizării unui program de conservare fundamentat științific.

111.5. separarea se realizează gradual, dacă situația permite, și se monitorizează efectele asupra comportamentului și bunăstării animalelor.

112. Creșterea artificială a descendenților se realizează în baza unui protocol aprobat de medicul veterinar și de specialistul responsabil de specie, care stabilește alimentația, condițiile de mediu, monitorizarea dezvoltării, măsurile de prevenire a bolilor și modalitatea de socializare. Contactul cu oamenii se limitează la cel necesar îngrijirii, iar integrarea cu animale din aceeași specie se realizează cât mai devreme posibil, pentru prevenirea imprimării asupra omului, habituării excesive și tulburărilor comportamentale. Creșterea artificială a descendenților se aplică numai dacă:

112.1. părinții nu pot asigura îngrijirea necesară;

112.2. menținerea cu părinții pune în pericol sănătatea sau supraviețuirea descendenților;

112.3. transferul îngrijirii către un alt exemplar compatibil nu este posibil ori nu este în interesul descendentului;

112.4. măsura este indispensabilă realizării unui program de conservare.

113. Reproducerea asistată, inclusiv colectarea, prelucrarea și conservarea materialului genetic, inseminarea artificială, fertilizarea in vitro, transferul de embrioni și alte biotehnologii de reproducere, se utilizează numai dacă:

113.1. este justificată prin obiective de conservare, management genetic sau cercetare autorizată;

113.2. nu există o metodă mai puțin invazivă care permite atingerea obiectivului;

113.3. beneficiile preconizate sunt proporționale cu riscurile pentru sănătatea și bunăstarea animalelor;

113.4. sunt asigurate competența personalului, condițiile tehnice și trasabilitatea materialului biologic.

113.5. procedurile care cad sub incidența Legii nr. 211/2017 se desfășoară numai în condițiile și după obținerea aprobărilor prevăzute de aceasta.

114. Procedurile de reproducere asistată care implică intervenții asupra animalului se efectuează de medicul veterinar sau de personal de specialitate, la indicația și sub responsabilitatea acestuia. Prelucrarea, analiza și conservarea materialului genetic se efectuează de personal competent, în spații și condiții tehnice adecvate. Procedurile se desfășoară în baza unor protocoale fundamentate științific, adaptate speciei și aprobate înainte de aplicare. Starea animalului se monitorizează în timpul procedurii și în perioada de recuperare.

115. Activitățile și evenimentele reproductive se înregistrează în evidențele grădinii zoologice și, după caz, în dosarul individual al animalului. Înregistrările cuprind cel puțin:

115.1. identitatea și ascendența genealogică a reproducătorilor, iar în cazul în care aceasta nu poate fi stabilită cu certitudine, mențiunea corespunzătoare;

115.2. data împerecherilor și procedurile de reproducere asistată;

- 115.3. gestațiile, fătările, eclozările și numărul descendenților;
- 115.4. avorturile, fătările premature, ouăle infertile și descendenții născuți morți;
- 115.5. mortalitatea neonatală și juvenilă;
- 115.6. anomaliile congenitale și complicațiile reproductive;
- 115.7. măsurile de control al reproducerii și efectele acestora;
- 115.8. colectarea, prelucrarea, utilizarea, transferul și păstrarea materialului genetic;
- 115.9. separarea, destinația și transferul descendenților;
- 115.10. data înregistrării și identitatea persoanei care a efectuat înscrierea.

116. Programele și activitățile de reproducere se evaluează și se documentează cel puțin anual. Evaluarea cuprinde:

- 116.1. realizarea obiectivelor genetice și demografice;
- 116.2. rezultatele reproducerii și viabilitatea descendenților;
- 116.3. mortalitatea neonatală și juvenilă;
- 116.4. complicațiile reproductive și efectele asupra sănătății și bunăstării animalelor;
- 116.5. cazurile de reproducere neplanificată;
- 116.6. eficacitatea măsurilor de control al reproducerii;
- 116.7. capacitatea de întreținere, integrare sau transfer a descendenților.

117. În baza evaluării prevăzută la pct. 116 se actualizează planul de gestionare a colecției, măsurile de control al reproducerii și procedurile de îngrijire, ținând seama de cunoștințele științifice și de recomandările coordonatorilor programelor de management al populațiilor.

Secțiunea 7.

Manipularea, capturarea, conținutul și transportul animalelor

118. Manipularea, capturarea, conținutul și transportul animalelor se efectuează numai atunci când sunt necesare, prin metode adaptate speciei și particularităților individuale și care produc cel mai redus nivel posibil de restricție. Operațiunile se planifică și se desfășoară astfel încât să nu provoace durere, suferință sau stres care pot fi evitate și să reducă la minimum riscul de rănire și celelalte efecte negative asupra sănătății și bunăstării animalelor.

119. Manipularea, capturarea și conținutul animalelor sunt permise numai în măsura necesară pentru:

- 119.1. examinare, diagnosticare, tratament sau efectuarea altor proceduri sanitare veterinare;
- 119.2. efectuarea activităților de îngrijire și igienă care nu pot fi realizate în siguranță prin metode mai puțin restrictive;

- 119.3. identificare, cântărire, măsurare sau monitorizarea sănătății și bunăstării;
- 119.4. reproducere și management reproductiv;
- 119.5. separare, mutare în cadrul grădinii zoologice sau transport către o altă unitate;
- 119.6. realizarea activităților de conservare;
- 119.7. desfășurarea activităților de cercetare autorizate ori permise de lege;
- 119.8. intervenția într-o situație de urgență;
- 119.9. realizarea unei alte activități prevăzute de lege, dacă necesitatea și metoda utilizată sunt justificate și documentate.

120. Manipularea, capturarea, conținerea și transportul se efectuează de personal instruit și competent pentru specia, metoda și echipamentele utilizate. Personalul aflat în proces de instruire participă numai sub supravegherea directă a unei persoane competente și nu coordonează operațiunea. Operațiunile care, potrivit evaluării riscurilor, nu pot fi realizate în siguranță de o singură persoană se efectuează de cel puțin două persoane competente.

121. Instruirea și evaluarea competențelor personalului se documentează. Personalul implicat beneficiază de instruire inițială, instruire practică și instruire periodică, cu o frecvență stabilită în funcție de riscurile operațiunilor, privind:

- 121.1. biologia și comportamentul speciilor manipulate;
- 121.2. recunoașterea semnelor de teamă, stres, durere, epuizare și suferință;
- 121.3. tehnicile de capturare, manipulare și conținere;
- 121.4. utilizarea, verificarea și întreținerea echipamentelor;
- 121.5. protecția animalelor, personalului și terților;
- 121.6. comunicarea și coordonarea în timpul operațiunii;
- 121.7. măsurile aplicabile în caz de rănire, evadare, defectare a echipamentului sau alt incident.

Competența practică se evaluează înainte ca persoana să desfășoare fără supraveghere o operațiune cu risc.

122. Grădina zoologică asigură echipamentele și facilitățile necesare capturării, conținutului, mutării și transportului în siguranță al speciilor deținute. Pentru echipamentele esențiale operațiunilor cu animale periculoase se asigură, dacă evaluarea riscurilor o impune, mijloace de rezervă.

Echipamentele:

- 122.1. se inventariază și se păstrează în locuri accesibile personalului autorizat;
- 122.2. se întrețin potrivit instrucțiunilor producătorului și programului de întreținere;
- 122.3. se verifică înainte de utilizare și după fiecare operațiune cu risc;

- 122.4. se curăță și, după caz, se dezinfectează;
- 122.5. se retrag imediat din utilizare dacă prezintă defecțiuni care pot afecta siguranța.

123. Operațiunile curente de manipulare și conținție se desfășoară în baza procedurilor operaționale și a evaluărilor generale ale riscurilor. Înaintea unei operațiuni complexe sau cu risc ridicat se efectuează și se documentează o evaluare specifică a riscurilor pentru animal, personal și terți.

Evaluarea ia în considerare cel puțin:

- 123.1. starea de sănătate și starea fiziologică a animalului;
- 123.2. comportamentul și particularitățile speciei;
- 123.3. scopul, metoda și durata operațiunii;
- 123.4. echipamentele principale și de rezervă;
- 123.5. competența și numărul persoanelor implicate;
- 123.6. condițiile de mediu;
- 123.7. posibilitatea întreruperii operațiunii;
- 123.8. măsurile aplicabile în caz de incident.

În situații de urgență se efectuează o evaluare dinamică a riscurilor, în măsura permisă de circumstanțe.

124. Înainte de transport se verifică și se documentează aptitudinea animalului pentru transport, ținând seama de starea de sănătate, vârstă, stare fiziologică, comportament, durata și condițiile deplasării. Aptitudinea pentru transport a animalelor bolnave, rănite, gestante, foarte tinere, vârstnice sau aflate într-o stare fiziologică specială se stabilește de medicul veterinar. Animalul care nu este apt pentru transport nu se transportă. Prin derogare, deplasarea poate fi efectuată la indicația medicului veterinar pentru acordarea asistenței sanitare veterinare, dacă nu există o alternativă viabilă și sunt aplicate măsuri pentru evitarea agravării stării animalului.

125. Conținția fizică se utilizează numai dacă este necesară și nu există o metodă mai puțin restrictivă care permite realizarea în siguranță a operațiunii. Metoda, intensitatea și durata conținției se adaptează speciei, taliei, stării animalului și scopului intervenției și se limitează la perioada strict necesară. Pe durata conținției se monitorizează respirația, temperatura, starea de conștiență și alte semne relevante pentru specie. Operațiunea se întrerupe dacă apar semne de suferință severă, epuizare, dificultăți respiratorii sau risc de rănire care nu pot fi controlate.

126. Conținția chimică, sedarea și anestezia se efectuează numai la indicația și sub responsabilitatea medicului veterinar. Protocolul se stabilește în funcție de specie, masa corporală, starea de sănătate, scopul intervenției și riscurile identificate și cuprinde:

- 126.1. pregătirea animalului;
- 126.2. medicamentele, dozele și căile de administrare;
- 126.3. monitorizarea funcțiilor vitale;
- 126.4. disponibilitatea echipamentelor și medicamentelor pentru urgență;
- 126.5. condițiile de recuperare și supraveghere postanestezică.

Animalul se menține sub supraveghere până la recuperarea suficientă pentru a putea fi reintegrat ori transportat în siguranță. Procedura se înregistrează în dosarul medical.

127. Transportul animalelor se planifică și se efectuează cu respectarea legislației privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului, a cerințelor sanitare veterinare, vamale și de mediu, a reglementărilor CITES și, după caz, a standardelor tehnice aplicabile modului de transport utilizat.

128. Planificarea transportului cuprinde, în funcție de specie, durata și riscurile deplasării:

- 128.1. traseul, durata estimată, opririle și traseele alternative;
- 128.2. formalitățile sanitare veterinare, vamale și CITES și timpul necesar îndeplinirii acestora;
- 128.3. mijlocul de transport și containerul utilizat;
- 128.4. condițiile de încărcare, fixare, descărcare și primire la destinație;
- 128.5. parametrii de temperatură, umiditate, ventilație, lumină și zgomot;
- 128.6. necesarul de apă, hrană, materiale absorbante și odihnă;
- 128.7. metoda și frecvența monitorizării;
- 128.8. personalul responsabil și datele de contact ale medicului veterinar;
- 128.9. măsurile aplicabile în caz de întârziere, accident, îmbolnăvire, defectare a mijlocului de transport, deteriorare a containerului sau evadare;
- 128.10. confirmarea faptului că destinatarul este pregătit să primească animalul.

129. Sedarea administrată în scopul efectuării transportului se interzice. Prin derogare, aceasta poate fi aplicată dacă medicul veterinar stabilește că este necesară pentru protejarea sănătății sau bunăstării animalului ori pentru prevenirea unui risc grav de securitate. În asemenea situații, medicul veterinar stabilește și documentează protocolul, durata estimată a efectului, condițiile de monitorizare, persoana responsabilă și măsurile aplicabile în caz de complicații.

130. Mijloacele de transport, containerele și echipamentele utilizate trebuie:

- 130.1. să fie dimensionate și construite în funcție de talia, forța, anatomia, starea și comportamentul animalului;
- 130.2. să prevină evadarea, rănirea, prinderea membrelor și expunerea animalului, personalului sau terților la riscuri;

130.3. să asigure ventilația, temperatura, umiditatea și regimul de lumină sau întuneric necesare;

130.4. să protejeze animalul împotriva intemperiilor, zgomotului excesiv și variațiilor bruște de mediu;

130.5. să dispună de pardoseală stabilă, nealunecoasă și, după caz, de materiale absorbante sau substrat adaptat speciei;

130.6. să permită monitorizarea și, în situații de urgență, accesul controlat la animal fără compromiterea securității;

130.7. să împiedice contactul direct dintre animalele incompatibile;

130.8. să fie stabile și fixate în mijlocul de transport;

130.9. să fie curate și, după caz, dezinfectate prin metode care nu prezintă riscuri pentru animal;

130.10. să fie marcate vizibil și însoțite de instrucțiuni privind poziționarea, manipularea, riscurile și măsurile de urgență.

131. Pe durata transportului, animalele se monitorizează cu frecvența stabilită în planul de transport, fără deschiderea nejustificată a containerului și fără compromiterea securității. În funcție de specie, vârstă, stare fiziologică, durata deplasării și condițiile de mediu, se asigură accesul la apă și hrană, perioadele de odihnă și celelalte condiții necesare menținerii sănătății și bunăstării. În cazul transporturilor de durată, al animalelor vulnerabile sau al operațiunilor cu risc ridicat, constatările și intervențiile se consemnează într-un jurnal de transport.

132. Transportul este însoțit, în funcție de operațiune și de regimul juridic al animalului, de:

132.1. documentele de identificare, proveniență și trasabilitate;

132.2. certificatele și celelalte documente sanitare veterinare;

132.3. documentele privind transferul, preluarea, împrumutul sau custodia;

132.4. actele permissive și documentele CITES;

132.5. documentele de transport;

132.6. evaluarea aptitudinii pentru transport, dacă aceasta este obligatorie;

132.7. instrucțiunile privind îngrijirea, monitorizarea și intervenția în situații de urgență.

Documentele se află în posesia sau la dispoziția persoanei responsabile de transport și se prezintă autorităților competente la solicitare.

133. În cazul producerii unui incident în timpul manipulării, capturării, conținutului sau transportului, persoana responsabilă:

133.1. întrerupe operațiunea sau transportul, dacă continuarea acestuia poate agrava riscurile;

133.2. aplică măsurile imediate pentru protejarea animalelor, personalului și terților;

133.3. solicită asistență sanitară veterinară și, după caz, intervenția serviciilor competente;

133.4. informează administratorul;

133.5. notifică autoritățile competente în cazurile și termenele prevăzute de lege;

133.6. păstrează informațiile și probele necesare examinării incidentului.

134. Capturările, conținuturile chimice, conținuturile fizice cu risc ridicat, transporturile și incidentele produse în cursul acestora se înregistrează fără întârziere. Înregistrările cuprind cel puțin:

134.1. data, locul și durata operațiunii;

134.2. animalul sau grupul implicat;

134.3. scopul și rezultatul operațiunii;

134.4. personalul responsabil și persoanele participante;

134.5. metodele, echipamentele și, după caz, medicamentele utilizate;

134.6. starea animalului înainte și după operațiune;

134.7. incidentele, reacțiile adverse și măsurile aplicate.

Informațiile cu caracter medical se includ și în dosarul medical al animalului. Evidențele se păstrează cel puțin 5 ani, dacă legislația aplicabilă nu prevede un termen mai mare.

135. Manipularea, capturarea, conținutul și transportul animalelor periculoase se efectuează în baza unei proceduri operaționale elaborate cu participarea medicului veterinar și a specialiștilor responsabili de specie și securitate și aprobate de administrator. Procedura stabilește cel puțin:

135.1. coordonatorul operațiunii, responsabilitățile și numărul minim al persoanelor implicate;

135.2. metoda de lucru și succesiunea operațiunilor;

135.3. echipamentele principale și de rezervă și verificarea acestora;

135.4. zonele de siguranță și controlul accesului;

135.5. mijloacele și semnalele de comunicare;

135.6. condițiile de întrerupere a operațiunii;

135.7. măsurile aplicabile în caz de rănire, evadare, defectare a echipamentului sau alt incident;

135.8. modalitatea de solicitare a asistenței sanitar-veterinare și a intervenției serviciilor competente.

Operațiunile cu risc ridicat nu se efectuează de o singură persoană, cu excepția unei intervenții imediate necesare pentru înlăturarea unui pericol grav și iminent.

136. Dacă metoda este compatibilă cu particularitățile biologice, comportamentale și individuale ale animalului și poate fi aplicată fără compromiterea securității, grădina zoologică utilizează tehnici de antrenament medical voluntar și cooperare comportamentală pentru reducerea necesității conținutului fizice sau chimice și a stresului asociat procedurilor sanitare veterinare și de îngrijire. Antrenamentul se efectuează de personal instruit, în baza unor obiective și metode adaptate animalului.

137. Antrenamentul medical voluntar se bazează pe participarea animalului și pe întărirea pozitivă. Se interzic pedeapsa fizică, intimidarea, provocarea deliberată a fricii, privarea nejustificată de hrană sau apă și orice metodă care poate produce durere, suferință, stres semnificativ ori afectarea relațiilor sociale. Refuzul animalului de a participa nu se sancționează și nu determină privarea acestuia de rația alimentară normală. Utilizarea recompenselor alimentare se integrează în regimul alimentar aprobat.

Secțiunea 8.

Personalul și competența profesională

138. Grădina zoologică asigură, prin personal propriu și/sau contractat, un efectiv suficient de persoane care dețin calificarea, instruirea, competențele și experiența necesare pentru îngrijirea și supravegherea animalelor, desfășurarea activităților de specialitate, asigurarea sănătății și bunăstării animalelor și protecția personalului și publicului. Suficiența efectivului și competențele disponibile se demonstrează prin evaluarea prevăzută la pct. 139.

139 Necesarul de personal se stabilește și se revizuieste cel puțin anual, precum și după orice modificare semnificativă a colecției, infrastructurii, programului sau activităților, în baza unei evaluări documentate care ia în considerare:

- 139.1. numărul, speciile și modul de deținere a animalelor;
- 139.2. particularitățile biologice, comportamentale și sanitare veterinare;
- 139.3. numărul animalelor periculoase și nivelul riscurilor asociate;
- 139.4. dimensiunea, configurația și distribuția funcțională a amplasamentului;
- 139.5. programul de funcționare, perioadele de vârf, evenimentele speciale și capacitatea de primire a publicului;
- 139.6. volumul și complexitatea activităților de îngrijire, monitorizare, întreținere și intervenție;
- 139.7. necesitatea asigurării continuității îngrijirii în afara programului cu public;
- 139.8. concediile, repausul, absențele, înlocuirile și indisponibilitatea persoanelor cu atribuții esențiale;

139.9. capacitatea de intervenție în situații de urgență.

140. Structura organizatorică, programul și repartizarea personalului trebuie să permită realizarea tuturor activităților esențiale de îngrijire, supraveghere, asistență sanitară veterinară, biosecuritate, întreținere și securitate, inclusiv în zilele nelucrătoare și în afara programului cu public, fără reducerea nivelului de protecție a animalelor sau persoanelor.

141. Administratorul stabilește în scris, prin fișele posturilor, regulamente, decizii sau alte documente interne, atribuțiile, responsabilitățile, limitele de competență, relațiile de subordonare și înlocuitorii pentru fiecare funcție ori categorie de personal. Responsabilitățile privind îngrijirea animalelor, asistența sanitară veterinară, nutriția, biosecuritatea, gestionarea colecției, securitatea publicului și intervenția în situații de urgență se repartizează clar, se corelează între ele și se aduc la cunoștința persoanelor desemnate.

142. Activitățile se desfășoară numai de persoane care dețin competențele necesare și, pentru profesiile sau activitățile reglementate, calificările, certificatele, drepturile de practică, permisele ori autorizațiile prevăzute de lege. Administratorul verifică valabilitatea documentelor înainte de atribuirea activității și ori de câte ori acestea sunt supuse reînnoirii.

143. Personalul care desfășoară activități de hrănire, îngrijire, monitorizare, capturare, manipulare, contenție, transport, reproducere sau management al animalelor trebuie să demonstreze cunoștințe și aptitudini corespunzătoare speciilor și atribuțiilor încredințate, prin calificare, experiență, instruire și/sau evaluarea documentată a competenței practice.

144. Personalul nou-angajat, persoanele aflate în formare profesională, stagiarii, voluntarii și personalul cărui i se atribuie sarcini noi pot desfășura activități care implică animalele numai după instruirea inițială și sub supravegherea directă a unei persoane competente, până la confirmarea documentată a competenței pentru activitățile respective. Stagiarii și voluntarii nu efectuează singuri activități cu animale periculoase, proceduri sanitare veterinare, contenții, transporturi sau alte activități cu risc ridicat.

145. Contractanții, specialiștii externi și personalul acestora îndeplinesc cerințele de calificare, competență, instruire, biosecuritate și securitate aplicabile activităților încredințate și zonelor în care au acces. Înainte de începerea activității, aceștia sunt informați privind riscurile, regulile de acces, procedurile de urgență și obligațiile de raportare și sunt coordonați sau supravegheați de persoana desemnată de administrator.

146. Programul de instruire inițială cuprinde, în funcție de atribuțiile persoanei:

146.1. familiarizarea cu speciile deținute, comportamentul și riscurile asociate;

146.2. atribuțiile, procedurile operaționale și limitele de competență;

146.3. recunoașterea semnelor de boală, rănire, durere, stres și modificare a comportamentului;

146.4. riscurile profesionale și măsurile de prevenire;

146.5. regulile de biosecuritate, igienă și prevenire a zoonozelor;

146.6. controlul accesului și siguranța publicului;

146.7. raportarea deficiențelor, incidentelor și neconformităților;

146.8. notificarea persoanelor responsabile și a serviciilor competente, evacuarea și intervenția în situații de urgență;

146.9. utilizarea echipamentului individual de protecție și a echipamentelor de lucru;

146.10. obligația de a nu executa activități care depășesc competența sau autorizarea persoanei.

146.9. monitorizarea condițiilor de mediu, manipularea animalelor periculoase și aplicarea măsurilor de intervenție în caz de incident, în funcție de atribuțiile personalului, speciile deținute și riscurile identificate.

147. Personalul este obligat să cunoască și să respecte prevederile prezentelor Cerințe relevante atribuțiilor sale, regulamentul intern, procedurile operaționale, instrucțiunile de securitate și dispozițiile persoanelor competente.

148. Grădina zoologică organizează instruirea continuă a personalului, adaptată atribuțiilor, nivelului de competență și riscurilor, în special în următoarele domenii:

148.1. bunăstarea, biologia și comportamentul animalelor;

148.2. recunoașterea semnelor de boală, durere, stres și suferință;

148.3. alimentația, îngrijirea și monitorizarea animalelor;

148.4. manipularea, capturarea, conținerea și transportul, în condițiile pct. 118;

148.5. cooperarea comportamentală și antrenamentul medical voluntar;

148.6. biosecuritatea, igiena și prevenirea zoonozelor;

148.7. securitatea și sănătatea în muncă;

148.8. aplicarea planurilor de intervenție și evacuare;

148.9. acordarea primului ajutor de către personalul desemnat;

148.10. utilizarea și întreținerea echipamentelor și instalațiilor specifice.

149. Conținutul și frecvența instruirilor se stabilesc în funcție de:

149.1. evaluarea necesităților și nivelul riscului;

149.2. rezultatele evaluării competențelor;

- 149.3. modificarea atribuțiilor;
 - 149.4. introducerea unor specii, echipamente, instalații sau proceduri noi;
 - 149.5. modificarea cadrului normativ;
 - 149.6. revenirea la activitate după o absență care poate afecta competența practică;
 - 149.7. concluziile rezultate din incidente, neconformități sau exerciții.
- Se respectă frecvențele minime de instruire stabilite de legislația aplicabilă.

150. Instruirea și evaluarea competențelor se documentează. Evidențele cuprind cel puțin data și durata instruirii, tematica, formatorul, participanții, metoda și rezultatele evaluării. Evidențele se păstrează pe durata activității persoanei și cel puțin 5 ani după încetarea acesteia

151. Personalul utilizează echipamentul individual de protecție stabilit prin evaluarea riscurilor și adaptat activității, persoanei și condițiilor de lucru. Administratorul asigură gratuit personalului propriu echipamentul necesar, instruirea privind utilizarea și limitele acestuia, precum și păstrarea, curățarea, dezinfectia, întreținerea, verificarea și înlocuirea sa. Echipamentul contaminat se gestionează astfel încât să prevină transmiterea agenților patogeni, iar echipamentul de unică folosință se elimină potrivit categoriei de risc.

152. Activitățile cu risc ridicat, inclusiv capturarea și conținerea animalelor periculoase, administrarea la distanță a medicamentelor pentru conținere chimică și utilizarea mijloacelor speciale de intervenție, se desfășoară numai de personal instruit, evaluat ca fiind competent și, dacă legislația o impune, autorizat.

153. Operațiunile care implică expunerea directă la un animal periculos sau un risc ridicat de evadare, atac ori rănire nu se desfășoară de o singură persoană. Numărul minim al persoanelor, rolurile, coordonatorul și mijloacele de comunicare se stabilesc prin procedurile operaționale și evaluarea riscurilor. Prin excepție, o persoană poate aplica măsurile imediate pentru salvarea vieții sau înlăturarea unui pericol grav și iminent, numai în limitele competenței și dacă intervenția nu creează un risc disproporționat.

154. Accesul în spațiile de deținere, zonele de carantină, izolare, tratament și serviciu și în celelalte spații cu acces restricționat este permis numai personalului autorizat potrivit procedurilor interne. Alte persoane pot avea acces numai dacă prezența lor este necesară, după informarea privind riscurile și sub însoțirea ori supravegherea unui membru al personalului desemnat. Pentru zonele cu risc ridicat se ține evidența accesului, dacă aceasta este prevăzută de evaluarea riscurilor sau de legislația aplicabilă.

155. Persoanele cărora li se permite accesul în zone restricționate sunt informate în prealabil cu privire la riscuri, conduita obligatorie, interdicții, măsurile de biosecuritate, procedurile de urgență și echipamentul individual de protecție necesar. Persoana responsabilă se asigură că instrucțiunile au fost înțelese. Accesul în zonele animalelor periculoase se limitează la persoanele a căror prezență este indispensabilă activității autorizate.

156. Personalul raportează fără întârziere, potrivit circuitului stabilit prin procedurile interne:

156.1. semnele de boală, rănire, durere, stres sau modificare neobișnuită a comportamentului animalelor;

156.2. deficiențele construcțiilor, instalațiilor, echipamentelor, barierelor și sistemelor de securitate;

156.3. incidentele, tentativele de evadare, situațiile evitate la limită și neconformitățile care pot afecta sănătatea ori bunăstarea animalelor, sănătatea publică, biosecuritatea sau securitatea persoanelor;

156.4. pierderea, deteriorarea sau utilizarea neautorizată a medicamentelor, echipamentelor ori mijloacelor speciale;

156.5. orice altă situație care necesită intervenția unei persoane competente.

Situațiile care prezintă un pericol grav sau imediat se raportează imediat prin cel mai rapid mijloc disponibil.

157. Până la intervenția persoanelor competente, personalul aplică măsurile imediate prevăzute de procedurile interne, numai în limitele atribuțiilor și instruirii sale și dacă acestea nu îl expun pe el, alte persoane sau animalele unui risc major. Personalul nu este obligat să intervină pentru protejarea bunurilor dacă intervenția poate pune în pericol viața sau sănătatea.

158. Administratorul asigură evaluarea documentată, cel puțin anual, a nivelului de pregătire și a competențelor personalului care lucrează direct cu animalele sau desfășoară activități cu risc ridicat. Evaluarea se repetă după un incident relevant, modificarea atribuțiilor, introducerea unei metode ori tehnologii noi sau constatarea unor deficiențe. Evaluarea este efectuată de o persoană competentă și include examinarea cunoștințelor, observarea activității, demonstrații controlate sau simulări care nu expun nejustificat persoanele ori animalele la risc.

159. Dacă sunt constatate deficiențe de pregătire sau competență profesională, persoana beneficiază de instruire suplimentară și, până la reevaluarea favorabilă, desfășoară activitatea respectivă numai sub supravegherea directă a unei persoane competente sau este repartizată temporar la alte sarcini. Măsurile și rezultatele reevaluării se documentează.

160. Personalul expus factorilor profesionali de risc este supus supravegherii sănătății și examenelor medicale profilactice obligatorii, în condițiile legislației privind securitatea și sănătatea în muncă și supravegherea sănătății lucrătorilor.

161. Informațiile privind starea de sănătate a personalului sunt confidențiale și se prelucrează în condițiile Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. Administratorului grădinii zoologice i se comunică numai concluzia privind aptitudinea persoanei pentru desfășurarea activității și, după caz, restricțiile profesionale care trebuie respectate.

162. Administratorul desemnează înlocuitori competenți pentru persoanele cu atribuții de coordonare și intervenție și menține o listă actualizată care cuprinde funcția, persoana titulară, înlocuitorul, ordinea contactării și datele necesare mobilizării în afara programului normal de lucru. Lista se verifică cel puțin trimestrial și este disponibilă persoanelor cu atribuții de coordonare și intervenție, inclusiv în cazul indisponibilității sistemelor informatice. Accesul la datele de contact se limitează la persoanele care au nevoie de acestea pentru îndeplinirea atribuțiilor.

163. Asigurarea continuității personalului și repartizarea sarcinilor se organizează astfel încât să asigure continuitatea îngrijirii și supravegherii animalelor și capacitatea de intervenție în situații de urgență, cu respectarea legislației muncii și a cerințelor privind timpul de muncă și de odihnă. Organizarea activității trebuie să prevină oboseala, suprasolicitarea, reducerea capacității de reacție și desfășurarea individuală a operațiunilor pentru care procedurile impun prezența mai multor persoane.

Capitolul III

CERINȚE SPECIFICE PRIVIND ÎNTREȚINEREA ȘI MANIPULAREA ANIMALELOR PE GRUPE ZOOLOGICE

Secțiunea 1.

Dispoziții introductive

164. Cerințele specifice prevăzute în prezentul capitol se aplică suplimentar cerințelor comune stabilite în capitolul II.

165. În cazul în care prezentul capitol stabilește o cerință specială pentru o grupă zoologică, aceasta se aplică cu prioritate, fără diminuarea nivelului de protecție a sănătății și bunăstării animalelor și a securității persoanelor.

166. Pentru speciile ale căror cerințe nu sunt prevăzute expres în prezentul capitol sau în anexele nr. 1–4, administratorul asigură, înainte de dobândirea animalelor, elaborarea unui protocol de întreținere și management, întemeiat pe date științifice și profesionale actuale. Protocolul se elaborează de specialistul responsabil de specie, cu participarea medicului veterinar, se aprobă de administrator și se actualizează ori de câte ori este necesar.

Secțiunea 2.

Întreținerea și manipularea animalelor nevertebrate

167. Spațiile destinate nevertebratelor se securizează astfel încât să prevină evadarea exemplarelor și dispersarea ouălor, larvelor sau a altor forme biologice viabile, precum și contaminarea încrucișată și eliberarea accidentală în mediu.

168. Spațiile de deținere se amenajează și se adaptează cerințelor biologice, fiziologice și comportamentale ale speciilor, în funcție de stadiul de dezvoltare al exemplarelor. Acestea asigură, după caz, temperatura și gradientele termice, umiditatea relativă, iluminarea, fotoperioda, ventilația, calitatea aerului, densitatea de populare, substratul și microhabitatele necesare.

Pentru speciile acvatice se mențin parametrii fizico-chimici ai apei corespunzători cerințelor speciei, inclusiv temperatura, pH-ul, salinitatea, duritatea, concentrația oxigenului dizolvat, a amoniacului, a nitriților și a nitraților, precum și circulația și filtrarea eficientă a apei. Parametrii critici se monitorizează continuu.

Spațiile de deținere trebuie să permită manifestarea comportamentelor specifice, inclusiv, după caz, ascunderea, retragerea, cățărarea, îngroparea, fixarea pe suport, construirea pânzelor, năpârlirea, reproducerea și depunerea ouălor.

169. Organismele vii utilizate ca hrană provin din surse cunoscute și sunt păstrate și administrate astfel încât să fie prevenite transmiterea agenților patogeni, introducerea organismelor alogene și evadarea acestora.

170. Pentru speciile veninoase, toxice, urticante, puternic alergogene, invazive sau care pot transmite agenți patogeni, administratorul stabilește, în baza evaluării riscurilor, măsuri specifice privind accesul, conținutul, manipularea, echipamentul individual de protecție și intervenția în caz de evadare, dispersare sau expunere accidentală. Personalului desemnat și serviciilor medicale li se asigură accesul la informațiile necesare privind specia și natura riscului.

171. În cazul speciilor alogene și al altor specii pentru care a fost identificat un risc de dispersare, substraturile, ouăle, larvele, cadavrele, apa evacuată, materialele filtrante și celelalte materiale potențial contaminate se colectează separat și se tratează, decontaminează sau elimină prin metode documentate și adecvate riscului, care împiedică supraviețuirea, reproducerea sau răspândirea formelor biologice viabile. Echipamentele reutilizabile se decontaminează înainte de scoaterea din zona de conținere.

172. În cazul evadării sau al suspiciunii de dispersare a unei specii alogene grădina zoologică aplică fără întârziere măsurile de izolare a zonei, limitare a dispersării și capturare prevăzute în procedura de intervenție și notifică autoritățile competente. Măsurile de eradicare în afara perimetrului controlat al grădinii zoologice se aplică în cooperare cu autoritățile competente și potrivit dispozițiilor acestora.

173. Pentru speciile întreținute în colonii sau pentru cele la care identificarea individuală nu este posibilă ori justificată, evidența se ține pe colonii, loturi sau generații. Evidența cuprinde cel puțin denumirea științifică a speciei, proveniența, data constituirii coloniei sau lotului, efectivul estimat, data și metoda estimării, stadiile de dezvoltare, reproducerea, mortalitatea, transferurile, evadările sau pierderile constatate, măsurile sanitare veterinare aplicate și modul de eliminare a materialelor biologice relevante.

174. Efectivul, densitatea și structura populațiilor pe stadii de dezvoltare se monitorizează la intervalele și prin metodele stabilite în procedura aplicabilă speciei. Pentru coloniile cu dinamică rapidă se stabilesc praguri de intervenție. La atingerea acestora se ajustează densitatea, hrănirea, condițiile de mediu și măsurile de control al reproducerii sau se separă stadiile de dezvoltare incompatibile, astfel încât să fie prevenite suprapopularea, competiția excesivă, canibalismul, mortalitatea evitabilă și degradarea condițiilor de mediu.

Secțiunea 3.

Cerințe privind întreținerea și manipularea amfibienilor și reptilelor

175. Pentru speciile care beneficiază de expunerea sezonieră la condițiile climatice naturale se amenajează spații exterioare securizate, utilizate numai în perioadele în care temperatura, umiditatea, radiația solară și ceilalți factori climatici sunt compatibili cu necesitățile speciei. Spațiile sunt dotate cu refugii, zone de umbră și de însorire și mijloace de protecție împotriva condițiilor meteorologice nefavorabile, evadării și pătrunderii prădătorilor, astfel încât animalele să se poată retrage ori de câte ori este necesar.

176. Spațiile de deținere sunt prevăzute, în funcție de cerințele speciei, cu gradient termice și de umiditate, zone de încălzire, răcire, însorire, umbrire și refugiu, precum și cu microhabitate care permit animalelor alegerea voluntară a condițiilor necesare termoreglării, hidratării și exprimării comportamentelor naturale. Regimul de temperatură, umiditate, iluminare și fotoperioadă se adaptează variațiilor diurne și sezoniere relevante pentru specia deținută. Repausul fiziologic din sezonul rece specific unor reptile și amfibieni, hibernarea, estivarea sau alte perioade de repaus fiziologic se asigură numai speciilor pentru care acestea sunt biologic necesare și numai după evaluarea stării de sănătate a exemplarelor și stabilirea condițiilor de monitorizare.

177. Pentru speciile care necesită expunere la radiații ultraviolete se utilizează surse naturale sau artificiale de radiații UV specifice cerințelor biologice ale speciei. Intensitatea și durata expunerii se stabilesc ținând seama de distanța față de sursă, existența barierelor intermediare și posibilitatea animalelor de a se retrage din zona de expunere. Sursele artificiale de radiații UV se verifică, se monitorizează și se înlocuiesc periodic, potrivit performanței reale și recomandărilor producătorului. Sursele de încălzire, iluminat și radiații ultraviolete, cablurile electrice și celelalte instalații tehnice se amplasează, se fixează și se protejează astfel încât să prevină arsurile, supraîncălzirea, electrocutarea, traumatismele și accesul direct al animalelor la componentele periculoase.

178. Pentru speciile acvatice și semiacvatice se asigură bazine cu suprafața, volumul, adâncimea și configurația adaptate taliei, numărului și comportamentului animalelor, care permit înotul, imersia completă, termoreglarea, odihna și, după caz, reproducerea. Bazinele se prevăd cu zone de acces și ieșire sigure, iar pentru speciile semiacvatice se asigură suprafețe terestre corespunzătoare pentru odihnă și termoreglare.

179. Calitatea apei se menține prin filtrare, tratare, aerare, circulare și înlocuire periodică, în funcție de cerințele speciei și densitatea de populare. Temperatura, pH-ul, concentrația de oxigen dizolvat, amoniacul, nitriții, nitrații, duritatea, salinitatea și ceilalți parametri relevanți se monitorizează periodic sau continuu, după caz, iar modificarea acestora și înlocuirea apei se efectuează gradual, astfel încât să fie prevenite șocurile termice, osmotice sau chimice.

180. Substraturile utilizate se adaptează cerințelor biologice și comportamentale ale speciilor, permit, după caz, săparea, menținerea umidității și depunerea ouălor și nu prezintă risc de intoxicație, abraziune, traumatisme, impactare sau obstrucție digestivă. Substraturile se verifică, se curăță și se înlocuiesc la intervale adecvate, astfel încât să fie menținute în stare corespunzătoare de igienă și să nu favorizeze dezvoltarea agenților patogeni ori

a paraziților. Materialele naturale introduse în spațiile de deținere se curăță, se tratează sau se dezinfectează prin metode care nu produc reziduuri toxice.

181. La manipularea amfibienilor se utilizează mănuși curate, umede și lipsite de pulberi ori alte materiale adecvate speciei, pentru a preveni lezarea pielii și transmiterea agenților patogeni sau a contaminanților.

182. Pentru speciile veninoase, procedura de intervenție cuprinde măsurile aplicabile în caz de mușcătură sau expunere, datele de contact ale instituțiilor medicale competente și informațiile privind disponibilitatea antiveninului specific. Antiveninul păstrat în cadrul grădinii zoologice se depozitează, monitorizează și utilizează în condițiile legislației aplicabile.

183. Echipamentele și accesoriile utilizate pentru amfibieni se alocă separat fiecărui spațiu sau grup epidemiologic, iar transferul acestora între spații se efectuează numai după curățare și dezinfecție.

Secțiunea 4.

Întreținerea și manipularea păsărilor sălbatice

184. Spațiile de deținere destinate păsărilor sunt prevăzute, după caz, cu stîngii, platforme, cuiburi, vegetație, adăposturi, bariere vizuale, suprafețe pentru scăldat în apă sau nisip și alte elemente de îmbogățire a mediului adaptate cerințelor biologice și comportamentale ale fiecărei specii. Stîngiile și platformele se asigură într-un număr, la înălțimi și în poziții care permit utilizarea lor de către toate exemplarele, exprimarea comportamentelor naturale și evitarea contaminării hranei și apei cu dejecții. Forma, diametrul, textura și materialele stîngiilor se adaptează taliei și anatomiei membrilor speciei, astfel încât să prevină rănirea ghearelor.

185. Pentru speciile acvatice și semiacvatice se asigură accesul la bazine sau la alte amenajări acvatice cu suprafața, adâncimea și configurația corespunzătoare speciei, care permit înotul, scufundarea, hrănirea, reproducerea și întreținerea penajului, după caz. În sezonul rece se asigură condiții care permit accesul la apă ori la amenajări alternative, fără expunerea păsărilor la riscuri de hipotermie, îngheț sau traumatisme.

186. La capturarea și manipularea păsărilor, durata intervenției se limitează la perioada strict necesară și se previn hipertermia, dificultățile respiratorii, deteriorarea penajului și producerea leziunilor.

187. Manipularea păsărilor de pradă, ratitelor, păsărilor acvatice de talie mare, papagalilor de talie mare și a altor specii care pot provoca vătămări se

efectuează numai de către personal competent, special instruit, cu utilizarea echipamentului individual de protecție și a dispozitivelor specifice de capturare și conținere. Atunci când evaluarea riscurilor o impune, operațiunile de manipulare se efectuează de cel puțin două persoane competente.

188. În perioada de reproducere, construire a cuibului, depunere și incubare a ouălor și creștere a puilor, accesul în spațiile de deținere ale speciilor sensibile se limitează la activitățile strict necesare de îngrijire, monitorizare, biosecuritate și asistență medicală veterinară. În aceste perioade se reduc zgomotul, lucrările neesențiale, prezența persoanelor și activitățile cu publicul care pot provoca abandonarea cuibului, distrugerea ouălor, agresivitate sau alte tulburări comportamentale.

189. Volierele, adăposturile și echipamentele aferente se proiectează, se amenajează și se întrețin astfel încât să prevină coliziunile, prinderea capului, aripilor sau membrilor, deteriorarea penajului și producerea altor traumatisme. Suprafețele transparente sau reflectorizante, plasele și celelalte bariere dificil de perceput de către păsări se marchează ori se amenajează astfel încât să fie vizibile și să reducă riscul de coliziune.

190. Pentru speciile cu capacitate mare de zbor, cu mobilitate ridicată sau cu risc sporit de evadare se utilizează sisteme constructive și tehnice adecvate, inclusiv compartimente intermediare de siguranță, uși duble, plase de protecție, bariere secundare sau alte mijloace echivalente, care împiedică ieșirea accidentală a exemplarelor fără a le afecta sănătatea și bunăstarea.

191. Substratul și suprafețele din spațiile de deținere se adaptează modului de deplasare și comportamentului speciilor și se mențin uscate sau umede, după caz, curate și lipsite de elemente care pot provoca traumatisme, intoxicații ori contaminări. Pentru speciile terestre se asigură suprafețe care permit deplasarea naturală, scormonirea, săpatul, odihna și întreținerea corespunzătoare a membrilor.

Secțiunea 5.

Întreținerea și manipularea mamiferelor sălbatice

192. Spațiile de deținere destinate mamiferelor periculoase, de talie mare sau dificil de manipulat se prevăd cu bariere primare și secundare ori cu alte sisteme echivalente de conținere, precum și cu compartimente și instalații care permit separarea, izolarea și deplasarea controlată a animalelor. Configurația spațiilor trebuie să permită desfășurarea în siguranță a activităților de îngrijire, hrănire, cântărire, examinare și tratament sanitar veterinar, fără contact direct neprotejat între animale și personal. Accesul personalului în spațiul ocupat de un

animal periculos este permis numai după transferarea și izolarea sigură a acestuia într-un compartiment distinct și verificarea sistemelor de închidere. Contactul direct este interzis, cu excepția intervențiilor sanitare veterinare sau a altor situații excepționale în care acesta este indispensabil, justificat prin evaluarea riscurilor și realizat cu aplicarea măsurilor speciale de securitate.

193. Pentru speciile arboricole, semiacvatice, acvatice, fosoriale sau adaptate altor moduri speciale de viață, spațiile de deținere includ elemente constructive și de mediu care permit exprimarea comportamentelor caracteristice. În funcție de specie, se asigură:

193.1. structuri stabile pentru cățărare, deplasare la înălțime și odihnă, pentru speciile arboricole;

193.2. bazine și zone terestre cu acces sigur, pentru speciile semiacvatice;

193.3. bazine cu dimensiuni, adâncimi și calitatea apei corespunzătoare, pentru speciile acvatice;

193.4. substraturi cu adâncime și structură adecvată pentru săpare și formarea galeriilor, pentru speciile fosoriale.

194. În cazul primatelor neumane se aplică măsuri suplimentare de biosecuritate, igienă și supraveghere sanitară veterinară, stabilite în baza evaluării riscurilor, pentru prevenirea transmiterii agenților patogeni între animale și oameni. Măsurile se adaptează speciilor deținute, situației epidemiologice și naturii contactului dintre primate, personal și vizitatori.

195. Pentru mamiferele sălbatice se elaborează și se aplică programe documentate de îmbogățire a mediului, adaptate particularităților biologice, cognitive, senzoriale, sociale și comportamentale ale speciilor și, după caz, ale exemplarelor deținute. Programele urmăresc stimularea activității fizice și cognitive, exprimarea comportamentelor naturale și prevenirea comportamentelor stereotipe sau anormale. Eficiența acestora se evaluează periodic, iar măsurile aplicate se adaptează în funcție de starea de sănătate și comportamentul animalelor.

196. Mamiferele sălbatice se protejează împotriva temperaturilor extreme, precipitațiilor, vântului, radiației solare excesive și altor condiții meteorologice nefavorabile, prin asigurarea unor adăposturi, refugii, zone umbrite și, după caz, spații interioare încălzite sau răcite, adaptate cerințelor speciei și stării de sănătate a animalelor.

197. Pentru mamiferele acvatice și semiacvatice se asigură bazine cu suprafața, volumul, adâncimea și configurația adaptate taliei, numărului și comportamentului animalelor, care permit înotul, scufundarea, odihna și termoreglarea. Bazinele se prevăd cu zone de acces și ieșire sigure, iar pentru

speciile semiacvatice se asigură suprafețe terestre corespunzătoare. Calitatea apei se menține și se monitorizează potrivit cerințelor biologice ale speciei.

198. Suprafețele și substraturile din spațiile de deținere se adaptează taliei, masei corporale, anatomiei membrilor și modului natural de deplasare al speciilor și trebuie să prevină alunecarea, abraziunile, leziunile podale și afecțiunile aparatului locomotor. Pentru speciile care sapă, se tăvălesc, își construiesc vizuini sau manifestă alte comportamente legate de substrat se asigură materiale naturale, netoxice și în cantitate suficientă pentru exprimarea acestor comportamente.

199. Comportamentul, utilizarea spațiului și relațiile sociale ale mamiferelor se monitorizează periodic. Constatarea comportamentelor stereotipe, automutilării, apatiei, agresivității anormale, retragerii persistente sau a altor modificări comportamentale semnificative impune evaluarea condițiilor de deținere, a stării de sănătate și a structurii sociale, precum și aplicarea măsurilor corective necesare.

Capitolul IV

SIGURANȚA PUBLICULUI ȘI A PERSONALULUI

Secțiunea 1.

Securizarea spațiilor de deținere și protecția perimetrului

200. În funcție de riscurile identificate, spațiile de deținere se prevăd cu sisteme de securizare adaptate particularităților animalelor, care previn evadarea acestora și accesul neautorizat al persoanelor.

201. Porțile, ușile, trapele și celelalte elemente mobile ale sistemelor de conținere se prevăd cu mecanisme de închidere și blocare care împiedică deschiderea accidentală, acționarea de către animale și accesul persoanelor neautorizate.

202. Vegetația, instalațiile, construcțiile auxiliare, echipamentele și celelalte obiecte amplasate în interiorul sau în vecinătatea spațiilor de deținere nu trebuie să faciliteze evadarea animalelor, pătrunderea persoanelor ori compromiterea sistemelor de securizare.

203. În baza evaluării documentate a riscurilor, spațiile în care sunt deținute animale periculoase se prevăd cu sisteme de supraveghere, mijloace de alarmare, spații de refugiu pentru personal și alte măsuri tehnice sau organizatorice necesare protecției persoanelor.

204. Grădina zoologică instituie și menține un sistem de securitate a perimetrului și de control al accesului, destinat prevenirii pătrunderii neautorizate, sustragerii animalelor, deteriorării sistemelor de securizare și eliberării neautorizate a animalelor. Funcționalitatea sistemului se verifică periodic și ori de câte ori există indicii privind compromiterea acestuia.

Secțiunea 2.

Securitatea clădirilor și și circulația publicului

205. Clădirile, construcțiile, instalațiile și celelalte amenajări accesibile publicului se proiectează, se construiesc, se exploatează în limitele capacității stabilite și se întrețin astfel încât să asigure securitatea și integritatea fizică a vizitatorilor și personalului.

206. Accesul publicului în spațiile tehnice, zonele de serviciu și în celelalte amplasamente care pot prezenta riscuri pentru viața, sănătatea sau securitatea persoanelor este interzis. Aceste spații se delimitează, se securizează și se semnalizează corespunzător.

207. Căile destinate circulației curente a vizitatorilor și personalului se mențin libere, curate, stabile și practicabile pe durata utilizării.

208. Aleile, trotuarele, platformele, pasarelele, podurile, rampele și treptele destinate publicului se amenajează și se întrețin astfel încât să prevină alunecarea, împiedicarea și căderea persoanelor și se prevăd, după caz, cu balustrade, mâini curente sau alte elemente de protecție.

209. Platformele de observare, pasarelele, punctele panoramice și celelalte construcții destinate vizitatorilor, amplasate în vecinătatea sau deasupra spațiilor de deținere, se proiectează și se întrețin astfel încât să prevină căderea persoanelor și a obiectelor, pătrunderea vizitatorilor în spațiile animalelor și contactul direct neautorizat dintre animale și persoane.

210. Clădirile, căile de circulație, instalațiile, echipamentele, locurile de joacă, mobilierul și celelalte amenajări destinate publicului se inspectează și se întrețin potrivit reglementărilor tehnice aplicabile și programului de întreținere. Deficiențele se remediază în funcție de riscul identificat, iar accesul în zona afectată se restricționează sau se suspendă dacă utilizarea acesteia poate pune în pericol persoanele.

211. Infrastructura și facilitățile destinate publicului se amenajează, astfel încât să fie accesibile și să poată fi utilizate în siguranță de persoanele cu dizabilități și de cele cu mobilitate redusă.

Secțiunea 3.

Accesul publicului și regulile de conduită

212. Grădina zoologică amplasează și menține mijloace de semnalizare și informare clare, vizibile și ușor de înțeles, destinate avertizării asupra riscurilor, orientării vizitatorilor și comunicării regulilor de conduită.

213. Spațiile în care sunt întreținute animale periculoase și celelalte zone care pot prezenta riscuri pentru viața sau sănătatea persoanelor, sunt delimitate și semnalizate prin indicatoare de avertizare amplasate în locuri vizibile și ușor de identificat.

214. Zonele cu acces restricționat, spațiile tehnice, instalațiile tehnologice, precum și celelalte amplasamente în care accesul publicului este interzis se mențin închise și se semnalizează corespunzător.

215. Circulația și parcarele autovehiculelor se organizează și se semnalizează astfel încât să fie separate, pe cât posibil, de circulația pietonală, să nu blocheze căile de evacuare și accesul serviciilor de urgență și să nu afecteze bunăstarea animalelor.

216. Informațiile destinate vizitatorilor se afișează în limba română și, după caz, în limbi de circulație internațională și se însoțesc de pictograme sau simboluri ușor de înțeles atunci când natura informației permite acest lucru.

217. Regulile de conduită aplicabile vizitatorilor se afișează la intrările principale și în alte locuri vizibile și includ, cel puțin:

217.1. interdicția hrănirii animalelor;

217.2. interdicția pătrunderii în spațiile de deținere și a depășirii barierelor de protecție;

217.4. interdicția aruncării obiectelor către animale;

217.5. interdicția provocării, sperierii, lovirii sau tulburării animalelor, inclusiv prin producerea unor zgomote excesive;

217.6. interdicția fotografierii cu bliț sau a utilizării altor surse de lumină, atunci când acestea pot afecta animalele;

217.7. interdicția desfășurării altor activități care pot pune în pericol siguranța persoanelor ori sănătatea și bunăstarea animalelor;

217.8. respectarea instrucțiunilor personalului și a celorlalte reguli stabilite pentru prevenirea incidentelor.

218. Personalul desemnat supraveghează respectarea regulilor de conduită și intervine fără întârziere atunci când comportamentul unui vizitator poate pune

în pericol persoanele, animalele sau integritatea sistemelor de securizare. Persoanei care nu respectă regulile sau instrucțiunile personalului i se poate restricționa accesul în zona respectivă ori i se poate solicita părăsirea incintei.

Secțiunea 4.

Situațiile de urgență și evadarea animalelor

219. Grădina zoologică elaborează, aprobă și aplică un plan de intervenție pentru gestionarea evadării animalelor și a situațiilor de urgență care pot afecta viața, sănătatea sau securitatea persoanelor, sănătatea și bunăstarea animalelor, mediul, construcțiile, instalațiile ori sistemele de securitate. Planul se adaptează structurii, amplasamentului, speciilor deținute și riscurilor specifice grădinii zoologice. Planul este disponibil personalului cu atribuții de intervenție, în format fizic și/sau electronic, inclusiv în cazul întreruperii alimentării cu energie electrică.

220. Planul de intervenție se elaborează în baza evaluării a riscurilor asociate speciilor și exemplarelor deținute, amplasamentului, infrastructurii, condițiilor climatice, vecinătăților și activităților desfășurate. Planul se corelează cu procedurile privind securitatea, biosecuritatea, urgențele sanitare veterinare, protecția împotriva incendiilor, evacuarea persoanelor și continuitatea funcționării instalațiilor esențiale.

221. Planul de intervenție reglementează răspunsul, în funcție de riscurile identificate, la:

221.1. evadarea unui animal din spațiul de deținere în interiorul perimetrului grădinii zoologice;

221.2. ieșirea unui animal în afara perimetrului grădinii zoologice;

221.3. deteriorarea, defectarea sau compromiterea barierelor, porților, sistemelor de închidere ori a altor sisteme de securitate;

221.4. incendii, explozii, cutremure, inundații, furtuni, temperaturi extreme și alte fenomene naturale periculoase;

221.5. întreruperea alimentării cu energie electrică, apă, încălzire, răcire, ventilație sau oxigen și defectarea sistemelor de filtrare, tratare ori susținere a vieții;

221.6. accidente chimice, contaminări și alte incidente de mediu;

221.7. suspiciunea ori apariția unei boli transmisibile, zoonoze, intoxicații sau mortalități neobișnuite;

221.8. accesul neautorizat, acțiunile intenționate de deteriorare sau eliberare a animalelor și alte incidente de securitate;

221.9. situațiile care impun evacuarea sau adăpostirea publicului, personalului ori animalelor;

221.10. alte situații identificate prin evaluarea riscurilor.

222. Planul de intervenție stabilește cel puțin:

- 222.1. clasificarea animalelor și incidentelor în funcție de nivelul de risc;
- 222.2. nivelurile și condițiile de activare integrală sau parțială a planului;
- 222.3. coordonatorul intervenției și înlocuitorii acestuia;
- 222.4. responsabilitățile personalului și modul de coordonare;
- 222.5. procedurile de alarmare, comunicare și transmitere a informațiilor;
- 222.6. măsurile de izolare a zonei de risc și limitare a consecințelor;
- 222.7. metodele de localizare, dirijare, capturare și conținere a animalelor;
- 222.8. procedurile de evacuare, adăpostire și protecție a publicului și personalului;
- 222.9. măsurile pentru acordarea primului ajutor persoanelor și a asistenței sanitare veterinare animalelor;
- 222.10. procedurile de notificare și cooperare cu autoritățile și serviciile de intervenție;
- 222.11. condițiile în care coordonarea intervenției este preluată de autoritățile sau serviciile competente;
- 222.12. căile de acces pentru serviciile de intervenție, punctele de adunare și amplasarea echipamentelor de urgență;
- 222.13. măsurile privind continuitatea alimentării cu energie, apă, oxigen și funcționarea instalațiilor esențiale;
- 222.14. măsurile pentru continuitatea îngrijirii și, dacă este necesar, evacuarea animalelor;
- 222.15. condițiile în care se poate recurge la conținerea chimică sau, ca ultimă soluție, la neutralizarea letală;
- 222.16. persoanele autorizate să comunice informații publicului și mass-mediei;
- 222.17. conservarea evidențelor și probelor necesare investigării incidentului;
- 222.18. procedurile de încheiere a intervenției și restabilire a funcționării normale.

223. Planul de intervenție se examinează cel puțin anual și se actualizează ori de câte ori se modifică speciile deținute, infrastructura, personalul responsabil, riscurile identificate ori cadrul normativ aplicabil sau dacă analiza unui incident ori exercițiu indică necesitatea revizuirii. Datele de contact ale persoanelor, autorităților, serviciilor de intervenție și furnizorilor de servicii esențiale se verifică cel puțin trimestrial și după fiecare modificare comunicată.

224. Administratorul asigură disponibilitatea, inventarierea, amplasarea accesibilă și menținerea în stare de funcționare a echipamentelor, mijloacelor și materialelor necesare intervenției. Planul identifică echipamentele critice și, dacă evaluarea riscurilor o impune, echipamentele sau sursele de alimentare de

rezervă. Echipamentele se verifică potrivit instrucțiunilor producătorului și programului de întreținere, precum și înaintea exercițiilor și utilizării. Rezultatele verificărilor se consemnează, iar echipamentele defecte se retrag imediat din utilizare.

225. Echipamentele pentru administrarea la distanță a medicamentelor destinate contenției chimice se utilizează numai dacă folosirea lor este necesară și justificată prin natura incidentului, particularitățile animalului și evaluarea riscurilor. Dacă echipamentele intră sub incidența legislației privind regimul armelor și al munițiilor, procurarea, deținerea, păstrarea, transportul și utilizarea acestora se efectuează numai de persoanele și în condițiile prevăzute de legislația respectivă.

226. Echipamentele prevăzute la pct. 225 se utilizează numai de personal instruit, competent și, dacă legislația o impune, autorizat. Medicul veterinar:

- 226.1. selectează medicamentul;
- 226.2. stabilește doza și calea de administrare;
- 226.3. evaluează contraindicațiile și riscurile;
- 226.4. stabilește condițiile de monitorizare;
- 226.5. asigură disponibilitatea mijloacelor pentru tratarea complicațiilor;
- 226.6. supraveghează animalul până la recuperarea acestuia.

Medicamentele, dozele, ora administrării, efectele și eventualele reacții adverse se înregistrează în dosarul medical.

227. Echipamentele pentru administrarea la distanță și celelalte mijloace speciale de intervenție se păstrează în spații securizate, cu acces limitat la personalul desemnat, și se inventariază, întrețin și verifică potrivit legislației, instrucțiunilor producătorului și procedurilor interne. Medicamentele utilizate pentru contenția chimică se păstrează separat, în condițiile de temperatură, securitate, evidență și acces. Accesul la echipamente și medicamente se organizează astfel încât acestea să poată fi utilizate rapid de persoanele autorizate în situații de urgență.

228. În cazul constatării sau suspiciunii evadării unui animal, coordonatorul intervenției ori înlocuitorul acestuia activează fără întârziere planul de intervenție, integral sau parțial, și dispune:

- 228.1. localizarea animalului și evaluarea dinamică a riscului;
- 228.2. izolarea zonei și restricționarea accesului;
- 228.3. informarea personalului;
- 228.4. avertizarea, adăpostirea sau evacuarea publicului;
- 228.5. protejarea celorlalte animale;
- 228.6. dirijarea, capturarea sau contenția animalului;

228.7. notificarea autorităților competente și solicitarea serviciilor de intervenție, dacă situația o impune.

Până la activarea planului, personalul aplică măsurile imediate prevăzute în procedurile operaționale, fără a se expune unor riscuri nejustificate.

229. Dacă un animal periculos a ieșit în afara perimetrului grădinii zoologice sau nu mai poate fi menținut într-o zonă controlată, coordonatorul intervenției asigură imediat apelarea Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112. Se transmit toate informațiile disponibile privind specia și identificarea animalului, locul și ora ultimei observări, direcția de deplasare, comportamentul, gradul de pericol, metodele recomandate de dirijare, capturare sau contenție și datele de contact ale persoanei desemnate de grădina zoologică. Informațiile se actualizează pe măsura evoluției situației.

230. Intervenția se desfășoară cu respectarea următoarelor priorități:

230.1. protejarea vieții, sănătății și integrității corporale a persoanelor;

230.2. limitarea extinderii zonei de risc și prevenirea escaladării incidentului;

230.3. recapturarea animalului prin metoda care prezintă cel mai redus risc pentru persoane, animal și mediu;

230.4. prevenirea durerii, suferinței și stresului animalului în măsura compatibilă cu protecția persoanelor;

230.5. protejarea celorlalte animale, mediului și bunurilor;

230.6. restabilirea funcționării normale numai după înlăturarea riscurilor.

În cazul unui conflict între aceste priorități, protecția vieții și sănătății persoanelor prevalează.

231. Neutralizarea letală a unui animal evadat este permisă numai ca măsură de ultimă instanță, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

231.1. animalul prezintă un pericol real, grav și iminent pentru viața ori integritatea corporală a persoanelor sau un risc imediat de producere a unor consecințe deosebit de grave pentru alte animale ori mediu;

231.2. pericolul nu poate fi înlăturat în timpul disponibil prin izolare, dirijare, capturare, contenție chimică sau alte mijloace cu efect neletal;

231.3. măsura este necesară și proporțională cu gravitatea pericolului;

231.4. executarea măsurii nu creează un risc mai mare pentru persoane sau terți.

Nu este obligatorie încercarea prealabilă a tuturor mijloacelor neletale dacă întârzierea ar pune în pericol viața ori integritatea corporală a persoanelor.

232. Decizia privind neutralizarea letală se ia de persoana sau autoritatea competentă potrivit legii și planului de intervenție, în baza evaluării pericolului și după consultarea medicului veterinar, dacă timpul și circumstanțele permit.

Dacă intervenția se desfășoară sub coordonarea internă a grădinii zoologice, decizia poate fi luată de coordonatorul intervenției numai dacă acesta este desemnat expres, deține competența legală necesară și niciuna dintre autoritățile sau serviciile publice competente nu a preluat coordonarea. Din momentul preluării intervenției de către autoritățile sau serviciile competente, deciziile și măsurile se adoptă potrivit competențelor și procedurilor acestora.

233. Neutralizarea letală se execută numai de o persoană legal abilitată să utilizeze metoda și mijlocul respectiv, printr-o tehnică aptă să producă pierderea imediată sau rapidă a conștienței, urmată de moarte, fără durere, suferință ori stres evitabil. Executarea măsurii se realizează numai dacă aceasta nu creează un risc nejustificat pentru persoane sau alte animale. Dacă prima intervenție nu produce efectul urmărit, persoana abilitată aplică imediat măsurile necesare pentru încetarea suferinței animalului. Moartea se confirmă de medicul veterinar sau, dacă acesta nu este prezent, de o persoană competentă, fiind ulterior consemnată în dosarul medical și în evidența incidentului.

234. Grădina zoologică organizează cel puțin anual un exercițiu general de simulare și, în funcție de riscurile identificate, exerciții tematice pentru scenariile cu risc ridicat. Exercițiile se desfășoară fără eliberarea intenționată a animalelor și fără aplicarea nejustificată a conținutului fizice, chimice sau a altor proceduri care le pot afecta bunăstarea. Autoritățile și serviciile de intervenție relevante sunt invitate periodic să participe la exercițiile care necesită coordonare externă.

235. Desfășurarea, rezultatele și concluziile exercițiilor se documentează. În cadrul exercițiilor se verifică cel puțin:

- 235.1. aplicabilitatea și claritatea planului de intervenție;
- 235.2. timpul necesar pentru alarmare și mobilizare;
- 235.3. coordonarea, comunicarea și cunoașterea responsabilităților;
- 235.4. disponibilitatea și funcționarea echipamentelor;
- 235.5. aplicarea procedurilor de evacuare, adăpostire și control al accesului;
- 235.6. continuitatea funcționării instalațiilor esențiale;
- 235.7. cooperarea cu autoritățile și serviciile de intervenție.

Deficiențele se clasifică în funcție de risc și se remediază în termene corespunzătoare gravității acestora. Deficiențele care prezintă un pericol grav sau imediat se remediază înainte de reluarea activității afectate.

236. După fiecare evadare, tentativă de evadare, incident de securitate, utilizare a mijloacelor speciale sau situație de urgență cu consecințe ori cu potențial semnificativ asupra persoanelor, animalelor sau mediului, administratorul dispune efectuarea unei analize documentate.

Analiza stabilește:

- 236.1. cauzele tehnice, umane și organizaționale;
- 236.2. împrejurările și succesiunea evenimentelor;
- 236.3. modul de alarmare, coordonare și intervenție;
- 236.4. eficacitatea măsurilor și echipamentelor utilizate;
- 236.5. consecințele și riscurile care s-ar fi putut produce;
- 236.6. măsurile necesare pentru prevenirea repetării incidentului.

La analiză participă coordonatorul intervenției, medicul veterinar, specialistul responsabil de specie, persoana responsabilă de securitate și celelalte persoane relevante. Dacă incidentul este examinat de o autoritate competentă, analiza internă se corelează cu constatările acesteia.

237. În baza analizei prevăzute la pct. 236 se stabilesc măsurile corective, persoanele responsabile, termenele de realizare și modalitatea de verificare a eficacității acestora. Planul de intervenție, procedurile operaționale, evaluările riscurilor și programele de instruire se actualizează dacă sunt constatate deficiențe, riscuri noi sau necesitatea modificării modului de intervenție. Activitatea afectată nu se reia dacă măsurile necesare pentru înlăturarea unui pericol grav sau imediat nu au fost realizate.

238. Evadările, tentativele de evadare, incidentele de securitate, utilizarea mijloacelor de contenție chimică sau letală, vătămarea persoanelor ori animalelor și celelalte situații de urgență cu consecințe semnificative se înregistrează fără întârziere după stabilizarea situației. Evidența se completează pe măsura obținerii informațiilor și cuprinde cel puțin:

- 238.1. data, ora și locul producerii și constatării incidentului;
- 238.2. specia și identificarea animalului sau grupului implicat;
- 238.3. împrejurările, succesiunea evenimentelor și cauzele cunoscute ori probabile;
- 238.4. coordonatorul intervenției și personalul participant;
- 238.5. măsurile întreprinse, echipamentele și medicamentele utilizate;
- 238.6. consecințele asupra persoanelor, animalelor, bunurilor și mediului;
- 238.7. asistența medicală și sanitar-veterinară acordată;
- 238.8. autoritățile și serviciile notificate;
- 238.9. rezultatul intervenției;
- 238.10. concluziile analizei și măsurile corective;
- 238.11. data închiderii incidentului și persoana care a completat evidența.

Informațiile medicale referitoare la animal se includ și în dosarul medical. Evidențele incidentelor se păstrează cel puțin 5 ani, dacă legislația aplicabilă nu prevede un termen mai mare.

239. Înregistrarea și analiza internă a incidentului nu înlocuiesc și nu amână obligația de notificare sau raportare către autoritățile competente.

Secțiunea 5.

Evacuarea publicului

240. Grădina zoologică organizează și menține căile și procedurile de evacuare astfel încât să permită evacuarea totală sau parțială, rapidă, ordonată și sigură a vizitatorilor și personalului în situații de urgență. Dacă deplasarea persoanelor poate conduce către o zonă cu risc mai ridicat, planul de intervenție prevede măsuri temporare de adăpostire în zone sigure.

241. Numărul, amplasarea, lungimea, lățimea și capacitatea căilor și ieșirilor de evacuare se stabilesc în conformitate cu reglementările tehnice aplicabile, ținând seama cel puțin de:

241.1. configurația amplasamentului, reliefului și construcțiilor;

241.2. capacitatea maximă de primire a publicului și distribuția acestuia pe zone;

241.3. numărul și categoriile persoanelor care pot fi prezente, inclusiv persoanele care pot necesita asistență;

241.4. programul de funcționare, evenimentele speciale și activitatea după lăsarea întinericului;

241.5. riscurile asociate animalelor, instalațiilor și activităților desfășurate;

241.6. posibilitatea indisponibilizării unuia dintre traseele principale;

241.7. necesitatea evitării intersectării fluxurilor de evacuare cu traseele serviciilor de intervenție.

Capacitatea maximă de primire a publicului se stabilește și se consemnează în documentația grădinii zoologice.

242. Căile și ieșirile de evacuare se amplasează, dimensionează, amenajează, iluminează și semnalizează astfel încât să fie ușor identificabile, accesibile și utilizabile în siguranță, inclusiv în condiții de vizibilitate redusă, vreme nefavorabilă sau întrerupere a alimentării cu energie electrică.

243. Căile și ieșirile de evacuare se dotează cu iluminat de securitate și semnalizare, alimentate din surse de rezervă, în condițiile reglementărilor tehnice aplicabile. Indicatoarele se amplasează la intersecții, la schimbările de direcție, la ieșiri și în celelalte puncte în care traseul poate fi interpretat greșit sau poate conduce către o zonă periculoasă.

244. Căile de evacuare, ieșirile de urgență, traseele de acces către acestea și zonele exterioare de degajare se mențin permanent libere de obstacole. Acestea nu se utilizează, nici temporar, pentru depozitarea materialelor, parcare vehiculelor sau amplasarea echipamentelor, mobilierului, standurilor comerciale și a altor obiecte care pot reduce lățimea utilă, crea pericole ori întârzia evacuarea.

245. Traseele exterioare de evacuare se mențin stabile, practicabile, iluminate și, după caz, antiderapante. Zăpada, gheața, acumulările de apă, vegetația, crengile căzute și celelalte obstacole se îndepărtează înainte de deschiderea pentru public și ori de câte ori, pe durata programului, afectează utilizarea în siguranță a traseelor.

246. Porțile, ușile și sistemele de închidere aferente căilor de evacuare se proiectează, instalează și întrețin astfel încât:

246.1. să se deschidă în sensul și condițiile prevăzute de reglementările tehnice aplicabile;

246.2. să poată fi deschise din direcția evacuării fără cheie, cod sau cunoștințe speciale, dacă reglementările tehnice nu prevăd altfel;

246.3. să prevină accesul neautorizat și evadarea animalelor fără să împiedice evacuarea persoanelor;

246.4. să poată fi acționate în siguranță în cazul întreruperii alimentării cu energie electrică sau defectării sistemului de control al accesului;

246.5. să fie compatibile cu sistemele de alarmare, control al accesului și securizare a spațiilor de deținere;

246.6. să nu direcționeze persoanele evacuate către spațiile de deținere, zonele de serviciu cu risc ori alte zone periculoase;

246.7. să nu permită deschiderea simultană sau accidentală a unor porți incompatibile din punctul de vedere al securității animalelor.

247. Căile de evacuare destinate publicului se separă fizic de barierele primare ale spațiilor în care sunt deținute animale periculoase. Sistemele de alarmare și deblocare a ieșirilor publicului se proiectează astfel încât activarea lor să nu determine deschiderea spațiilor de deținere, dezactivarea barierelor ori compromiterea sistemelor de prevenire a evadării animalelor. Comenzile de deschidere a spațiilor animalelor și celelalte dispozitive care pot compromite securitatea acestora nu se amplasează în zone accesibile publicului.

248. Personalul desemnat verifică vizual căile și ieșirile de evacuare înainte de deschiderea zilnică pentru public. Rezultatul verificării se consemnează într-o listă de control. Administratorul asigură verificarea tehnică periodică, efectuată de personal competent, a:

248.1. căilor și ieșirilor de evacuare;

248.2. porților, ușilor și sistemelor de deschidere;

248.3. iluminatului de securitate și surselor de alimentare de rezervă;

248.4. indicatoarelor și mijloacelor de semnalizare;

248.5. sistemelor de alarmare și control al accesului;

248.6. punctelor de adunare și căilor de acces ale serviciilor de intervenție.

Frecvența verificărilor tehnice se stabilește potrivit reglementărilor aplicabile, instrucțiunilor producătorului și evaluării riscurilor, iar rezultatele se documentează.

249. Verificările se efectuează și după lucrări de reparație, reconstrucție sau modificare, după instalarea unor amenajări temporare, după incidente și exerciții de evacuare, precum și ori de câte ori există indicii că funcționalitatea căilor ori sistemelor de evacuare poate fi afectată.

250. Deficiențele constatate se clasifică și se remediază în funcție de gravitatea riscului. Deficiențele care pot compromite evacuarea se remediază imediat, iar până la remediere:

250.1. accesul publicului în zona afectată se restricționează;

250.2. activitatea zonei se suspendă; sau

250.3. se asigură un traseu alternativ care îndeplinește cerințele de securitate.

Celelalte deficiențe se remediază în termenul stabilit în evidența verificării, iar realizarea măsurilor se confirmă în scris.

251. Organizarea căilor și procedurilor de evacuare ține seama de necesitățile persoanelor cu dizabilități, ale persoanelor cu mobilitate redusă, copiilor, persoanelor vârstnice și ale altor persoane care pot necesita asistență. În conformitate cu reglementările tehnice și soluțiile prevăzute în proiect, se asigură:

251.1. trasee accesibile, stabile și fără obstacole;

251.2. sisteme de alarmare sonore, vizuale și, dacă este necesar, tactile;

251.3. rampe, balustrade și alte amenajări de accesibilitate;

251.4. mijloace și dispozitive de evacuare;

251.5. zone de refugiu securizate, dacă acestea sunt prevăzute în proiect;

251.6. personal instruit și desemnat pentru acordarea asistenței.

252. Traseele de evacuare se stabilesc astfel încât să nu traverseze spațiile de deținere a animalelor, zonele de carantină, izolare, contenție sau necropsie, încăperile în care se păstrează substanțe periculoase, medicamente cu regim special, gaze sub presiune ori alte zone care pot prezenta riscuri pentru persoanele evacuate.

253. Dacă, din cauza configurației unui amplasament existent, un traseu de evacuare traversează o zonă tehnică sau de serviciu, utilizarea acestuia este permisă numai dacă evaluarea riscurilor demonstrează că nu există o alternativă mai sigură. Traseul se delimitează fizic, se semnalizează, se iluminează și se protejează prin măsuri tehnice și organizatorice. Traseul de evacuare nu poate traversa un spațiu de deținere ocupat de animale periculoase.

254. Punctele de adunare se stabilesc în baza evaluării riscurilor și se amplasează în zone sigure, în afara razei previzibile de acțiune a animalelor periculoase, incendiilor, fumului, prăbușirilor și altor pericole. Acestea nu trebuie să blocheze căile de acces ale serviciilor de intervenție. Punctele de adunare se semnalizează, se dimensionează în funcție de numărul maxim estimat al persoanelor evacuate și, dacă evaluarea riscurilor o impune, se prevăd puncte alternative.

255. Căile de acces și spațiile necesare intervenției serviciilor de urgență se mențin permanent libere, practicabile și, în măsura necesară, separate de fluxurile de evacuare a publicului. Parcarea vehiculelor, depozitarea materialelor sau amplasarea temporară a obiectelor care pot împiedica intervenția sunt interzise.

256. Planurile de evacuare destinate publicului se amplasează în locuri vizibile, iluminate și accesibile și indică cel puțin:

- 256.1. poziția curentă;
- 256.2. traseele principale și alternative de evacuare;
- 256.3. ieșirile de urgență;
- 256.4. punctele de adunare;
- 256.5. mijloacele de alarmare și de primă intervenție destinate utilizării publicului;
- 256.6. numărul unic pentru apelurile de urgență 112;
- 256.7. instrucțiunile esențiale privind alarmarea, evacuarea, adăpostirea și conduita în cazul evadării unui animal.

Planurile se actualizează după modificarea traseelor, ieșirilor sau punctelor de adunare.

257. Planurile și instrucțiunile destinate publicului nu cuprind informații a căror divulgare poate compromite securitatea spațiilor de deținere, sistemele de control al accesului, amplasarea echipamentelor speciale, păstrarea medicamentelor ori intervenția în cazul evadării. Informațiile respective se includ numai în planurile și procedurile operaționale cu acces limitat.

258. Personalul este instruit inițial și periodic, în funcție de atribuții, privind:

- 258.1. utilizarea căilor și ieșirilor de evacuare;
- 258.2. declanșarea alarmei și informarea persoanelor responsabile;
- 258.3. dirijarea și protejarea publicului;
- 258.4. verificarea, fără expunere la riscuri nejustificate, a spațiilor accesibile publicului;
- 258.5. acordarea asistenței persoanelor care necesită sprijin;

258.6. utilizarea traseelor și punctelor de adunare alternative;
258.7. raportarea persoanelor despre care există indicii că au rămas în zona evacuată;

258.8. măsurile aplicabile dacă un traseu devine indisponibil sau conduce către o zonă de risc.

Instruirea se documentează și se repetă după modificarea semnificativă a căilor, procedurilor sau responsabilităților.

259. Funcționalitatea căilor și procedurilor de evacuare se verifică în cadrul exercițiilor organizate potrivit pct. 234 și 235. Scenariile se stabilesc în funcție de riscuri și verifică, prin rotație, evacuarea totală sau parțială, utilizarea traseelor alternative, adăpostirea temporară și acordarea asistenței persoanelor cu mobilitate redusă. Exercițiile se organizează astfel încât să nu expună publicul la riscuri și să nu afecteze nejustificat bunăstarea animalelor. Rezultatele se documentează, iar deficiențele se remediază în termene stabilite în funcție de gravitatea riscului.

Secțiunea 6.

Primul ajutor și sănătatea publică

260. Grădina zoologică asigură cel puțin un punct de prim ajutor, semnalizat și ușor accesibil, precum și echipamente și materiale de prim ajutor stabilite în funcție de capacitatea de primire, configurația amplasamentului și riscurile identificate.

261. În cazul unui incident care implică animale sau persoane, personalul aplică măsurile de intervenție și primul ajutor prevăzute în planul de intervenție, solicită, după caz, serviciile de urgență și ia măsuri pentru limitarea efectelor incidentului.

262. Pe durata programului de vizitare se asigură prezența personalului instruit pentru acordarea primului ajutor și intervenția inițială în situații de urgență. Numărul și repartizarea acestuia se stabilesc în baza evaluării documentate a riscurilor, ținând seama de capacitatea de primire, configurația amplasamentului și timpul necesar ajungerii la locul incidentului.

263. Grădina zoologică asigură grupuri sanitare suficiente, întreținute în condiții corespunzătoare de igienă și dotate, inclusiv facilități destinate persoanelor cu dizabilități.

264. Vizitatorilor li se asigură acces la apă potabilă. În zonele în care este permis contactul direct cu animalele se asigură instalații pentru spălarea mâinilor, amplasate și întreținute astfel încât să prevină riscurile sanitare.

265. Consumul alimentelor și băuturilor de către vizitatori se organizează astfel încât să fie prevenite hrănirea neautorizată a animalelor, atragerea dăunătorilor, contaminarea spațiilor de deținere și contactul necontrolat dintre animale și vizitatori. Consumul alimentelor este interzis în zonele în care acesta poate genera asemenea riscuri.

266. Recipientele pentru deșeuri se amplasează și se întrețin astfel încât să prevină răspândirea deșeurilor, accesul animalelor și apariția riscurilor pentru sănătatea publică.

267. În locuri vizibile și ușor accesibile se afișează informații privind modalitatea de solicitare a asistenței personalului, amplasarea punctelor de prim ajutor, traseele de evacuare și numărul unic pentru apelurile de urgență 112.

**Spațiul minim obligatoriu necesar pentru unele specii de mamifere
sălbatiche menținute în captivitate**

Denumirea comună și științifică	Efectiv inclus în suprafața de bază	Suprafața exterioară de bază (m ²)	Spor exterior/e xemplar (m ²)	Suprafața interioară de bază (m ²)	Suprafața interioară de bază (m ²)	Organizarea socială	Cerințe specifice de amenajare
Hiene (familia Hyaenidae)	2-5	200	10	6	2	Grup	Vizuini/boxe individuale
Câine Dingo (Canis lupus dingo)	2-4	200	10	4	2	Pereche/grup	Vizuini/boxe individuale
Lup cenușiu (Canis lupus)	3	500	10	10	2	pereche reproducătoare/gr up familial compatibil	Vizuini/boxe individuale
Șacal auriu (Canis aureus)	2-3	100	10	8	1	Pereche/familie	Vizuini/boxe individuale
Vulpe (Vulpes vulpes)	1-2	60	10	2	1	Solitar/pereche	Vizuini/boxe individuale
Vulpe polară (Vulpes lagopus)	1-2	60	10	2	2	Solitar/pereche	Vizuini/boxe individuale
Fenec (Vulpes zerda)	1-2	100	5	10	2	perechi sau grupuri familiale compatibile	Vizuini/boxe individuale
Raton comun (urs spălător) (Procyon lotor)	1-2	60	3	-	1	individual/perech e sau grup compatibil, în funcție de sex, vârstă și istoricul social.	Vizuini/boxe individuale. Bazin
Câine enot (Nyctereutes procyonoides)	1-2	50	2	-	1	Solitar/pereche	Vizuini/boxe individuale. Bazin
Ghepard (Acinonyx jubatus)	1-2	400	50	20	6	Solitar/grup	Vizuini/boxe individuale
Caracal (Caracal caracal)	1-2	100	20	20	4	individual; asociere temporară sau deținere în perechi compatibile numai dacă bunăstarea animalelor nu este afectată.	Vizuini/boxe individuale
Pisica de stuf (Felis chaus)	1-2	100	10	10	3	solitar/pereche temporară în scop reproductiv	Vizuini/boxe individuale
Pisică sălbatică europeană (Felis silvestris)	1-2	85	10	-	1,5	individual; asociere temporară sau deținere în perechi compatibile numai dacă bunăstarea animalelor nu este afectată.	Vizuini/boxe individuale

Ocelot (<i>Leopardus pardalis</i>)	1-2	60	20	20	4	individual; asociere temporară sau deținere în perechi compatibile numai dacă bunăstarea animalelor nu este afectată.	Vizuini/boxe individuale
Serval (<i>Leptailurus serval</i>)	1-2	60	20	20	5	individual; asociere temporară sau deținere în perechi compatibile numai dacă bunăstarea animalelor nu este afectată.	Vizuini/boxe individuale
Râs eurasiatic (<i>Lynx lynx</i>), Bobcat (<i>Lynx rufus</i>)	1-2	80	20	-	2	Solitar/pereche	Vizuini/boxe individuale
Pumă (<i>Puma concolor</i>)	1-2	200	40	20	4	individual; asociere temporară în scop reproductiv; femelă cu pui.	Vizuini/boxe individuale
Leopard nebulos (<i>Neofelis nebulosa</i>)	1-2	200	40	20	6	Solitar/pereche	Vizuini/boxe individuale
Tigru (<i>Panthera tigris</i>)	1-2	500	30	30	10	individual; asociere temporară în scop reproductiv; femelă cu pui; deținerea altor grupuri numai în baza evaluării documentate a compatibilității.	Vizuini/boxe individuale. Bazin după caz
Leu (<i>Panthera leo</i>)	2-4	500	50	40	10	Pereche/grup	Vizuini/boxe individuale
Jaguar (<i>Panthera onca</i>)	1-2	400	50	20	8	Solitar/pereche	Vizuini/boxe individuale. Amenajări acvatice
Leopard (<i>Panthera pardus</i>)	1-2	200	50	30	8	Solitar/pereche	Vizuini/boxe individuale
Leopardul zăpezilor (<i>Panthera uncia</i>)	1-2	200	50	30	-	Solitar/pereche	Vizuini/boxe individuale
Mangustă dungată (<i>Mungos mungo</i>)	2-6	50	5	10	1	Pereche/grup	—
Surică (<i>Suricata suricatta</i>)	2-6	75	5	10	1	Pereche/grup	—
Bursuc (<i>Meles meles</i>)	1-2	40	15	-	2	Pereche + pui	Vizuini/boxe individuale
Jderi (<i>Martes spp.</i>)	1-2	20	2	-	0,5	Solitar/pereche	Boxe individuale
Dihor (<i>Mustela putorius</i>)	1-2	20	2	-	0,5	Solitar/pereche	Boxe individuale
Coati (<i>Nasua spp.</i>)	2-5	100	5	10	4	Pereche/grup	Vizuini/boxe individuale

Panda roșu (Ailurus fulgens)	1-2	150 m ²	30 m ²	20 m ²	5 m ²	Panda roșu este predominant solitar, iar interacțiunile sunt rare în afara perioadei de reproducere. Sunt necesare retrageri și distanțare între indivizi	Vizuini/boxe individuale
Urs malaiezian (Helarctos malayanus)	1-2	200 m ²	50 m ²	10 m ²	5 m ²	Solitar/pereche	Vizuini/boxe individuale. Bazin
Ursul buzat (Melursus ursinus)	1-2	250 m ²	50 m ²	10 m ²	5 m ²	Solitar/pereche	Vizuini/boxe individuale. bazin
Urs negru american (Ursus americanus)	1-2	300 m ²	60 m ²	12 m ²	6 m ²	Solitar/pereche	Vizuini/boxe individuale. bazin
Urs brun (Ursus arctos)	1-2	500 m ²	80 m ²	12 m ²	8 m ²	Solitar/pereche	Vizuini/boxe individuale. bazin
Urs negru asiatic (Ursus thibetanus)	1-2	300 m ²	50 m ²	10 m ²	5 m ²	Solitar/pereche	Vizuini/boxe individuale. bazin
Arici european (Erinaceus europaeus)	1-2	10 m ²	1 m ²	-	0,5	Solitar/grup	Vizuini/boxe individuale
Tenrec (Tenrec ecaudatus)	1-4	10 m ²	1 m ²	6 m ²	0,5 m ²	Solitar/grup	—
Lemur cu coadă vărgată (Lemur catta)	2-3	100 m ²	15 m ²	20 m ²	3 m ²	Pereche, unități familiale înrudite	—
Lemur cu guler (Varecia variegata)	2-3	30 m ²	15 m ²	20 m ²	3 m ²	perechi/familii sau grupuri compatibile gestionate individual	—
Loris lent de Sunda (Nycticebus coucang)	2-3	30 m ²	10 m ²	20 m ²	1 m ²	Pereche/grup	—
Marmosete și tamarini (familia Callitrichidae)	2	30 m ²	10 m ²	20 m ²	1 m ²	Grup familial compatibil, alcătuit în mod obișnuit din perechea reproducătoare și descendenți; structura se adaptează speciei.	—
Maimuță-păianjen cu cap brun (Ateles fusciceps)	2	40 m ²	10 m ²	20 m ²	2 m ²	Grup social compatibil, gestionat potrivit sistemului de fisiune-fuziune specific genului; se asigură posibilitatea separării în subgrupuri.	—
Maimuțe capucin (Cebus spp. și Sapajus spp.)	2	100 m ²	10 m ²	20 m ²	2 m ²	Grupuri tip harem cu 1-3 femele sau grupuri mai mari cu până la 30 ex.	—
Cercopiteci (Cercopithecus spp.)	3	40 m ²	10 m ²	20 m ²	3 m ²	Grupuri familiale	—
Macaci (Macaca spp.)	2-4	100 m ² bazin	10 m ²	20 m ²	3 m ²	Grup multimascul-	bazin

						multifemele compatibil, cu structură adaptată speciei; deținerea individuală este numai temporară și justificată.	
Babuini (Papio spp.)	2-4	80 m ²	20 m ²	30 m ²	4 m ²	Grupuri sociale complexe. Grupuri mai mari de până la 70 ex. se pot fragmenta în grupuri mai mici, conduse de un mascul cu mai multe femele/harem.	—
Mandril (Mandrillus sphinx)	2	100 m ²	30 m ²	30 m ²	5 m ²	Grup social compatibil; structura și efectivul se stabilesc pe baza biologiei speciei și a istoricului social al exemplarelor.	—
Languri (Semnopithecus spp.)	2	50 m ²	15 m ²	20 m ²	3 m ²	Grup social compatibil, cu structură adaptată speciei; se prevăd posibilități de separare și formare a subgrupurilor.	—
Giboni (Hylobates spp.)	2	80 m ²	20 m ²	30 m ²	3 m ²	Pereche sau grup familial compatibil; deținerea individuală este numai temporară și justificată	—
Gorilă vestică (Gorilla gorilla)	4	500 m ²	200 m ²	400 m ²	7 m ²	Grup familial compatibil, de regulă cu un mascul adult, femele și descendenți; alte structuri numai pe baza evaluării documentate a compatibilității.	boxe individuale
Bonobo (Pan paniscus)	4	500 m ²	50 m ²	100 m ²	5 m ²	Grupuri sociale complexe cu până la 30 ex. cu ierarhii dominante ale masculilor	boxe individuale
Cimpanzeu comun (Pan troglodytes)	4	200 m ²	20 m ²	50 m ²	6 m ²	Grupuri sociale complexe de 30-80 ex., cu ierarhii dominante ale masculilor.	boxe individuale
Urangutan de Borneo (Pongo pygmaeus)	1-2	200 m ²	50 m ²	70 m ²	6 m ²	Predominant solitar; femelă cu pui dependent;	boxe individuale

						asocierea altor exemplare numai dacă este compatibilă și permite retragerea individuală.	
Măgarul African (Equus africanus); Zebre (Equus spp.)	1-5	100 m ²	50 m ²	15 m ²	–	Grup	Boxe individuale
Onagru sau măgar asiatic (Equus hemionus)	3-5	100 m ²	50 m ²	15 m ²	–	Grup	Boxe individuale
Tapir malaiezian (Tapirus indicus); Tapir brazilian (Tapirus terrestris)	1-2	100 m ²	50 m ²	8 m ²	–	Solitar/pereche	Boxe individuale; Bazin
Babirusa (Babyrousa babyrussa)	2-4	300 m ²	60 m ²	10 m ²	–	Grup	Boxe individuale; Bazin
Facocer (Phacochoerus africanus)	2-4	300 m ²	60 m ²	10 m ²	–	Grup	Boxe individuale; Bazin
Mistreț (Sus scrofa)	2-4	200 m ²	50 m ²	10 m ²	–	Grup	Boxe individuale; Bazin
Pecari (Tayassu spp.)	2-4	200 m ²	50 m ²	8 m ²	–	Grup	Boxe individuale; Bazin
Cămile (Camelidae)	2-5	500 m ²	50 m ²	30 m ²	–	Grup	Boxe individuale
Lamă (Lama glama); Guanaco (Lama guanicoe); Vicuna (Vicugna vicugna)	2-10	400 m ²	50 m ²	–	–	Grup	–
Girafa (Giraffa camelopardalis)	2-6	1200 m ²	250 m ²	20 m ²	–	Grup	Boxe individuale; Înălțime interioară minimă: 6 m
Okapi (Okapia johnstoni)	2	200 m ²	50 m ²	10 m ²	5 m ²	Pereche/grup	–
Cerbul comun (Cervus elaphus)	2-5	200 m ²	100 m ²	10 m ²	5 m ²	Grup	–
Sika/cerbul japonez (Cervus nippon)	2-5	200 m ²	60 m ²	10 m ²	5 m ²	Grup	–
Cerb lopătar (Dama dama)	2-5	300 m ²	60 m ²	6 m ²	3 m ²	Grup	–
Cerbul lui Père David (Elaphurus davidianus)	2-5	200 m ²	60 m ²	6 m ²	3 m ²	Grup	–
Căprior european (Capreolus capreolus)	2-5	250 m ²	60 m ²	5 m ²	2 m ²	Grup	–
Muntiac (Muntiacus spp.)	2-5	100 m ²	30 m ²	5 m ²	2 m ²	Grup	–
Elan (Alces alces)	2-5	400 m ²	50 m ²	10 m ²	5 m ²	Grup	–
Pudu (Pudu puda)	2-5	400 m ²	50 m ²	10 m ²	5 m ²	Grup	–
Ren (Rangifer tarandus)	2-5	400 m ²	50 m ²	10 m ²	5 m ²	Grup	–

Impala (Aepyceros melampus)	2-8	400 m ²	50 m ²	8 m ²	3 m ²	Grup	
Gnu (Connochaetes spp.)	2-5	800 m ²	50 m ²	12 m ²	6 m ²	Grup	
Gazela lui Thomson (Eudorcas thomsonii)	2-8	400 m ²	50 m ²	8 m ²	4 m ²	Grup	
Bizoni și zimbri (Bison Spp.)	2-6	500 m ²	100 m ²	15 m ²	7 m ²	Grup	
Iac (Boş grunniens)	2-6	400 m ²	50 m ²	12 m ²	5 m ²	Grup	
Gaur (Bos gaurus)	2-6	500 m ²	80 m ²	15 m ²	6 m ²	Grup	
Nilgai (Boselaphus tragocamelus)	2-6	500 m ²	100 m ²	12 m ²	6 m ²	Grup	
Bivoli sălbatici (Bubalus spp.)	2-6	500 m ²	50 m ²	15 m ²	7 m ²	Grup	bazin
Anoa de câmpie (Bubalus deprssicornis)	2-3	400 m ²	50 m ²	10 m ²	5 m ²	Grup	
Antilopa eland (Taurotragus oryx)	2-5	400 m ²	50 m ²	10 m ²	5 m ²	Grup	
Nyala (Tragelaphus angasii)	2-5	500 m ²	50 m ²	10 m ²	5 m ²	Grup	
Bongo (Tragelaphus eurycerus)	2-5	500 m ²	50 m ²	10 m ²	5 m ²	Grup	
Oaia berberă (Ammotragus lervia)	2-5	200 m ²	20 m ²	6 m ²	2 m ²	Grup	
Capra alpină/Ibex (Capra ibex)	2-5	400 m ²	20 m ²	6 m ²	2 m ²	Grup	
Capra de munte americană (Oreamnos americanus)	2-5	200 m ²	20 m ²	6 m ²	2 m ²	Grup	
Bou moscat (Ovibos moschatus)	2-5	200 m ²	50 m ²	12 m ²	5 m ²	Grup	
Oi și rude ale lor (Ovis spp.)	2-5	200 m ²	50 m ²	6 m ²	2 m ²	Grup	
Câini de prerie (Cynomys spp.)	2-10	100 m ²	5 m ²	3 m ²	0,5 m ²	Colonie mare	
Marmote (Marmota spp.)	2-10	40 m ²	5 m ²	2 m ²	0,5 m ²	Grup/colonie mare	
Veverița roșie (Sciurus vulgaris)	1-2	50 m ²	2 m ²	-		Solitare/grup	
Șobolanul moscat/bizam (Ondatra zibethicus)	1-2	-	-	6 m ²	1 m ²	Solitar/pereche	
Hamster auriu (Mesocricetus auratus)	1-2	-	-	1 m ²	0,25 m ²	Solitar/pereche	
Șobolani africani „cu pungă”/Șobolani giganți cu pungă (Cricetomys gambianus)	1-2	-	-	2 m ²	0,5 m ²	Solitar/pereche	
Gerbil mongolian (Meriones unguiculatus)	1-2	-	-	1 m ²	0,25 m ²	Solitar/pereche	

Șoarece spinos (Acomys spp.)	1-2	-	-	1 m ²	0,25 m ²	Solitar/pereche	—
Șoarecele de pădure (Apodemus sylvaticus)	1-2	-	-	1 m ²	0,25 m ²	Solitar/pereche	—
Șobolani (Rattus spp.)	1-2	-	-	2 m ²	0,5 m ²	Solitar/pereche	—
Porc spinos cu coada pensulă (Atherurus africanus)	1-2	20 m ²	2 m ²	8 m ²	1 m ²	Solitar/pereche	—
Porci spinoși (Hystrix spp.)	1-2	50 m ²	6 m ²	10 m ²	2 m ²	Solitar/pereche	—
Șinșile (Chinchilla spp.)	1-2	-	-	2 m ²	1 m ²	Solitar/pereche	—
Mara (Dolichotis patagonum)	2-4	50 m ²	5 m ²	20 m ²	0,5 m ²	Familie/grup până la 20 exemplare	—
Gapibara (Hydrochoerus hydrochaeris)	2-3	60 m ²	7 m ²	10 m ²	2 m ²	grup	bazin
Agouti (Dasyprocta spp.)	1-2	10 m ²	1 m ²	2 m ²	1 m ²	Solitar/pereche	—
Veverița degu (Octodon degus)	2-6	3 m ²	1 m ²	2 m ²	0,5 m ²	Pereche/grup	—
Nutrie (Myocastor coypus)	2-3	20 m ²	2 m ²	1 m ²	—	grup	Vizuină/boxă individuală; Bazin: minimum 80% din suprafața exterioară
Iepure de câmp (Lepus europaeus)	1-2	20 m ²	2 m ²	1 m ²	1 m ²	Solitar/pereche cu pui	—
Iepure de vizuină (Oryctolagus cuniculus)	2-10	20 m ²	2 m ²	1 m ²	1 m ²	Grup	sistem de cuști adaptate mărimii grupului
Lilieci de talie mică (ordinul Chiroptera)	2-10	30 m ² /	1 m ²	15 m ²	0,2 m ²	Grup până la 40 ex.	Înălțime interioară minimă: 3 m; Înălțime exterioară minimă: 3 m
Lilieci de talie mare (ordinul Chiroptera)	2-10	70 m ²	2 m ²	40 m ²	0,5 m ²	Grup până la 30 ex.	Înălțime interioară minimă: 3 m; Înălțime exterioară minimă: 3 m
Note de aplicare: 1. Valorile reprezintă suprafețe utile, efectiv accesibile animalelor. 2. Dacă efectivul de bază este exprimat printr-un interval, suprafața de bază acoperă efectivul până la limita superioară a intervalului; sporul se aplică începând cu primul exemplar care depășește această limită. 3. Semnul „—” indică faptul că tabelul nu stabilește o valoare numerică distinctă. Înaintea autorizării deținerii, valoarea necesară se stabilește prin protocolul speciei, pe baza datelor științifice actuale, fără reducerea cerințelor de bunăstare. 4. Boxele individuale, refugiile, bazinele și celelalte dotări indicate sunt cerințe suplimentare și nu înlocuiesc suprafața utilă minimă. 5. Îndeplinirea suprafețelor minime nu înlocuiește evaluarea documentată a compatibilității, complexității mediului, sănătății și bunăstării fiecărui animal.							

**Spațiul minim obligatoriu necesar pentru unele specii și grupe de păsări
sălbatiche menținute în captivitate**

Denumirea comună și științifică	Efectiv de bază	Exterior – suprafață (m²)	Exterior – înălțime (m)	Interior – suprafață (m²)	Interior – înălțime (m)	Spor exterior/ exemplar (m²)	Spor interior/ exemplar (m²)
Struț african (<i>Struthio camelus</i>)	3	300	4	6/exemplar	4	30	6
Nandu mare (<i>Rhea americana</i>); nandu mic/Darwin (<i>Rhea pennata</i>)	3	200	3	6/exemplar	3	20	6
Casuar (<i>Casuarus</i> spp.)	1	70	2,5	6/exemplar	2,5		4
Emu (<i>Dromaius novaehollandiae</i>)	2	150	3	4/exemplar	3	20	4
Kiwi (<i>Apteryx</i> spp.)	1	10	2	1/exemplar	2	2	1
Găinușe de pampas talie mare (<i>Tinamidae</i>)	1-3	10	2	1/exemplar	2	2	1
Găinușe de pampas talie mică (<i>Tinamidae</i>)	1-3	10	2	2/exemplar	2	2	1
Pelicani (<i>Pelecanus</i> spp.)	10	50	3	2/exemplar	3	5	1
Cormorani (<i>Phalacrocoracidae</i>); Păsări gât de șarpe (<i>Anhingidae</i>)	2-6	30	3	-	-	1	-
Sule (<i>Sulidae</i>)	2-6	30	2,5	-	-	2	-
Jabiru american (<i>Jabiru mycteria</i>); Tantalul american (<i>Mycteria americana</i>); Tantalul indian (<i>Mycteria leucocephala</i>); Berze mari (<i>Ciconiidae</i>)	2	60	3,5	2/exemplar	3	5	2
Berze de talie mijlocie (<i>Ciconiidae</i>)	2	20	3,5	2/exemplar	3	3	1
Marabu african (<i>Leptoptilus crumeniferus</i>)	2	50	3,5	2/exemplar	3	3	2
Berze mici (<i>Ciconiidae</i>)	2	20	3	2/exemplar	3	3	1
Stârci mari ex. Stârc cenușiu (<i>Ardea cinerea</i>)	1-6	20	3,5	2/exemplar	3	2	1
Ibiși și lopătari (<i>Threskiornithidae</i>); stârci de talie mică (<i>Ardeola</i> spp., <i>Ixobrychus</i> spp., <i>Nycticorax</i> spp., <i>Botaurus</i> spp. etc.)	1-6	20	3	1,5/exemplar	3	1	1
Flamingo (<i>Phoenicopteridae</i>)	6-10	50	3	3/exemplar	2,5	2	1
Lebede (<i>Cygnus</i> spp.)	2	30	2,5	-	-	-	-

Gâște (Anser spp., Branta spp., etc.)	2	10	2,5	-	-	1	-
Călifari (Tadorna spp.)	2	10	2,5	-	-	-	-
Rațe mari de suprafață (de exemplu: Anas platyrhynchos, Anas acuta, Mareca strepera, Spatula clypeata)	2-4	50	2,5	-	-	-	-
Rațe mici de suprafață (de exemplu: Mareca penelope, Sibirionetta formosa, Anas crecca, Spatula querquedula, Aix galericulata, Marmaronetta angustirostris)	2-4	10	2,5	-	-	-	-
Rațe scufundătoare, eideri, ferestrași și rațe catifelate (de exemplu: Bucephala clangula, Bucephala islandica, Aythya nyroca, Aythya marila, Aythya fuligula, Aythya ferina, Netta rufina, Clangula hyemalis, Histrionicus histrionicus, Melanitta fusca, Melanitta nigra, Somateria mollissima, Somateria spectabilis, Polysticta stelleri, Mergus serrator, Mergus merganser, Mergellus albellus)	2-4	10	2,5	2/exemplar	2	1	1
Pasărea secretar (Sagittarius serpentarius)	2	20	3,5	2/exemplar	3,5	-	-
Vulturi și acvile de talie mare (ex: Vultur gryphus, Gyps fulvus, Aegypius monachus, Aquila chrysaetos, Clanga clanga)	2	70	5-6	2/exemplar	3,5	-	-
Vulturi și acvile de talie mică (ex: Neophron percnopterus, Hieraaetus pennatus)	2	40	5	2/exemplar	3,5	-	-
Caracara (Caracara cheriway), șoimi și vânturei (Falco spp.), găi (Milvus spp.), viespari (Pernis spp.), elanioni (Elanus spp.), șorecari (Buteo spp.), ereți (Circus spp.) și ulii (Accipiter spp.) — grup taxonomic și funcțional eterogen; aplicarea valorilor se completează obligatoriu prin protocolul speciei	2	20	5	2/exemplar	3,5	-	-
Șoimi (Falco spp.) de talie mică	2	8	4	2/exemplar	3	-	-
Răpitoare de noapte de talie mare - gen buhă (Bubo bubo)	2	20	5	-	-	1	-
Răpitoare de noapte de talie mijlocie - gen strigă (Tyto alba)	2	20	4	-	-	1	-
Răpitoare de noapte de talie mică - gen ciuvică, cucuvea (Glaucidium passerinum, Athene noctua)	2	6	3	-	-	-	-
Găinile de gunoi (Megapodidae)	2	10	2,5	2/exemplar	2,5	-	-
Păuni (Pavo cristatus); Fazan Argus (Argusianus argus)	2	20	3	2/exemplar	2,5	2	-

Păun Congolez (Afropavo congensis)	2	20	2,5	2/exemplar	2,5	2	-
Tragopani - cocoșii satir (Tragopan satyra și speciile asemănătoare) și fazani (Lophophorus spp., Crossoptilon spp.)	2	10	2,5	1/exemplar	2,5	2	-
Cocoși Hoco (Familia Cracidae)	2	10	2,5	1/exemplar	2,5	2	-
Curcani (Meleagris spp.)	2-3	10	2,5	1/exemplar	2,5	2	
Tetraonide mari ex: cocoși de munte (Tetrao urogallus)	2-3	15	2,5			2	
Bibilici (Numida meleagris și speciile similare)	2	10	2,5	1/exemplar	2,5	1	-
Fazani, ortalide (ex: Ortalis vetula)	2	10	2,5	1/exemplar	2,5	1	-
Tetraonide mici ex: cocoși de mesteacăn, (Lyrurus tetrix) potârnicchi, (Perdix spp. alte specii) francolini (Francolinus spp.)	2	6	2,5	1/exemplar	2	1	-
Prepelițe (Coturnix spp. și specii cu cerințe similare); prepeliță de California (Callipepla californica)	2-5	6	2	1/exemplar	2	1	-
Prepeliță chinezească (Synoicus chinensis)	2	3	1,5	0,5/exemplar	1,5-2	1	-
Cocori (Gruidae)	2	50	4	4/exemplar	2,5	5	-
Cocor mic (Anthropoides virgo)	2	40	4	4/exemplar	2,5	5	-
Dropii de talie mare (de exemplu: Otis spp., Ardeotis spp.)	2	40	3,5	3/exemplar	2,5	5	-
Dropii mici (ex: Tetrax tetrax)	2	30	3	3/exemplar	2,5	2	-
Găinușa tasmaniană (Tribonyx mortierii)	2	15	2,5	-	-	1	-
Familia Rallidae: cârstei mari (ex: găinușa de baltă purpurie)	2	8	2,5	1/exemplar	2,5	1	-
Familia Rallidae: crâstei, găinușe de apă, liște mici (gen cârstel de baltă)	2	6	2,5	1/exemplar	2	0,5	-
Limicole (ex: nagâț, ciocîntors, pasărea ogorului, culic, sitar)	2-8	8	3	1/exemplar	2	1,5	-
Laridae mari (ex: pescăruș negricios), Procellariidae (ex: furtunar), Stercorariidae (ex: lup de mare)	2-8	20	4	-	-	1	-
Pescăruși mici (Familia Laridae ex: pescăruș rătăcitor)	2-8	10	4	-	-	1	-
Chire și chirighițe, (Laridae, subfamilia Sterninae)	2-10	15	4,5	-	-	1	
Pterocloriformes (găinușe de pustiu)	2	6	2,5	1/exemplar	2	1	-
Porumbei cu coroană (Goura spp.) și alți porumbei de talie mare	2	8	-	1/exemplar	4	-	0,2
Porumbei de talie mijlocie ex: porumbel gulerat (Columba palumbus)	2-4	8	2,5	-	-	1	-

Porumbei de talie mică ex: Turturică diamant (<i>Geopelia cuneata</i>)	2-4	8	2,5	0,4/exemplar	2	0,5	-
Papagali ara și cacadu de talie mare (de exemplu: Ara macao, Ara ararauna, <i>Probosciger aterrimus</i> , <i>Cacatua moluccensis</i>)	2	6	3	2/exemplar	-	0,5	-
Ara de talie mică, papagali amazonieni (<i>Amazona</i> spp.), papagali de Senegal (<i>Poicephalus</i> spp.), jako (<i>Psittacus</i> spp.) și Pionus spp. — necesită subgrupe distincte	2-6	6	3	1/exemplar	-	0,5	-
Papagali (<i>Aratinga</i> spp., <i>Ecliptopus</i> spp.) și peruși de Patagonia (<i>Cyanoliseus patagonus</i>)	2-6	6	3	1/exemplar	-	0,5	-
Papagali lori (<i>Trichoglossus</i> spp., <i>Charmosyna</i> spp., <i>Lorius</i> spp. și genuri înrudite)	2-6	6	3	1/exemplar	-	0,5	-
Peruși de talie mijlocie ex: Rosella (<i>Platycercus eximius</i> , <i>Platycercus</i> spp.)	2-6	6	3	1/exemplar	-	0,5	-
Agapornis, peruși undulați, nimfe, papagali Coryllis	2-6	2	3	1/exemplar	-	0,1	-
Turaco (<i>Musophagidae</i>) și cucii de talie mare (<i>Centropus</i> spp.)	2	4	3	1/exemplar	2,5	0,1	-
Cucii de talie mică ex: (Guiră guiră)	2	4	3	1/exemplar	2	0,1	-
Caprimulgii (<i>Caprimulgidae</i>)	2	6	2,5	1/exemplar	-	1	-
Colibri (<i>Trochilidae</i>)	1			2	2	-	-
Păsări rinocer terestre ex: pasărea rinocer unicorn (<i>Bucorvus abyssinicus</i>)	2	30	3	-	-	2	-
Păsări rinocer de talie mare ex: pasărea rinocer bicorn (<i>Buceros bicornis</i>)	2	15	3	2/exemplar	3	3	-
Păsări-rinocer de talie mică, de exemplu pasărea-rinocer cenușie africană (<i>Lophoceros nasutus</i>)	2	8	3	1/exemplar	3	1	-
Pescărași de talie mare, de exemplu kookaburra răzătoare (<i>Dacelo novaeguineae</i>)	2	6	2,5	-	-	1	-
Pescărași de talie mică, de exemplu pescărașul cu cap cenușiu (<i>Halcyon leucocephalus</i>)	2-6	-	-	4/grup	3	-	0,5
Dumbrăvenci ex: (<i>Coracias garrulus</i>)	2	-	-	2/exemplar	2,5	-	1
Prigonii ex: (<i>Merops apiaster</i>)	2-6	-	-	1/exemplar	2,5	-	1
Pupeze ex: (<i>Upupa epops</i>)	2	9	2,5	-	-	1	-
Pupeze de pădure (<i>Phoeniculus</i> spp.)	2-5	9	2,5	-	-	1	-
Păsări cu barbă (<i>Capitonidae</i>)	2	-	-	1/exemplar	2	-	1
Tucani de talie mare ex: toco (<i>Ramphastos toco</i>)	2	9	2,5	1/exemplar	2,5	2	-
Tucani de talie mică (<i>Ramphastidae</i> spp.)	2	9	2,5	1/exemplar	2,5	2	-

Ciocănitatori de talie mare ex: ciocănitore neagră (<i>Dryocopus martius</i>)	2	9	3	1/exemplar	2,5	1	-
Ciocănitatori de talie mică, de exemplu ciocănitore de stejar (<i>Dendrocoptes medius</i>)	2	-	-	1/exemplar	2,5	-	1
Păsările-paradisului (<i>Paradisaeidae</i>)	2-6			20/grup	3,5		2
Corvidele de talie mare ex: corb (<i>Corvus corax</i>)	2	25	5	-	3,5	-	-
Corvidele de talie mică ex: stâncuță, gaițe, coțofene, coțofene verzi, sfrânciogii	2-4	10	3	-	3	-	-
Ciori de stâncă (<i>Picathartidae</i>)	2	-	-	6/pereche	3	-	1
Grauri (<i>Sturnus</i> spp.), sturzi (<i>Turdus</i> spp.), granguri (<i>Oriolus</i> spp.), cardinal cu creastă roșie (<i>Paroaria coronata</i>), cardinal roșu (<i>Cardinalis cardinalis</i>), grauri de deal (<i>Gracula</i> spp.) și ciocârlii (<i>Alaudidae</i>) — grup eterogen	2			6/pereche	2,5		1
Florinți (<i>Carduelis chloris</i>), păsări țesători (<i>Genurile Euplectes</i> , Piletariu	2-6	-	-	3,5-4/grup	2	-	0,5
Florinți (<i>Chloris chloris</i>), păsări țesători (<i>Euplectes</i> spp., <i>Ploceus</i> spp., <i>Bubalornis</i> spp.), silvii (<i>Sylviidae</i>), vrâbii (<i>Passeridae</i>) și păsări consumatoare de nectar (<i>Meliphagidae</i>)							
Nectarine (<i>Nectariniidae</i>)	2	-	-	2,5/pereche	2	-	0,35
Cinteze (<i>Fringillidae</i>) și presuri (<i>Emberizidae</i>)	2-6	3	2	-	-	0,35	-
Păsări cu ochelari (<i>Zosteropidae</i>), cinteze cu cioc de ceară (<i>Estrildidae</i>), scatii (<i>Spinus spinus</i>) și pițigoii codați (<i>Aegithalidae</i>)	2-6	-	-	3/grup	1,5-2	-	0,30

Note de aplicare:

1. Suprafețele reprezintă suprafețe utile, efectiv accesibile păsărilor; înălțimea reprezintă înălțimea liberă funcțională a spațiului de deținere.
2. Dacă efectivul de bază este exprimat printr-un interval, suprafața de bază acoperă efectivul până la limita superioară; sporul se aplică începând cu primul exemplar care depășește această limită.
3. Mențiunea „x/exemplar” indică o suprafață minimă calculată pentru fiecare exemplar, nu o suprafață totală pentru întregul efectiv.
4. Semnul „—” indică lipsa unei valori numerice distincte în tabel. Înaintea autorizării deținerii, cerința se stabilește prin protocolul speciei, pe baza datelor științifice actuale.
5. Pentru grupele care reunesc specii cu talie, ecologie sau capacitate de zbor diferite, valorile tabelului se completează obligatoriu printr-un protocol de specie care stabilește lungimea de zbor neîntrerupt, configurația tridimensională, refugiile, stinghiile și structura socială.
6. Pentru păsările acvatice și semiacvatice se aplică suplimentar cerințele privind bazinele prevăzute în anexa nr. 4.

**Spațiul minim obligatoriu necesar pentru unele specii și grupe de
macropode menținute în captivitate**

Specia sau grupa taxonomică	Efectivul de bază pentru calcul	Suprafața exterioară de bază (m²)	Suprafața interioară de bază (m²)	Cerințe specifice de amenajare
Canguri-șobolan, bettongi și potoroos (familia Potoroidae)	1-2 exemplare adulte compatibile	20	4	Se asigură substrat natural afănat, vegetație densă, refugii individuale și materiale pentru construirea cuiburilor.
Wallaby-iepure (Lagorchestes spp.)	1-2 exemplare adulte compatibile	20	4	Se asigură vegetație densă, substrat natural bine drenat, refugii și zone ferite de perturbări.
Wallaby de stâncă (Petrogale spp.)	1-2 exemplare adulte compatibile	40-80	8-16	Se asigură relief vertical, formațiuni stâncoase, platforme amplasate la diferite niveluri, refugii și bariere adaptate capacității de cățărare.
Pademeloni (Thylogale spp.)	1-2 exemplare adulte compatibile	40	8	Se asigură vegetație densă, zone umbrite, refugii și suprafețe cu substrat natural moale, bine drenat.
Wallaby parma (Notamacropus parma)	1-2 exemplare adulte compatibile	60	12	Se asigură zone cu vegetație densă pentru retragere, spații deschise pentru deplasare, umbră și substrat natural bine drenat.
Wallaby tammar (Notamacropus eugenii)	1-2 exemplare adulte compatibile	40	8	Se asigură alternanța dintre zone deschise și vegetație deasă, refugii, spații umbrite și substrat natural bine drenat.
Wallaby cu dungă neagră (Notamacropus dorsalis)	1-2 exemplare adulte compatibile	60	12	Se asigură vegetație arbustivă densă, zone de retragere, spații deschise pentru hrănire și bariere care limitează perturbarea vizuală.
Wallaby cu gât roșu (Notamacropus rufogriseus)	1-2 exemplare adulte compatibile	60	12	Se asigură spații deschise pentru deplasare și pășunat, zone umbrite, refugii împotriva intemperiilor și substrat natural rezistent la țasare.
Wallaby agil (Notamacropus agilis)	1-2 exemplare adulte compatibile	80	16	Se asigură suprafețe întinse pentru deplasare, zone de pășunat, vegetație pentru umbră, refugii și acces la zone răcoroase în perioadele cu temperaturi ridicate.
Cangur cenușiu estic (Macropus giganteus)	1-2 exemplare adulte compatibile	250	50	Se asigură spații largi pentru deplasare și pășunat, zone umbrite, refugii împotriva

				intemperiilor și posibilitatea separării temporare a exemplarelor.
Cangur cenușiu vestic (<i>Macropus fuliginosus</i>)	1–2 exemplare adulte compatibile	100	20	Se asigură spații deschise pentru deplasare și pășunat, substrat uscat și bine drenat, zone umbrite și refugii împotriva intemperiilor.
Wallaroo comun (<i>Osphranter robustus</i>)	1–2 exemplare adulte compatibile	100	20	Se asigură relief variat, suprafețe stâncoase stabile, zone ridicate pentru odihnă, spații umbrite și refugii uscate.
Wallaroo negru (<i>Osphranter bernardus</i>)	1–2 exemplare adulte compatibile	100	20	Se asigură formațiuni stâncoase, platforme stabile, zone de retragere protejate vizual, umbră și substrat uscat, bine drenat.
Cangur roșu (<i>Osphranter rufus</i>)	1–2 exemplare adulte compatibile	100	20	Se asigură spații largi și neobstrucționate pentru deplasare, substrat uscat și bine drenat, zone umbrite și protecție împotriva condițiilor meteorologice nefavorabile.
Wallaby de mlaștină (<i>Wallabia bicolor</i>)	1–2 exemplare adulte compatibile	60	16	Se asigură vegetație densă, zone umbrite și umede, substrat natural bine drenat, refugii și spații deschise pentru deplasare.
Canguri arboricoli (<i>Dendrolagus spp.</i>)	1–2 exemplare adulte compatibile	60-80	12-16	Se asigură spațiu vertical funcțional, arbori sau structuri solide pentru cățărare, platforme și trasee interconectate la diferite înălțimi, refugii suspendate și suprafețe amortizante sub structurile înalte. Înălțimea utilă se stabilește prin protocolul speciei.

Pentru fiecare mascul adult suplimentar se adaugă 50% din spațiul minim, iar pentru fiecare femelă adultă suplimentară, 25% din spațiul minim

Cerințe minime obligatoriu necesare pentru bazine

Denumirea grupului taxonomic	Numărul minim de exemplare	Suprafața minimă a bazinului pentru numărul indicat (m ²) *	Adâncimea minimă a bazinului (m) **	Suprafața suplimentară pentru fiecare exemplar suplimentar (m ²)	Cerințe specifice
Pelicani (Pelecanidae)	4	130	1	12	Bazinul se amenajează cu zone de acces gradual, margini nealunecoase și suprafețe uscate pentru odihnă.
Cormorani (Phalacrocoracidae) și păsări-șarpe (Anhingidae)	2–6	50	1	1,8	Se asigură crengi, platforme sau alte suporturi stabile pentru odihnă și uscarea penajului, amplasate inclusiv deasupra apei.
Sule (Sulidae)	2–6	15	1	0,7	Bazinul trebuie să permită scufundarea și ieșirea facilă din apă și să fie prevăzut cu suprafețe uscate pentru odihnă.
Flamingi (Phoenicopteridae)	6–10	20	0,4	1,2	În spațiul interior se asigură un bazin cu apă puțin adâncă și suprafețe uscate pentru odihnă și cuibărit.
Lebede (Cygnus spp.)	2	80	—	30	Se asigură acces gradual în apă, zone suficient de întinse pentru înot și suprafețe uscate pentru odihnă.
Păsări țipătoare (Anhimidae)	2	10	—	4	Se asigură zone cu apă puțin adâncă, vegetație de mal, suprafețe uscate și suporturi stabile pentru odihnă.
Gâște (Anserinae)	2	14	—	5	Bazinul nu este obligatoriu pentru gâsca nănă (<i>Branta sandvicensis</i>) și gâsca de Cape Barren (<i>Cereopsis novaehollandiae</i>), dacă se asigură permanent apă pentru adăpare, îmbăiere și întreținerea penajului.
Rațe fluierătoare sau rațe arboricole (<i>Dendrocygna</i> spp.)	2	20	—	10	Se asigură vegetație de mal, suprafețe uscate și, în funcție de specie, crengi sau platforme ridicate pentru odihnă.
Călifari (<i>Tadorna</i> spp.)	2	20	—	5	În spațiul interior se asigură un bazin adecvat îmbăierii și întreținerii penajului.

Rațe mari de suprafață	2–4	12	—	2	În spațiul interior se asigură un bazin adecvat înotului și îmbăierii.
Rațe mici de suprafață	2–4	7	—	1,5	În spațiul interior se asigură un bazin adecvat înotului și îmbăierii.
Rațe scufundătoare, eideri, ferestrași și rațe catifelate	2–4	10	1	2	Bazinul trebuie să permită scufundarea completă, deplasarea sub apă și ieșirea facilă. În spațiul interior se asigură o amenajare acvatică adecvată speciei.
Păsări limicole	2–8	—	0,15	—	Se asigură zone cu apă puțin adâncă, maluri line și substrat natural moale, adecvat sondării și căutării hranei.
Pescăruși (Laridae), furtunari (Procellariidae) și lupi-de-mare (Stercorariidae)	2–8	10	0,15	—	Se asigură suprafețe uscate pentru odihnă și cuibărit, precum și acces gradual la apă.
Chire (Sterminae)	2–10	10	0,7	—	Se asigură suprafețe deschise de apă, zone uscate pentru odihnă și cuibărit și spațiu corespunzător pentru zbor.
Pescărași de talie mare (Alcedinidae)	2	1,5	0,7	—	Se asigură crengi sau suporturi de pândă deasupra apei. Bazinul nu este obligatoriu pentru kookaburra (<i>Dacelo</i> spp.), dacă sunt satisfăcute cerințele biologice ale speciei privind adăparea și îmbăierea.
Pescărași de talie mică (Alcedinidae)	2–6	1,5	0,5	—	Se asigură crengi sau alte suporturi de pândă deasupra apei și zone de retragere protejate vizual.

Note de aplicare:

* Suprafața bazinului este inclusă în suprafața minimă totală a spațiului de deținere prevăzută în anexa nr. 2 numai dacă suprafața terestră rămasă satisface integral necesitățile biologice și comportamentale ale speciei. În caz contrar, suprafața totală a spațiului se majorează corespunzător.

** Adâncimea minimă indicată se asigură pe cel puțin 50% din suprafața bazinului. Restul bazinului se amenajează cu zone mai puțin adânci, acces gradual și configurație adaptată speciei.

1. Dacă efectivul de bază este exprimat printr-un interval, suprafața de bază acoperă efectivul până la limita superioară; sporul se aplică începând cu primul exemplar care depășește această limită.

2. Semnul „—” indică lipsa unei valori numerice distincte în tabel. Înaintea autorizării deținerii, adâncimea, suprafața ori sporul necesar se stabilesc prin protocolul speciei, pe baza datelor științifice actuale și fără reducerea cerințelor de bunăstare.

3. Bazinul trebuie să permită tuturor exemplarelor accesul și ieșirea fără competiție excesivă, blocare sau risc de traumatizare. Se asigură zone terestre uscate suficiente pentru odihnă, îngrijirea penajului și, după caz, cuibărit.

4. Temperatura, pH-ul, transparența, salinitatea, duritatea, oxigenul dizolvat, amoniacul, nitriții, nitrații, încărcătura microbiologică și dezinfectanții reziduali se monitorizează în funcție de specie, densitate și sistemul de tratare a apei. Frecvența, limitele și măsurile corective se stabilesc prin protocolul speciei.
5. Valorile tabelului sunt minime juridice. Acestea nu înlocuiesc evaluarea formei bazinului, volumului, debitului, calității apei, substratului, microclimatului, structurii sociale și bunăstării fiecărui exemplar.

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Cerințelor de
bunăstare a animalelor sălbatice deținute în captivitate și de siguranță
a publicului în grădinile zoologice

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Cerințelor de bunăstare a animalelor sălbatice deținute în captivitate și siguranța publicului în grădinile zoologice este elaborat de către Ministerul Mediului, în calitate de autoritate publică centrală de specialitate responsabilă de elaborarea și implementarea politicilor publice în domeniul protecției mediului, conservării biodiversității și gestionării durabile a resurselor naturale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Cerințelor de bunăstare a animalelor sălbatice deținute în captivitate și de siguranță a publicului în grădinile zoologice a fost elaborat în temeiul art. 6 lit. f) și art. 16 alin. (2) din Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice.

Legea nr. 71/2026 stabilește cadrul juridic general privind înființarea, autorizarea, funcționarea și controlul grădinilor zoologice, însă aplicarea uniformă a acestor prevederi necesită stabilirea unor cerințe tehnice și operaționale detaliate privind condițiile de deținere și îngrijire a animalelor, amenajarea incintelor și a spațiilor destinate acestora, asigurarea condițiilor de bunăstare, prevenirea evadării animalelor, securitatea publicului și a personalului, precum și măsurile de conservare, educație și cercetare.

Necesitatea unor asemenea cerințe rezultă și din caracterul particular al activității grădinilor zoologice, care presupune deținerea în captivitate a unor specii sălbatice, inclusiv a unor specii cu cerințe complexe de întreținere și, în anumite cazuri, cu potențial ridicat de risc pentru siguranța publică.

În lipsa unor cerințe tehnice uniforme, pot apărea diferențe semnificative în ceea ce privește condițiile de întreținere a animalelor, calitatea spațiilor și a facilităților, măsurile de biosecuritate, asistența veterinară, îmbogățirea mediului,

prevenirea evadării și gestionarea situațiilor de urgență.

Prin urmare, proiectul urmărește stabilirea unui set minim și uniform de cerințe obligatorii, aplicabile grădinilor zoologice, proporțional cu speciile și categoriile de animale deținute.

La elaborarea proiectului au fost utilizate, ca repere tehnice și științifice:

1. standardele și recomandările Asociației Europene a Grădinilor Zoologice și Acvariilor (EAZA);

2. documentele Asociației Mondiale a Grădinilor Zoologice și Acvariilor (WAZA);

3. principiile Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (WOAH);

4. orientările Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii (IUCN);

5. recomandările și publicațiile de specialitate ale American Association of Zoo Veterinarians (AAZV) și European College of Zoological Medicine (ECZM).

Au fost analizate, de asemenea, soluțiile normative și practicile aplicate în România, Germania, Austria, Regatul Țărilor de Jos și Republica Cehă. Aceste surse au servit exclusiv la fundamentarea cerințelor proiectului și nu instituie, prin ele însele, obligații juridice pentru destinatarii actului normativ.

Prin urmare, temeiul juridic direct al proiectului îl constituie art. 6 lit. f) și art. 16 alin. (2) din Legea nr. 71/2026, iar sursele complementare sunt Directiva 1999/22/CE, experiența statelor membre ale Uniunii Europene și standardele științifice și profesionale recunoscute în domeniul conservării biodiversității, bunăstării animalelor și siguranței publicului.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În prezent, organizarea și funcționarea grădinilor zoologice sunt reglementate de Legea grădinilor zoologice nr. 136/2007, care urmează să fie abrogată odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 71/2026 privind grădinile zoologice (21.05.2027).

Legea nr. 71/2026 instituie un cadru juridic actualizat privind autorizarea, funcționarea, supravegherea și controlul grădinilor zoologice și transpune Directiva 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999 privind animalele sălbatice din grădinile zoologice. Aceasta stabilește obligații generale privind conservarea biodiversității, bunăstarea animalelor, educarea publicului, cercetarea, prevenirea evadării animalelor și siguranța publicului. Potrivit art. 6 lit. f) și art. 16 alin. (2)

din lege, cerințele obligatorii privind bunăstarea animalelor sălbatice deținute în captivitate și siguranța publicului se vor aproba de Guvern.

Aplicarea efectivă a legii necesită instituirea, printr-un act normativ subordonat, a unor cerințe tehnice minime, adaptate particularităților biologice și comportamentale ale animalelor. Cadrul normativ actual are un caracter general și nu oferă criterii complete, unitare și verificabile pentru evaluarea condițiilor de deținere și a măsurilor de siguranță.

Principalele lacune normative se referă la:

- a) proiectarea, dimensionarea, amenajarea, dotarea și întreținerea amplasamentelor interioare și exterioare;
- b) stabilirea unor dimensiuni minime diferențiate în funcție de grupa zoologică, specie, numărul de exemplare și particularitățile acestora;
- c) condițiile de microclimat, iluminare, ventilație, calitatea aerului și a apei și natura substratului;
- d) îmbogățirea mediului, stimularea comportamentelor naturale și prevenirea stresului, stereotipiilor și conflictelor;
- e) alimentația, adăparea și monitorizarea stării de nutriție;
- f) supravegherea sănătății, asistența medicală veterinară, carantina, izolarea, necropsia și eutanasia;
- g) biosecuritatea, igiena, dezinfecția, gestionarea deșeurilor și prevenirea zoonozelor;
- h) dobândirea, identificarea, reproducerea, manipularea, transferul, transportarea și eliberarea animalelor în mediul natural;
- i) managementul reproducerii, menținerea diversității genetice și prevenirea hibridizării nejustificate;
- j) prevenirea evadării, integritatea barierelor, gestionarea animalelor periculoase și intervenția în caz de incident;
- k) elaborarea planurilor de urgență, evacuarea vizitatorilor și intervenția în caz de incendiu, calamitate, defecțiune tehnică sau întrerupere a utilităților;
- l) efectivul, calificarea, instruirea și responsabilitățile personalului;
- m) conservarea, educarea publicului, cercetarea, evidența și managementul colecțiilor zoologice.

Aceste lacune îngreunează activitatea autorităților competente, care nu dispun de criterii tehnice unitare pentru autorizare, supraveghere și control.

Totodată, administratorii grădinilor zoologice nu beneficiază de reguli suficient de clare pentru planificarea investițiilor, organizarea activității și îndeplinirea obligațiilor legale. În consecință, pot apărea interpretări și practici administrative neuniforme, dificultăți în constatarea neconformităților și diminuarea eficienței măsurilor de protecție a animalelor și a publicului.

Intervenția normativă este justificată și de evoluția cunoștințelor științifice și a standardelor internaționale în domeniul zoologiei, etologiei, medicinei veterinare și conservării biodiversității. Bunăstarea animalelor sălbatice deținute în captivitate presupune satisfacerea necesităților fiziologice, comportamentale, sociale și cognitive specifice, precum și evaluarea continuă a stării acestora.

Standardele și recomandările EAZA, WAZA, WOAHA și IUCN pun accent pe îmbogățirea mediului, managementul preventiv al sănătății, conservarea *ex situ*, planificarea populațiilor și reducerea riscurilor. În statele membre ale Uniunii Europene, obligațiile prevăzute de Directiva 1999/22/CE sunt dezvoltate prin norme tehnice și standarde minime aplicabile diferitelor grupe zoologice.

Adoptarea proiectului este necesară pentru:

- a) aplicarea unitară și eficientă a Legii nr. 71/2026;
- b) eliminarea lacunelor privind condițiile de deținere a animalelor sălbatice;
- c) instituirea unor cerințe tehnice clare, proporționale și verificabile;
- d) sporirea nivelului de bunăstare și protecție a animalelor;
- e) prevenirea incidentelor și protejarea vizitatorilor și a personalului;
- f) alinierea cadrului normativ național la standardele europene și internaționale;
- g) consolidarea rolului grădinilor zoologice în conservarea biodiversității, educarea publicului și cercetarea științifică.

Prin urmare, proiectul asigură trecerea de la obligațiile generale prevăzute de Legea nr.71/2026 la un sistem funcțional de cerințe tehnice, criterii de evaluare și măsuri de prevenire și control.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale proiectului se referă la:

- a) organizarea și funcționarea grădinilor zoologice în raport cu necesitățile biologice, fiziologice, sociale, ecologice și comportamentale ale animalelor;

b) proiectarea, amenajarea, dotarea, exploatarea și întreținerea amplasamentelor interioare și exterioare, adăposturilor, bazinelor, spațiilor de retragere, zonelor de carantină și izolare și barierelor de securitate;

c) asigurarea condițiilor de microclimat, iluminare, ventilație, calitate a aerului și a apei, substrat și protecție împotriva factorilor climatici nefavorabili;

d) îmbogățirea mediului de viață și stimularea comportamentelor naturale, în vederea prevenirii stresului, stereotipiilor și conflictelor;

e) dobândirea, identificarea, deținerea, reproducerea, manipularea, transferul, transportarea, înstrăinarea și, după caz, eliberarea animalelor în mediul natural;

f) alimentația, adăparea și monitorizarea stării de nutriție a animalelor;

g) supravegherea sănătății și asistența medicală veterinară, inclusiv carantina, izolarea, tratamentul, evidența medicală, necropsia și eutanasia;

h) biosecuritatea, igiena, gestionarea deșeurilor și a subproduselor de origine animală, precum și prevenirea zoonozelor;

i) reproducerea controlată și managementul populațiilor, în concordanță cu obiectivele de conservare, bunăstarea animalelor și capacitatea de întreținere;

j) conservarea *ex situ*, educarea publicului, cercetarea științifică și participarea la programe de conservare;

k) manipularea și imobilizarea animalelor în condiții care reduc riscul de stres, durere, traumatizare, evadare și accidentare;

l) prevenirea evadării, gestionarea animalelor periculoase și intervenția în situații de urgență;

m) siguranța clădirilor, căilor de acces și evacuare, zonelor destinate vizitatorilor și punctelor de prim-ajutor;

n) efectivul, calificarea, instruirea și responsabilitățile personalului;

o) elaborarea și actualizarea procedurilor operaționale, planurilor de intervenție, registrelor și documentelor necesare;

p) aplicarea unor cerințe diferențiate pentru principalele grupe zoologice;

q) stabilirea, prin anexe, a efectivelor minime, dimensiunilor amplasamentelor, înălțimilor, suprafețelor suplimentare și a altor parametri tehnici obligatorii.

Elementele noi promovate prin proiect constau în:

1.instituirea unui sistem unitar de cerințe minime obligatorii, aplicabil tuturor grădinilor zoologice din Republica Moldova;

2.introducerea unor criterii concrete, măsurabile și verificabile pentru autorizare, supraveghere și control;

3.diferențierea condițiilor de deținere în funcție de particularitățile grupelor zoologice;

4.stabilirea parametrilor minimi privind suprafața, înălțimea, configurația și dotarea amplasamentelor;

5.integrarea îmbogățirii mediului și a managementului comportamental în cerințele obligatorii de bunăstare;

6.consolidarea supravegherii sănătății, biosecurității, carantinei și prevenirii zoonozelor;

7.reglementarea reproducerii și a managementului populațiilor, inclusiv prevenirea surplusului de animale;

8.instituirea unor cerințe detaliate privind siguranța publicului și a personalului și intervenția în situații de urgență;

9.obligativitatea procedurilor operaționale și a planurilor de intervenție;

10.stabilirea cerințelor privind calificarea și instruirea continuă a personalului;

11.consolidarea rolului grădinilor zoologice în conservarea biodiversității, cercetarea științifică și educarea publicului.

Proiectul asigură aplicarea practică a Legii nr. 71/2026, oferind administratorilor reguli clare și previzibile, iar autorităților competente criterii obiective pentru evaluarea conformității, dispunerea măsurilor de remediere și exercitarea controlului.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului au fost analizate următoarele opțiuni:

Opțiunea 1 – Menținerea situației existente

Această opțiune presupune neadoptarea actului normativ. Opțiunea nu a fost acceptată, deoarece nu asigură executarea mandatului acordat Guvernului și aplicarea efectivă a legii. Menținerea situației existente ar perpetua lipsa criteriilor unitare pentru autorizarea, supravegherea și controlul grădinilor zoologice, interpretarea neuniformă a obligațiilor legale și dificultățile de evaluare și remediere a neconformităților. Totodată, nu ar permite asigurarea unui nivel uniform de protecție a animalelor, vizitatorilor și personalului.

Opțiunea 2 – Elaborarea unor ghiduri sau standarde voluntare

Această opțiune ar presupune adoptarea unor recomandări fără caracter obligatoriu privind condițiile de deținere a animalelor și siguranța publicului. Opțiunea nu a fost acceptată, deoarece asemenea documente nu pot institui obligații juridice, nu pot substitui actul normativ prevăzut de Legea nr. 71/2026 și nu oferă autorităților criterii obligatorii pentru evaluarea conformității și exercitarea controlului. Ghidurile pot facilita aplicarea reglementărilor, dar nu pot înlocui cerințele normative.

Opțiunea 3 – Adoptarea unei reglementări generale, fără parametri tehnici diferențiați

Această opțiune ar presupune dezvoltarea succintă a obligațiilor prevăzute de lege, fără stabilirea unor dimensiuni minime, criterii măsurabile și cerințe diferențiate pe grupe zoologice. Opțiunea nu a fost acceptată, deoarece necesitățile biologice, fiziologice, sociale și comportamentale diferă în funcție de specie, talie, habitat, mod de locomoție și grad de pericolozitate. O reglementare exclusiv generală ar menține o marjă excesivă de apreciere, ar favoriza practici neuniforme și ar reproduce în mod redundant prevederile legii, fără a elimina lacunele tehnice existente.

Opțiunea 4 – Reglementarea prin mai multe acte normative distincte

Această opțiune ar presupune adoptarea unor acte separate pentru fiecare grupă zoologică sau domeniu, precum alimentația, asistența medicală veterinară, biosecuritatea ori siguranța publicului. Opțiunea nu a fost acceptată, deoarece ar fragmenta excesiv cadrul normativ, ar putea genera suprapuneri și necorelări și ar îngreuna aplicarea și actualizarea reglementărilor. Integrarea cerințelor generale și specifice într-un singur act, completat cu anexe tehnice, asigură coerența și accesibilitatea acestora.

Opțiunea 5 – Adoptarea hotărârii Guvernului privind aprobarea cerințelor

Această opțiune a fost selectată, deoarece permite executarea art. 6 lit. f) și art. 16 alin. (2) din Legea nr. 71/2026 și instituirea unui cadru tehnic unitar, obligatoriu și verificabil.

Soluția propusă:

a) concretizează obligațiile prevăzute de lege în limitele mandatului acordat Guvernului;

b) stabilește cerințe minime și criterii obiective pentru autorizare, supraveghere și control;

c) diferențiază condițiile de deținere în funcție de particularitățile grupelor zoologice;

d) reglementează integrat amenajarea spațiilor, îngrijirea, alimentația, asistența medicală veterinară, reproducerea, biosecuritatea, conservarea, pregătirea personalului și siguranța publicului;

e) oferă administratorilor un cadru clar și previzibil pentru organizarea activității și planificarea conformării;

f) permite actualizarea parametrilor tehnici în raport cu evoluția cunoștințelor științifice și a standardelor profesionale;

g) asigură concordanța cu obiectivele Directivei 1999/22/CE și cu bunele practici europene și internaționale.

Opțiunea selectată este proporțională cu problemele identificate și asigură un echilibru între protecția animalelor, conservarea biodiversității, siguranța publicului și capacitatea administratorilor de a se conforma. Prin urmare, adoptarea hotărârii Guvernului constituie soluția adecvată pentru executarea mandatului legal, eliminarea lacunelor normative și asigurarea unor condiții unitare de organizare, funcționare și control al grădinilor zoologice.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, prin instituirea cadrului tehnic necesar aplicării unitare a Legii nr. 71/2026 privind grădinile zoologice. Cerințele clare și verificabile vor permite autorităților competente să exercite atribuțiile de autorizare, supraveghere și control pe baza unor criterii obiective.

Proiectul nu prevede crearea unor autorități sau subdiviziuni noi, reorganizarea celor existente ori extinderea competențelor stabilite prin lege. Atribuțiile vor continua să fie exercitate, potrivit domeniilor de competență, de Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Principalele efecte asupra activității autorităților publice constau în:

- a) uniformizarea practicilor de autorizare, supraveghere și control;
- b) creșterea transparenței și predictibilității procedurilor administrative;
- c) fundamentarea deciziilor pe criterii tehnice obiective și verificabile;
- d) reducerea interpretărilor neuniforme ale obligațiilor legale;
- e) facilitarea constatării neconformităților și stabilirii măsurilor de remediere;
- f) consolidarea evaluării bunăstării animalelor, biosecurității și siguranței publicului;
- g) îmbunătățirea cooperării și a schimbului de informații între autoritățile competente;
- h) asigurarea trasabilității activităților de autorizare, monitorizare și control;
- i) colectarea unor date mai complete privind animalele deținute, incidentele și măsurile întreprinse;

j) consolidarea implementării politicilor publice privind conservarea biodiversității, bunăstarea animalelor și siguranța publicului.

Cerințele aprobate vor putea fi utilizate la examinarea cererilor de autorizare, planificarea controalelor, elaborarea listelor de verificare și evaluarea măsurilor de conformare. Astfel, proiectul va reduce gradul de subiectivitate și va asigura un tratament administrativ uniform în situații comparabile.

În etapa inițială, poate avea loc o creștere moderată a volumului de activitate, determinată de actualizarea procedurilor și instrumentelor de control, instruirea personalului, examinarea documentației prezentate de administratori și verificarea măsurilor de conformare. Aceste activități au caracter organizatoric și metodologic și vor fi realizate în cadrul structurilor și resurselor existente.

Proiectul nu implică majorarea numărului de unități de personal. Necesitățile de instruire și adaptare a instrumentelor administrative urmează să fie acoperite, în măsura posibilului, din resursele aprobate autorităților competente și prin activitățile ordinare de formare profesională.

Pe termen mediu și lung, criteriile standardizate vor simplifica examinarea documentației, vor eficientiza supravegherea și controlul și vor reduce necesitatea unor intervenții administrative urgente. Cerințele privind barierele de securitate, prevenirea evadării, biosecuritatea și gestionarea situațiilor de urgență vor consolida caracterul preventiv al activității autorităților.

Prin urmare, proiectul va contribui la creșterea capacității administrative, îmbunătățirea calității deciziilor și utilizarea mai eficientă a resurselor publice, fără modificarea structurii instituționale existente.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu presupune constituirea unor autorități sau subdiviziuni noi și nici majorarea numărului de unități de personal în cadrul Agenției de Mediu, Inspectoratului pentru Protecția Mediului și Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor. Atribuțiile de autorizare, supraveghere și control vor fi exercitate de autoritățile respective în limitele competențelor stabilite și ale efectivului-limită aprobat, iar cheltuielile aferente vor fi acoperite din alocațiile aprobate anual acestora, în limita mijloacelor prevăzute în bugetul de stat.

Costurile operatorilor privați nu afectează direct bugetul public național și vor fi suportate din mijloace proprii sau din alte surse legale. Aceste costuri sunt analizate distinct în compartimentul 4.3.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul va avea un impact direct asupra persoanelor juridice de drept privat care administrează grădini zoologice, prin instituirea unor cerințe tehnice minime obligatorii. Impactul va consta în costuri de conformare și sarcini administrative suplimentare, dar și în creșterea clarității și predictibilității cadrului normativ.

Cerințele propuse vizează:

- a) amenajarea, dotarea și întreținerea spațiilor destinate animalelor;
- b) asigurarea microclimatului și a condițiilor corespunzătoare necesităților speciilor;
- c) alimentația, adăparea și monitorizarea stării de nutriție;
- d) asistența medicală veterinară, carantina, izolarea și evidența medicală;
- e) biosecuritatea, igiena și prevenirea bolilor transmisibile;
- f) reproducerea, manipularea, transferul și transportarea animalelor;
- g) prevenirea evadării și protecția vizitatorilor și a personalului;
- h) elaborarea procedurilor operaționale, planurilor de urgență, registrelor și evidențelor;
- i) asigurarea unui efectiv suficient de personal calificat și instruit;
- j) respectarea parametrilor tehnici stabiliți pentru principalele grupe zoologice.

Operatorii existenți care nu îndeplinesc cerințele vor suporta costuri pentru modernizarea amplasamentelor, consolidarea barierelor, instalarea sistemelor de ventilație, încălzire, iluminare și tratare a apei, amenajarea spațiilor de carantină și izolare, procurarea echipamentelor, îmbogățirea mediului, asistența medicală veterinară și instruirea personalului.

Sarcinile administrative suplimentare vor rezulta din întocmirea și actualizarea documentelor privind evidența și trasabilitatea animalelor, starea de sănătate, regimurile alimentare, evaluarea bunăstării, reproducerea, incidentele, instruirea personalului și aplicarea procedurilor operaționale.

Amploarea impactului va varia în funcție de dimensiunea unității, numărul și diversitatea speciilor, starea infrastructurii, gradul de pericolozitate al animalelor și nivelul actual de conformitate. Operatorii care aplică deja standarde moderne vor suporta costuri mai reduse, în timp ce unitățile cu infrastructură necorespunzătoare vor necesita investiții mai mari.

Conformarea poate afecta temporar lichiditatea și planurile investiționale ale unor operatori, în special ale întreprinderilor mici sau ale unităților cu venituri sezoniere. Din acest motiv, măsurile vor putea fi etapizate în termenele prevăzute de legislație, cu prioritate pentru înlăturarea riscurilor imediate asupra animalelor, personalului și vizitatorilor.

Proiectul nu instituie bariere nejustificate în desfășurarea activității economice. Cerințele minime se aplică în mod nediscriminatoriu tuturor grădinilor zoologice care intră sub incidența Legii nr. 71/2026, în funcție de speciile deținute și riscurile specifice.

Efectele pozitive asupra sectorului privat constau în:

- a) asigurarea unor reguli clare și previzibile pentru planificarea investițiilor;
- b) reducerea interpretărilor administrative neuniforme;

- c) facilitarea evaluării interne a conformității;
- d) asigurarea unor condiții concurențiale echitabile;
- e) reducerea riscului accidentelor, evadărilor, îmbolnăvirilor și prejudiciilor de imagine;
- f) profesionalizarea managementului și a personalului;
- g) consolidarea încrederii vizitatorilor și partenerilor;
- h) dezvoltarea activităților educaționale, științifice și de conservare;
- i) creșterea atractivității grădinilor zoologice și diversificarea serviciilor oferite.

Proiectul poate genera efecte economice indirecte favorabile pentru medicii veterinari, proiectanți, constructori, laboratoare, furnizorii de echipamente și specialiștii în biosecuritate și bunăstarea animalelor.

Pe termen mediu și lung, investițiile în infrastructură, prevenție și instruire pot reduce cheltuielile asociate tratamentelor, mortalității animalelor, incidentelor, intervențiilor de urgență, suspendării activității și remedierii neconformităților grave.

În ansamblu, impactul asupra sectorului privat este moderat, diferențiat în funcție de nivelul de conformitate al fiecărui operator și proporțional cu obiectivele privind bunăstarea animalelor, conservarea biodiversității și siguranța publicului.

4.4. Impactul social

Proiectul hotărârii Guvernului va avea un impact social pozitiv, prin instituirea unor cerințe unitare privind bunăstarea animalelor sălbatice deținute în captivitate și consolidarea măsurilor de protecție a vizitatorilor și personalului grădinilor zoologice.

Cerințele privind amenajarea și securizarea spațiilor, supravegherea animalelor, asistența medicală veterinară, biosecuritatea, prevenirea evadării și intervenția în situații de urgență vor contribui la:

- a) reducerea riscului de accidente care implică animale, vizitatori sau personal;
- b) îmbunătățirea condițiilor de securitate și sănătate în muncă;
- c) diminuarea riscului de apariție și răspândire a zoonozelor;
- d) sporirea siguranței și calității condițiilor de vizitare;
- e) dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului;
- f) consolidarea rolului educațional și social al grădinilor zoologice;
- g) promovarea unei atitudini responsabile față de animale și mediul natural.

Proiectul va avea un efect favorabil în special asupra copiilor și tinerilor, care reprezintă o categorie importantă de vizitatori. Activitățile de informare și educație ecologică vor contribui la înțelegerea rolului biodiversității, a amenințărilor asupra speciilor și a necesității protejării habitatelor naturale.

Totodată, cerințele privind îmbogățirea mediului, stimularea

comportamentelor naturale și reducerea stresului animalelor vor îmbunătăți valoarea educațională a vizitelor. Grădinile zoologice vor promova astfel o abordare bazată pe conservare, educație și cercetare, și nu exclusiv pe expunerea animalelor în scop recreativ.

Impactul asupra personalului va fi pozitiv. Instruirea profesională, utilizarea echipamentelor de protecție, aplicarea procedurilor operaționale și pregătirea pentru situații de urgență vor reduce riscurile profesionale și vor îmbunătăți capacitatea de intervenție.

În domeniul sănătății publice, măsurile privind carantina, izolarea, igiena, dezinfectia și supravegherea medicală veterinară vor diminua riscul transmiterii bolilor între animale și oameni. Aceste măsuri au o importanță preventivă sporită, având în vedere contactul direct sau indirect dintre animale, personal și vizitatori.

Cerințele se vor aplica fără discriminare și în concordanță cu legislația privind accesibilitatea, astfel încât serviciile să poată fi utilizate în condiții de siguranță inclusiv de copii, persoane în etate și persoane cu dizabilități. Eventualele restricții de acces în anumite zone vor fi justificate exclusiv de necesitatea protejării vieții și sănătății și vor fi proporționale cu riscurile existente.

În etapa de conformare pot apărea efecte temporare, precum închiderea unor sectoare pentru lucrări, reducerea numărului de animale expuse, modificarea programului de vizitare sau ajustarea tarifelor. Aceste efecte vor putea fi diminuate prin planificarea și realizarea etapizată a măsurilor.

Pe termen mediu și lung, beneficiile rezultate din prevenirea accidentelor și zoonozelor, îmbunătățirea condițiilor de muncă și consolidarea funcției educaționale vor depăși eventualele inconveniente temporare.

În ansamblu, impactul social este pozitiv și proporțional, contribuind la protejarea sănătății și siguranței publicului, îmbunătățirea condițiilor de muncă, promovarea educației ecologice și consolidarea responsabilității față de animalele sălbatice și conservarea biodiversității.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal.

Prezenta Hotărâre de Guvern nu aduce atingere cerințelor prevăzute în Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen.

Prezenta Hotărâre de Guvern nu influențează în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen precum și măsurile menite să elimine discriminarea și să promoveze oportunitățile egale în toate domeniile vieții sociale.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul va avea un impact preponderent pozitiv asupra mediului, prin instituirea unor cerințe tehnice unitare privind conservarea biodiversității, prevenirea riscurilor ecologice și deținerea corespunzătoare a animalelor sălbatice în grădinile zoologice.

Principalele efecte pozitive preconizate sunt:

- a) consolidarea contribuției grădinilor zoologice la conservarea *ex situ* a speciilor;
- b) îmbunătățirea managementului populațiilor de animale și menținerea diversității genetice;
- c) prevenirea reproducerii necontrolate și a hibridizării nejustificate;
- d) reducerea riscului de evadare și de introducere accidentală a speciilor alogene în ecosistemele naturale;
- e) prevenirea transmiterii agenților patogeni între animalele captive, fauna sălbatică, animalele domestice și oameni;
- f) gestionarea corespunzătoare a deșeurilor, apelor uzate și subproduselor de origine animală;
- g) utilizarea mai eficientă a apei, energiei, hranei și a altor resurse;
- h) consolidarea educației ecologice, cercetării și informării publicului;
- i) îmbunătățirea capacității de prevenire și gestionare a incidentelor cu impact asupra mediului.

Proiectul consolidează conservarea *ex situ* ca măsură complementară conservării speciilor în habitatele naturale. Reproducerea și managementul populațiilor vor fi fundamentate științific și corelate cu statutul de conservare al speciilor, diversitatea genetică și capacitatea reală de întreținere a grădinilor zoologice.

Eliberarea sau reintroducerea animalelor în mediul natural va fi realizată numai după evaluarea stării de sănătate, originii, identității taxonomice, capacității de adaptare, adecvării habitatului și riscurilor epidemiologice și ecologice.

Cerințele privind barierele de securitate, sistemele de închidere, verificările periodice și planurile de intervenție vor reduce riscul evadării animalelor. Aceste măsuri sunt deosebit de importante în cazul speciilor alogene, care pot deveni invazive, pot transmite boli sau pot afecta speciile și habitatele autohtone.

Măsurile de biosecuritate, carantină, izolare, supraveghere medicală veterinară și dezinfecție vor limita introducerea și răspândirea agenților patogeni. Totodată, gestionarea corespunzătoare a dejecțiilor, cadavrelor, materialelor biologice, medicamentelor, substanțelor de dezinfecție și apelor provenite din bazine va reduce riscul poluării solului și apelor.

Proiectarea și întreținerea corespunzătoare a instalațiilor, prevenirea pierderilor de apă, utilizarea sistemelor eficiente de filtrare și păstrarea adecvată a hranei vor contribui la folosirea rațională a resurselor.

Un impact pozitiv indirect va rezulta din activitățile de educație ecologică și cercetare. Informarea vizitatorilor privind statutul de conservare al speciilor, amenințările asupra habitatelor și comportamentul responsabil față de fauna sălbatică va contribui la creșterea conștientizării publice. Cercetările desfășurate în grădinile zoologice pot furniza date utile pentru conservarea *ex situ* și *in situ*.

Lucrările de construire sau modernizare necesare conformării pot produce temporar zgomot, praf, deșeuri și consum suplimentar de resurse. Aceste efecte sunt limitate și vor fi prevenite sau reduse prin planificarea corespunzătoare și respectarea legislației privind protecția mediului, construcțiile, gestionarea deșeurilor și protecția împotriva zgomotului. Proiectul nu substituie obligația obținerii actelor permise prevăzute de legislație.

Nu sunt anticipate efecte negative semnificative asupra aerului, apei, solului, climei, habitatelor sau speciilor sălbatice. Pe termen mediu și lung, proiectul va reduce riscurile de evadare, răspândire a bolilor și poluare și va îmbunătăți gestionarea resurselor și activitățile de conservare.

În ansamblu, impactul asupra mediului este pozitiv, proiectul contribuind la conservarea biodiversității și la apropierea practicilor de administrare a grădinilor zoologice de standardele europene și internaționale.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate alte impacturi.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Cerințelor de bunăstare a animalelor sălbatice deținute în captivitate și siguranța publicului în grădinile zoologice nu transpune în mod direct acte juridice ale Uniunii Europene. Acesta reprezintă un act normativ național elaborat în vederea punerii în aplicare a Legii nr. 71/2026 privind grădinile zoologice, care transpune Directiva 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999 privind animalele sălbatice din grădini zoologice, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 94 din 9 aprilie 1999, CELEX: 31999L0022.

Prin reglementarea cerințelor referitoare la bunăstarea animalelor sălbatice deținute în captivitate, amenajarea și întreținerea amplasamentelor, asistența veterinară, prevenirea evadării animalelor și asigurarea siguranței publicului, proiectul contribuie la aplicarea efectivă a prevederilor legii menționate și la consolidarea cadrului normativ și instituțional necesar implementării acquis-ului Uniunii Europene în domeniul protecției naturii și conservării biodiversității.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul consultării publice, în data de 28.07.2026, a fost plasat pe pagina Particip.gov.md anunțul privind inițierea elaborării proiectului la următoarea adresă: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/18072.

Ulterior, în urma deciziei adoptată în cadrul ședinței secretarilor generali de stat și după atribuirea numărului unic proiectul va fi fost supus procedurii de consultare publică, avizare și expertizare.

7. Concluziile expertizelor

Conform art. 36 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative proiectul va fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție. Obiecțiile vor fi examinate și luate în considerare la definitivarea proiectului.

Conform art. 37 din legea nr.100/2017 cu privire la actele normative Proiectul va fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției. Obiecțiile vor fi examinate și luate în considerare la definitivarea proiectului.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul hotărârii Guvernului se încorporează în cadrul normativ național ca act normativ subordonat legii, elaborat în vederea executării art. 6 lit. f) și art.16 alin. (2) din Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice.

Reglementările propuse se limitează la executarea mandatului acordat Guvernului. Acestea nu modifică domeniul de reglementare al Legii nr. 71/2026, nu instituie competențe primare noi și nu extind categoriile de destinatari prevăzute de lege. Proiectul concretizează obligațiile existente și oferă criterii tehnice pentru aplicarea lor uniformă în procesul de autorizare, supraveghere și control.

Hotărârea Guvernului urmează să fie aplicată în coroborare cu actele normative din domeniul protecției mediului și biodiversității, faunei sălbatice, comerțului cu specii protejate, sănătății și bunăstării animalelor, activității sanitare veterinare, securității și sănătății în muncă, situațiilor de urgență, construcțiilor, gestionării deșeurilor și subproduselor de origine animală, controlului de stat și regimului actelor permissive.

Proiectul are caracter complementar și nu substituie obligația administratorilor de a obține autorizațiile, certificatele, avizele sau alte acte permissive prevăzute de legislația specială. De asemenea, acesta nu derogă de la cerințele sanitare veterinare, de mediu, de construcție, de securitate și de sănătate publică. În cazul incidenței concomitente a mai multor acte normative, cerințele proiectului se vor aplica împreună cu normele speciale relevante.

Sub aspectul succesiunii în timp, proiectul este corelat cu abrogarea Legii grădinilor zoologice nr. 136/2007 și cu intrarea în vigoare a Legii nr. 71/2026. Data

intrării în vigoare a hotărârii Guvernului urmează să coincidă cu aplicabilitatea temeiului legal, pentru a evita apariția unui vid normativ.

La această etapă, adoptarea proiectului nu impune modificarea sau abrogarea altor acte normative. Autoritățile competente vor actualiza, după caz, actele departamentale, procedurile interne și instrumentele administrative.

Prin urmare, proiectul se integrează coerent în cadrul normativ existent, completează mecanismul instituit prin Legea nr. 71/2026 și asigură corelarea normelor primare cu reglementările sectoriale și cerințele tehnice aplicabile grădinilor zoologice.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului va fi asigurată de autoritățile publice competente și de administratorii grădinilor zoologice, în limitele atribuțiilor stabilite prin Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice și prin legislația conexasă.

În vederea aplicării eficiente a hotărârii vor fi întreprinse următoarele măsuri:

a) informarea administratorilor grădinilor zoologice și a autorităților interesate cu privire la cerințele aprobate și modalitatea de aplicare a acestora;

b) publicarea și asigurarea accesului la cerințele tehnice, anexele și informațiile relevante pentru conformare;

c) revizuirea procedurilor administrative și actualizarea listelor de verificare, formularelor și instrucțiunilor metodologice utilizate la autorizare, supraveghere și control;

d) consolidarea cooperării și a schimbului de informații între Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și celelalte autorități competente;

e) instruirea personalului autorităților privind evaluarea bunăstării animalelor, condițiile tehnice, biosecuritatea și gestionarea riscurilor;

f) evaluarea gradului de conformitate a fiecărei grădini zoologice și identificarea neconformităților existente;

g) elaborarea planurilor individuale de conformare și stabilirea etapelor, termenelor, responsabilităților și resurselor necesare;

h) efectuarea periodică a exercițiilor de simulare a situațiilor de urgență;

i) monitorizarea respectării cerințelor și dispunerea măsurilor de remediere prevăzute de legislație.

Agenția de Mediu va exercita atribuțiile de autorizare și monitorizare a grădinilor zoologice. Inspectoratul pentru Protecția Mediului va verifica respectarea cerințelor din domeniul protecției mediului și conservării biodiversității, iar Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor va verifica

privind sănătatea și bunăstarea animalelor, asistența medicală veterinară și biosecuritatea. Celelalte autorități vor interveni potrivit competențelor, inclusiv în domeniul siguranței publicului, prevenirii incendiilor și gestionării situațiilor de urgență.

Administratorii grădinilor zoologice vor evalua nivelul de conformitate, vor elabora planurile necesare și vor asigura resursele umane, tehnice și financiare pentru aplicarea cerințelor. Planurile de conformare vor cuprinde descrierea neconformităților și a riscurilor, măsurile necesare, persoanele responsabile, resursele, termenele și modalitatea de verificare a realizării acestora.

Măsurile vor fi prioritizate în funcție de nivelul de risc. Neconformitățile care prezintă un pericol imediat pentru animale, personal, vizitatori, sănătatea publică sau mediu vor fi remediate cu prioritate.

Grădinile zoologice existente vor beneficia de termenele tranzitorii prevăzute de Legea nr. 71/2026. Conformarea va fi realizată etapizat, pe baza planurilor individuale și sub monitorizarea autorităților competente. Perioada tranzitorie nu exonerează administratorii de înlăturarea imediată a riscurilor grave și iminente.

Monitorizarea implementării se va realiza în baza unor indicatori precum numărul unităților evaluate și autorizate, gradul de realizare a planurilor de conformare, numărul și natura neconformităților, ponderea măsurilor realizate în termen, numărul incidentelor și al angajaților instruiți, precum și existența procedurilor operaționale și a planurilor de urgență.

Implementarea proiectului nu necesită adoptarea unor acte normative primare suplimentare. Autoritățile competente vor actualiza, după caz, actele departamentale, procedurile interne și instrumentele metodologice necesare aplicării uniforme a hotărârii.

Măsurile administrative vor fi realizate în cadrul structurilor și resurselor aprobate. Costurile de conformare vor fi planificate și suportate de administratorii grădinilor zoologice, inclusiv de autoritățile publice fondatoare, în cazul unităților aflate în proprietate publică.

Aplicarea acestor măsuri va asigura trecerea etapizată la noile cerințe tehnice, cu prioritate pentru bunăstarea animalelor, conservarea biodiversității și siguranța publicului.

Ministru

Gheorghe HAJDER

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

Nr.01-05/3000 din 07.09.2026

Cancelaria de Stat

CERERE
privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat
a proiectelor de acte ale Guvernului

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Hotărârea Guvernului privind aprobarea Cerințelor de bunăstare a animalelor sălbatice deținute în captivitate și de siguranță a publicului în grădinile zoologice
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Mediului
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Cerințelor de bunăstare a animalelor sălbatice deținute în captivitate și de siguranță a publicului în grădinile zoologice a fost elaborat în temeiul în temeiul art. 6 lit. f) și art. 16 alin. (2) din Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice, care atribuie Guvernului competența de a aproba cerințele obligatorii în domeniu.
4.	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale)	Proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Cerințelor de bunăstare a animalelor sălbatice deținute în captivitate și de siguranță a publicului în grădinile zoologice a fost elaborat în temeiul în temeiul art. 6 lit. f) și art. 16 alin. (2) din Legea nr. 71/2026 privind grădinile zoologice, care atribuie Guvernului

		competența de a aproba cerințele obligatorii în domeniu.
5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Centrul de Armonizare a Legislației, Academia de Științe a Moldovei, Congresul Autorităților Locale.
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile
7.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Sergiu Balacci, tel. 022 204 574, e-mail: serghei.balacci@mediu.gov.md
8.	Anexe	1. Nota de fundamentare 2. Proiectul Hotărârii Guvernului
9.	Data și ora depunerii cererii	
10.	Semnătura	

Ministru

Gheorghe HAJDER

*Ex.: Sergiu Balacci
e-mail: serghei.balacci@mediu.gov.md
tel. 022 204 574*